

Publicatieblad

van de Europese Unie

L 192

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

54e jaargang

22 juli 2011

Inhoud

I Wetgevingshandelingen

VERORDENINGEN

- ★ **Verordening (EU) nr. 691/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2011 inzake Europese milieu-economische rekeningen ⁽¹⁾ .....** 1
- ★ **Verordening (EU) nr. 692/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2011 betreffende Europese statistieken over toerisme en tot intrekking van Richtlijn 95/57/EG van de Raad ⁽¹⁾ .....** 17
- ★ **Verordening (EU) nr. 693/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2011 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 861/2006 van de Raad houdende communautaire financieringsmaatregelen voor de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk visserijbeleid en op het gebied van het zeerecht .....** 33

Prijs: 4 EUR

(Vervolg z.o.z.)

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

NL

Besluiten waarvan de titels mager zijn gedrukt, zijn besluiten van dagelijks beheer die in het kader van het landbouwbeleid zijn genomen en die in het algemeen een beperkte geldigheidsduur hebben.

Besluiten waarvan de titels vet zijn gedrukt en die worden voorafgegaan door een sterretje, zijn alle andere besluiten.

II *Niet-wetgevingshandelingen*

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

2011/432/EU:

- ★ **Besluit van de Raad van 9 juni 2011 betreffende de goedkeuring, namens de Europese Unie, van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden** 39

- Verdrag inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden** 51

I

(Wetgevingshandelingen)

VERORDENINGEN

VERORDENING (EU) Nr. 691/2011 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 6 juli 2011

inzake Europese milieu-economische rekeningen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 338, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt onder meer dat de Unie zich inzet voor de duurzame ontwikkeling van Europa, op basis van een evenwichtige economische groei en van prijsstabiliteit, een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen, die gericht is op volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang, en van een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu.
- (2) Besluit nr. 1600/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juli 2002 tot vaststelling van het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap ⁽²⁾ bevestigde dat gedegen informatie over de toestand en belangrijkste ontwikkelingen op milieugebied, de bedreigingen en onderliggende drijvende krachten voor milieuverandering van essentieel belang is voor de ontwikkeling

van doeltreffend beleid, de uitvoering daarvan en meer in het algemeen de responsabilisering van de burgers. Er moeten instrumenten ontwikkeld worden om het publiek bewust te maken van de milieueffecten van economische activiteiten.

- (3) Een wetenschappelijk verantwoorde benadering voor het meten van de schaarste aan hulpbronnen wordt van wezenlijk belang voor de duurzame ontwikkeling van de Unie.
- (4) Besluit nr. 1578/2007/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2007 betreffende het communautair statistisch programma voor de periode 2008-2012 ⁽³⁾ maakt duidelijk gewag van de behoefte aan statistieken en rekeningen op milieugebied van hoge kwaliteit. Voorts stelt het besluit in de voornaamste initiatieven voor de periode 2008-2012 dat waar nodig rechtsgrondslagen moeten worden ontwikkeld voor kerngebieden voor de verzameling van milieugegevens die momenteel nog niet door wetgevingsbesluiten worden gedekt.
- (5) In haar mededeling van 20 augustus 2009 „Het bbp en verder: meting van de vooruitgang in een veranderende wereld” erkende de Commissie de noodzaak om bestaande indicatoren aan te vullen met gegevens over sociale en milieugerelateerde aspecten teneinde een meer coherente en allesomvattende beeldvorming mogelijk te maken. Hiertoe bieden milieu-economische rekeningen een middel om de door de economie uitgeoefende druk op het milieu te meten en na te gaan hoe die kan worden verminderd. Milieu-economische rekeningen beschrijven de wisselwerking tussen de factoren economie, huishoudens en milieu en geven daarom meer informatie dan louter nationale rekeningen. Zij zijn een belangrijke

⁽¹⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 7 juni 2011 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 21 juni 2011.

⁽²⁾ PB L 242 van 10.9.2002, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 344 van 28.12.2007, blz. 15.

bron van gegevens voor beslissingen inzake milieubeleid en moeten door de Commissie gebruikt worden bij de opstelling van effectbeoordelingen. Overeenkomstig de beginselen van duurzame ontwikkeling en het streven naar een grondstofzuinige en schone economie, die zijn verankerd in de Europa 2020-strategie en diverse belangrijke initiatieven, wordt het des te noodzakelijker een gegevenskader te ontwikkelen dat naast economische aspecten ook consequent rekening houdt met milieuaspecten.

- (6) Het Europees rekeningenstelsel (ESR), dat is ingevoerd bij Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad van 25 juni 1996 inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap ⁽¹⁾ („ESR 95”) en dat consistent is met het stelsel van nationale rekeningen (System of National Accounts (SNA)), dat in februari 1993 werd vastgesteld door de Statistische Commissie van de Verenigde Naties, is het voornaamste instrument achter de economische statistiek van de Unie alsook een groot aantal economische indicatoren (waaronder het bbp). Het ESR-kader kan worden gebruikt voor de analyse en evaluatie van diverse aspecten van de economie (bv. de structuur, specifieke onderdelen en de ontwikkeling daarvan in de tijd), maar voor sommige specifieke gegevensbehoeften, zoals de analyse van de wisselwerking tussen milieu en economie, verdienen aparte satellietrekeningen de voorkeur.
- (7) In zijn conclusies van juni 2006 roept de Europese Raad de Unie en haar lidstaten op de nationale rekeningen uit te breiden tot de kernaspecten van duurzame ontwikkeling. De nationale rekeningen moeten daarom worden aangevuld met geïntegreerde milieu-economische rekeningen, die volledig consistente gegevens verschaffen.
- (8) Het is van groot belang dat, zodra het systeem volledig operationeel is, Europese milieu-economische rekeningen bij alle relevante beleidsvormingsprocessen op Unieniveau in alle lidstaten actief en doelgericht worden ingezet als een essentiële informatiebron voor het opmaken van effectbeoordelingen, actieplannen, wetgevingsvoorstellen en andere belangrijke uitkomsten van het beleidsproces.
- (9) Sneller beschikbare gegevens kunnen ook worden verkregen door „now-casting”, waarbij soortgelijke statistische technieken worden gebruikt als bij prognoses om tot betrouwbare ramingen te komen.
- (10) Satellietrekeningen maken het mogelijk de analysecapaciteit van de nationale boekhouding op een soepele manier, zonder overbelasting of verstoring van het centrale stelsel, uit te breiden tot geselecteerde sociale vraagstukken, zoals de druk op het milieu die afkomstig is van de

menselijke activiteit. Satellietrekeningen moeten geregeld en in begrijpelijke vorm voor het publiek beschikbaar worden gesteld.

- (11) Het systeem van geïntegreerde milieu-economische rekeningen (SMER), dat door de Verenigde Naties, de Europese Commissie, het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de Wereldbank gezamenlijk is ontwikkeld, is een satellietstelsel van het SNA. Het combineert economische en milieu-informatie in een gemeenschappelijk kader om de bijdrage van het milieu aan de economie en het effect van de economie op het milieu te meten. Het verschaft beleidsmakers indicatoren en beschrijvende statistieken om deze wisselwerkingen te meten, alsook een databank voor strategische planning en beleidsanalyse om duurzamere ontwikkelingsstrategieën vast te stellen.
- (12) Het SMER vormt een zoveel mogelijk geïntegreerde synthese van de verschillende categorieën milieu-economische rekeningen. Over het algemeen verruimen al deze categorieën de bestaande SNA-concepten kosten, kapitaalvorming en kapitaalvoorraad door die aan te vullen met fysieke gegevens met de bedoeling milieukosten en het gebruik van natuurlijke rijkdommen bij de productie in rekening te brengen, of door die te verbeteren door de opnemingen van deze effecten in monetaire termen. Binnen deze algemene richting verschillen de diverse bestaande categorieën aanzienlijk qua methodologie en behandelde milieuproblemen.
- (13) De Commissie heeft in 1994 haar eerste strategie inzake „groen boekhouden” gepresenteerd. Sindsdien hebben de Commissie (Eurostat) en de lidstaten boekhoudmethoden zo ver ontwikkeld en getest dat verschillende lidstaten nu periodiek de eerste pakketten milieu-economische rekeningen presenteren. Het gangbaarst zijn de rekeningen voor fysieke stromen voor luchtmissies (inclusief broeikasgassen) en voor materiaalverbruik en de monetaire rekeningen voor milieubeschermdende uitgaven en milieubelastingen.
- (14) Een van de doelstellingen voor de door het communautair statistisch programma voor de periode 2008-2012 bestreken periode is initiatieven te nemen om op bepaalde gebieden waarop Europese statistieken regelmatig worden geproduceerd en voldoende ontwikkeld zijn, overeenkomsten door wetgeving van de Unie te vervangen.
- (15) Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek ⁽²⁾ vormt een referentiekader voor Europese milieu-economische rekeningen. Het vereist met name dat in Europese statistieken de beginselen van professionele onafhankelijkheid, onpartijdigheid, objectiviteit, betrouwbaarheid, statistische geheimhouding en kosteneffectiviteit in acht genomen worden.

⁽¹⁾ PB L 310 van 30.11.1996, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164.

- (16) Aangezien de verschillende pakketten milieu-economische rekeningen nog in ontwikkeling zijn en in uiteenlopende mate zijn ontwikkeld, moet worden gekozen voor een modulaire structuur die de nodige flexibiliteit biedt, waardoor er onder meer bijkomende modules kunnen worden ingevoerd.
- (17) Er moet een programma van proefstudies worden opgesteld om de verslaglegging en de kwaliteit van de gegevens te verbeteren, de methoden verder te verfijnen en nieuwe ontwikkelingen voor te bereiden.
- (18) Voordat er aanvullende rapportageverplichtingen worden ingevoerd, moet er een haalbaarheidsstudie worden gemaakt.
- (19) De Commissie moet het recht krijgen lidstaten in de overgangperiode afwijkingen toe te staan voor zover grote aanpassingen aan hun nationale statistische stelsels nodig zijn.
- (20) De Unie moet de invoering van milieu-economische rekeningen in derde landen aanmoedigen, met name in de landen die milieubronnen (voornamelijk water) met de lidstaten delen.
- (21) Daar de doelstelling van deze verordening, namelijk de vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor het verzamelen, samenstellen, toezenden en evalueren van Europese milieu-economische rekeningen, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt en derhalve beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken.
- (22) De bevoegdheid om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen moet aan de Commissie worden overgedragen met het oog op het aanpassen van de modules aan ontwikkelingen op het gebied van het milieu, de economie en de techniek, alsook om methodologische richtsnoeren te verstrekken. Van bijzonder belang is dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden passend overleg pleegt, onder meer met deskundigen. Bij het voorbereiden en opstellen van gedelegeerde handelingen moet de Commissie ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig, gelijktijdig en op passende wijze aan het Europees Parlement en de Raad worden toegezonden.
- (23) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van deze verordening, moeten aan de Com-

missie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de voorschriften en algemene beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitvoering van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren ⁽¹⁾.

- (24) Het Comité voor het Europees statistisch systeem is geraadpleegd,

HEBBER DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

Bij deze verordening wordt een gemeenschappelijk kader vastgesteld voor het verzamelen, samenstellen, toezenden en evalueren van Europese milieu-economische rekeningen met het doel om bij wijze van satellietrekeningen bij het ESR 95 milieu-economische rekeningen op te stellen; hiertoe worden methoden, gemeenschappelijke normen, definities en boekhoudregels verstrekt die voor het samenstellen van milieu-economische rekeningen gebruikt moeten worden.

Artikel 2

Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. „luchtmissie”: de fysieke stroom van gasvormige stoffen of deeltjes van de nationale economie (productie- of verbruiksprocessen) naar de atmosfeer (als onderdeel van het milieusysteem);
2. „milieubelasting”: belasting met als belastinggrondslag een fysieke eenheid (of een benadering van een fysieke eenheid) van iets wat een bewezen specifiek negatief effect op het milieu heeft, en dat in het ESR 95 als belasting wordt aangemerkt;
3. „materiaalstroomrekeningen voor de gehele economie” (MSR-GE): coherente samenstellingen van de materiaalinvoer in de nationale economieën, de veranderingen van de materiaalvoorraad in de economie en de materiaaloutput naar andere economieën of het milieu.

Artikel 3

Modules

1. De binnen het in artikel 1 bedoelde gemeenschappelijk kader samen te stellen milieu-economische rekeningen worden opgedeeld in de volgende modules:

- a) een module voor luchtmissierekeningen, zoals beschreven in bijlage I;
- b) een module voor milieubelastingen naar economische activiteit, zoals beschreven in bijlage II;

⁽¹⁾ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.

c) een module voor materiaalstroomrekeningen voor de gehele economie, zoals beschreven in bijlage III.

2. Elke bijlage moet bevatten:

a) de doelstellingen waarvoor de rekeningen moeten worden samengesteld;

b) de dekking van de rekeningen;

c) de lijst van kenmerken waarvoor gegevens moeten worden verzameld en toegezonden;

d) het eerste referentiejaar, de frequentie en de indieningstermijnen voor de samenstelling van de rekeningen;

e) de rapporteringstabellen;

f) de maximumduur van de in artikel 8 bedoelde overgangsperioden gedurende welke de Commissie afwijkingen kan toestaan.

3. Indien dit nodig is om in te haken op ontwikkelingen op het gebied van het milieu, de economie en de techniek, is de Commissie bevoegd om, overeenkomstig artikel 9, gedelegeerde handelingen vast te stellen met als doel:

a) methodologische richtsnoeren te geven, en

b) de in lid 1 bedoelde bijlagen bij te werken wat betreft de informatie, bedoeld in lid 2, onder c), d) en e).

Wanneer de Commissie haar bevoegdheid krachtens dit lid uitoefent, zorgt zij ervoor dat haar gedelegeerde handelingen de lidstaten en de respondenten geen beduidende aanvullende administratieve lasten bezorgen.

Artikel 4

Proefstudies

1. De Commissie stelt een programma voor proefstudies op die op vrijwillige basis door de lidstaten moeten worden uitgevoerd om de verslaglegging verder te ontwikkelen en de kwaliteit van de gegevens te verbeteren, lange tijdreeksen op te stellen en de methodologie verder te ontwikkelen. Het programma omvat proefstudies waarmee de haalbaarheid wordt getest van de invoering van nieuwe milieu-economische rekeningmodules. Bij het opstellen van het programma waarborgt de Commissie dat er op de lidstaten en de respondenten geen aanvullende administratieve of financiële lasten komen te rusten.

2. De Commissie evalueert de bevindingen van de proefstudies waarbij zij de voordelen van de beschikbaarheid van de

gegevens afweegt tegen de kosten van het verzamelen en de administratieve lasten voor de respondenten. Deze bevindingen worden meegewogen in de voorstellen voor het invoeren van nieuwe modules voor milieu-economische rekeningen die de Commissie mag opnemen in het in artikel 10 bedoelde verslag.

Artikel 5

Gegevensverzameling

1. Overeenkomstig de bijlagen bij deze verordening verzamelen de lidstaten de nodige gegevens voor de waarneming van de in artikel 3, lid 2, onder c), bedoelde kenmerken.

2. Uitgaande van het beginsel van de administratieve vereenvoudiging kunnen de lidstaten voor het zich verschaffen van de nodige gegevens gebruikmaken van een combinatie van de hieronder genoemde bronnen:

a) enquêtes;

b) statistische schattingsmethoden in gevallen waar bepaalde kenmerken niet zijn waargenomen voor alle eenheden;

c) administratieve bronnen.

3. De lidstaten informeren de Commissie en verstrekken bijzonderheden over de gehanteerde methoden en bronnen.

Artikel 6

Toezending aan de Commissie (Eurostat)

1. De lidstaten zenden de Commissie (Eurostat) de in de bijlagen genoemde gegevens, ook de vertrouwelijke, binnen de daarin gestelde termijnen toe.

2. De gegevens worden toegezonden in een geschikt technisch formaat, dat door de Commissie wordt vastgesteld door middel van uitvoeringshandelingen. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 7

Kwaliteitsbeoordeling

1. Voor de toepassing van deze verordening zijn de kwaliteitscriteria van artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) nr. 223/2009 van toepassing op de toegezonden gegevens.

2. De lidstaten dienen bij de Commissie (Eurostat) een verslag in over de kwaliteit van de toegezonden gegevens.

3. Bij de toepassing van de in lid 1 vermelde kwaliteitscriteria op de onder deze verordening vallende gegevens, stelt de Commissie uitvoeringshandelingen vast teneinde de nadere regelingen, de opzet en de periodiciteit van de kwaliteitsverslagen te omschrijven. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoekprocedure.

4. De Commissie (Eurostat) beoordeelt de kwaliteit van de toegezonden gegevens en kan binnen een maand na de ontvangst van de gegevens de lidstaat in kwestie om aanvullende informatie over de gegevens of om een herziene reeks gegevens vragen.

Artikel 8 Afwijkingen

1. De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen om de lidstaten een afwijking toe te staan tijdens de in de bijlagen bedoelde overgangsperioden voor zover de nationale statistische systemen grote aanpassingen vereisen. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoekprocedure.

2. Om een afwijking uit hoofde van lid 1 te verkrijgen, dienen de lidstaten uiterlijk op 12 november 2011 een met redenen omkleed verzoek in bij de Commissie.

Artikel 9 Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in artikel 3, lid 3, bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van 5 jaar met ingang van 11 augustus 2011. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend verlengd met termijnen van dezelfde duur, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het eind van de termijn verzet tegen die verlenging.

3. De in artikel 3, lid 3, bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken. Een besluit tot intrekking maakt een einde aan de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een in dat besluit bepaalde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij daar tegelijkertijd het Europees Parlement en de Raad van in kennis.

5. Een overeenkomstig artikel 3, lid 3, vastgestelde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen bezwaar heeft gemaakt binnen twee maanden na de kennisgeving ervan aan het Europees Parlement en de Raad, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld geen bezwaar te zullen maken. Op initiatief van het Europees Parlement of de Raad wordt die termijn met twee maanden verlengd.

Artikel 10

Verslag en toetsing

Uiterlijk op 31 december 2013 en daarna om de drie jaar brengt de Commissie verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de verordening. Dat verslag bevat een evaluatie van met name de kwaliteit van de toegezonden gegevens en de methoden voor het verzamelen van gegevens, de administratieve belasting voor de lidstaten en de respondenten, alsook de haalbaarheid en doeltreffendheid van deze statistieken.

Het verslag gaat in voorkomend geval en op basis van de bevindingen in artikel 4, lid 2, vergezeld van voorstellen:

- voor de invoering van nieuwe milieu-economische rekening-modules, zoals milieubeschermingsuitgaven en -ontvangsten (EPER)/uitgavenrekeningen voor milieubescherming (EPEA), milieugoederen- en -dienstensector (EGSS), energierekeningen, milieugebonden transferrekeningen (subsidies), rekeningen inzake de uitgaven met betrekking tot het gebruik en het beheer van hulpbronnen (RUMEA), waterrekeningen (kwantitatieve en kwalitatieve), afvalrekeningen, bosrekeningen, rekeningen voor ecosysteemdiensten, materiaalvoorraadrekeningen voor de gehele economie (EW-MSA) en het meten van ongebruikt uitgegraven aardmateriaal (met inbegrip van teelaarde);
- die bedoeld zijn om de kwaliteit van de gegevens en methoden voor het verzamelen van gegevens verder te verbeteren met het oog op een betere dekking en betere vergelijkbaarheid van de gegevens, en een vermindering van de administratieve last voor het bedrijfsleven en overheden.

Artikel 11

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Comité voor het Europees statistisch systeem dat is opgericht bij Verordening (EG) nr. 223/2009. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

*Artikel 12***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 6 juli 2011.

Voor het Europees Parlement
De voorzitter
J. BUZEK

Voor de Raad
De voorzitter
M. DOWGIELEWICZ

BIJLAGE I

MODULE VOOR LUCHTEMISSIEREKENINGEN

Deel 1

DOELSTELLINGEN

De luchtmissierekeningen registreren en presenteren de gegevens over luchtmissies op zodanige wijze dat zij compatibel zijn met het systeem van nationale rekeningen. De emissies naar lucht van de nationale economieën worden geregistreerd in een indeling naar emitterende economische activiteit als aangegeven in het ESR 95. Economische activiteiten omvatten productie en verbruik.

In deze bijlage worden de gegevens gedefinieerd die door de lidstaten moeten worden verzameld, samengesteld, ingediend en geëvalueerd voor de luchtmissierekeningen. Deze gegevens zullen op zodanige wijze worden ontwikkeld dat de emissies worden gerelateerd aan de economische productie- en verbruiksactiviteiten van de bedrijfstakken en huishoudens. De krachtens deze verordening gerapporteerde gegevens over directe emissies zullen worden gecombineerd met de economische input-outputtabellen, de aanbod- en gebruikstabellen en de gegevens over het verbruik van huishoudens, die reeds aan de Commissie (Eurostat) worden meegedeeld in het kader van de ESR 95-rapportering.

Deel 2

DEKKING

De luchtmissierekeningen hebben dezelfde systeemgrenzen als het ESR 95 en zij zijn ook op het ingezetenenprincipe gebaseerd.

Overeenkomstig het ESR 95 is het begrip ingezetenschap gebaseerd op het volgende beginsel: een in een land ingezetene heeft een economisch belangencentrum in het economische gebied van dat land, d.w.z. zij verricht gedurende een periode van minimaal een jaar economische activiteiten in dat gebied.

De luchtmissierekeningen registreren de emissies die voortvloeien uit de activiteiten van alle ingezetenen, ongeacht waar deze emissies in geografisch opzicht werkelijk plaatsvinden.

De luchtmissierekeningen registreren de stromen residugassen en fijn stof die hun oorsprong vinden in de nationale economie en in de atmosfeer terechtkomen. Voor de toepassing van deze verordening wordt met de term „atmosfeer” een onderdeel van het milieusysteem bedoeld. De systeemgrens betreft de grenslijn tussen de nationale economie (als onderdeel van het economische systeem) en de atmosfeer (als onderdeel van het milieusysteem). Nadat de geëmitteerde stoffen de systeemgrens hebben overschreden, zijn zij aan geen enkele menselijke controle meer onderworpen, gaan zij op in natuurlijke materiaalcycli en kunnen zij diverse soorten milieueffecten teweegbrengen.

Deel 3

LIJST VAN KENMERKEN

De lidstaten stellen statistieken op over de emissie van de volgende luchtvervuilende stoffen:

Naam van de luchtmissie	Symbool van de luchtmissie	Eenheid
Koolstofdioxide zonder emissies uit biomassa	CO ₂	1 000 ton (Gg)
Koolstofdioxide uit biomassa	Biomassa-CO ₂	1 000 ton (Gg)
Distikstofoxide	N ₂ O	ton (Mg)
Methaan	CH ₄	ton (Mg)
Perfluorkoolstoffen	PFCs	ton (Mg) CO ₂ -equivalenten
Fluorkoolwaterstoffen	HFCs	ton (Mg) CO ₂ -equivalenten
Zwavelhexafluoride	SF ₆	ton (Mg) CO ₂ -equivalenten
Stikstofoxiden	NO _x	ton (Mg) NO ₂ -equivalenten

Naam van de luchtmissie	Symbool van de luchtmissie	Eenheid
Vluchtige organische verbindingen, exclusief methaan	NMVOG	ton (Mg)
Koolmonoxide	CO	ton (Mg)
Fijn stof < 10 µ	PM ₁₀	ton (Mg)
Fijn stof < 2,5 µ	PM _{2,5}	ton (Mg)
Zwavel dioxide	SO ₂	ton (Mg)
Ammoniak	NH ₃	ton (Mg)

Alle gegevens worden tot op één decimaal nauwkeurig meegedeeld.

Deel 4

EERSTE REFERENTIEJAAR, FREQUENTIE EN INDIENINGSTERMIJNEN

1. De statistieken worden jaarlijks samengesteld en ingediend.
2. De statistieken worden binnen 21 maanden na het einde van het referentiejaar ingediend.
3. Om tegemoet te komen aan de behoeften van de gebruiker aan volledige en tijdige gegevens, maakt de Commissie (Eurostat), zodra er genoeg landengegevens beschikbaar zijn, ramingen voor de totalen voor de EU-27 voor de belangrijkste aggregaten van deze module. De Commissie (Eurostat) zal waar mogelijk ramingen opstellen en publiceren voor gegevens die niet binnen de in punt 2 gestelde termijnen door de lidstaten zijn verstrekt.
4. Het eerste referentiejaar is het jaar waarin de verordening in werking treedt.
5. De eerste keer dat de lidstaten gegevens indienen, voegen zij de jaargegevens vanaf 2008 tot het eerste referentiejaar bij.
6. Elke volgende keer dat de lidstaten gegevens bij de Commissie indienen, verstrekken zij jaargegevens voor de jaren n-4, n-3, n-2, n-1 en n, waarbij n het referentiejaar is.

Deel 5

RAPPORTERINGSTABELLEN

1. Voor elk van de in deel 3 vermelde kenmerken worden gegevens verstrekt volgens een hiërarchische classificatie van economische activiteiten, NACE Rev. 2 (aggregatieniveau A*64), die volledig compatibel is met het ESR 95. Voorts worden gegevens verstrekt voor:
  - de luchtmissies van huishoudens;
  - overbruggingsposten, waaronder wordt verstaan: rapporteringsposten waarmee de krachtens deze verordening ingediende luchtmissierekeningen en de in officiële nationale luchtmissie-inventarissen geregistreerde gegevens duidelijk met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

— de luchtmissies van huishoudens;

— overbruggingsposten, waaronder wordt verstaan: rapporteringsposten waarmee de krachtens deze verordening ingediende luchtmissierekeningen en de in officiële nationale luchtmissie-inventarissen geregistreerde gegevens duidelijk met elkaar in overeenstemming worden gebracht.

2. De in punt 1 bedoelde hiërarchische classificatie is als volgt:

Luchtmissies door de industrie — NACE Rev. 2 (A*64)

Luchtmissies van huishoudens

- Vervoer
  - Verwarming/koeling
  - Overige
-

Overbruggingsposten

Totaal luchtmissierekeningen (industrie + huishoudens)

Min nationale ingezetenen in het buitenland

- Nationale vissersvaartuigen die in het buitenland actief zijn
- Vervoer over land
- Vervoer over water
- Luchtvervoer

Plus niet-ingezetenen op het grondgebied

- + Vervoer over land
- + Vervoer over water
- + Luchtvervoer

(+ of –) Overige correcties en statistische verschillen

= Totaal emissies van vervuilende stof X zoals meegedeeld aan UNFCCC ⁽¹⁾/CLRTAP ⁽²⁾

⁽¹⁾ Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering.

⁽²⁾ Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.

Deel 6

MAXIMUMDUUR VAN DE OVERGANGSPERIODEN

Voor de toepassing van de bepalingen van deze bijlage heeft de overgangperiode een duur van maximaal twee jaar na de eerste indieningstermijn.

BIJLAGE II

MODULE VOOR MILIEUBELASTINGEN NAAR ECONOMISCHE ACTIVITEIT

Deel 1

DOELSTELLINGEN

Statistieken over milieubelastingen registreren en presenteren gegevens gezien vanuit het gezichtspunt van de entiteiten die de belastingen betalen, op een wijze die volledig verenigbaar is met de gegevens die krachtens het ESR 95 worden gerapporteerd. De milieubelastinginkomsten van de nationale economieën worden geregistreerd volgens economische activiteit. Economische activiteiten omvatten productie en verbruik.

In deze bijlage worden de gegevens gedefinieerd die door de lidstaten moeten worden verzameld, samengesteld, ingediend en geëvalueerd voor de milieubelastinginkomsten uit een economische activiteit door de lidstaten.

Voor de milieubelastingstatistieken kan rechtstreeks gebruik worden gemaakt van de belastingstatistieken en de statistieken van de overheidsfinanciën, maar gebruikmaking van de volgens het ESR 95 gerapporteerde belastinggegevens, indien dit mogelijk is, biedt enkele voordelen.

De milieubelastingstatistieken zijn gebaseerd op de bedragen die blijken uit kohieren en aangiften of kasgegevens met correctie in de tijd; op die manier wordt consistentie met het ESR 95 gegarandeerd en wordt de internationale vergelijkbaarheid verbeterd.

Het ESR 95 bevat ook informatie over welke bedrijfstakken en sectoren de belastingen betalen. De aan het ESR 95 ontleende informatie over belastingen is te vinden in de institutionele sectorrekeningen en aanbods- en gebruikstabellen.

Deel 2

DEKKING

Milieubelastingen hebben dezelfde systeemgrenzen als het ESR 95 en bestaan uit verplichte betalingen om niet, in geld of in natura, die door de overheid of door de instellingen van de Unie worden opgelegd.

Milieubelastingen vallen onder de volgende ESA 95-categorieën:

- belastingen op productie en invoer (D.2),
- belastingen op inkomen, vermogen enz. (D.5),
- vermogensheffingen (D.91).

Deel 3

LIJST VAN KENMERKEN

De lidstaten stellen statistieken over milieubelastingen op overeenkomstig de volgende kenmerken:

- energiebelastingen,
- vervoerbelastingen,
- belastingen op vervuiling,
- belastingen op hulpbronnen.

Alle gegevens worden in miljoenen in nationale valuta verstrekt.

Deel 4

EERSTE REFERENTIEJAAR, FREQUENTIE EN INDIENINGSTERMIJNEN

1. De statistieken worden jaarlijks samengesteld en ingediend.
2. De statistieken worden binnen 21 maanden na het einde van het referentiejaar ingediend.
3. Om tegemoet te komen aan de behoeften van de gebruiker aan volledige en tijdige gegevens, maakt de Commissie (Eurostat), zodra er genoeg landengegevens beschikbaar zijn, ramingen voor de totalen voor de EU-27 voor de belangrijkste aggregaten van deze module. De Commissie (Eurostat) zal waar mogelijk ramingen opstellen en publiceren voor gegevens die niet binnen de in punt 2 gestelde termijnen door de lidstaten zijn verstrekt.

4. Het eerste referentiejaar is het jaar waarin deze verordening in werking treedt.
5. De eerste keer dat de lidstaten gegevens indienen, voegen zij de jaargegevens vanaf 2008 tot het eerste referentiejaar bij.
6. Elke volgende keer dat de lidstaten gegevens bij de Commissie indienen, verstrekken zij jaargegevens voor de jaren n-4, n-3, n-2, n-1 en n, waarbij n het referentiejaar is.

Deel 5

RAPPORTERINGSTABELLEN

Voor elk van de in deel 3 bedoelde kenmerken worden gegevens verstrekt vanuit het gezichtspunt van de entiteiten die de belastingen betalen.

Wat producenten betreft, worden gegevens verstrekt die zijn uitgesplitst volgens de hiërarchische classificatie van economische activiteiten, NACE Rev. 2 (aggregatieniveau A*64 zoals in het ESR 95).

Wat verbruikers betreft, worden gegevens verstrekt voor:

- huishoudens,
- niet-ingezetenen.

Wanneer de belasting niet kan worden toegeschreven aan één van de bovengenoemde groeperingen van activiteiten, worden de gegevens gerapporteerd als niet toegewezen.

Deel 6

MAXIMUMDUUR VAN DE OVERGANGSPERIODEN

Voor de toepassing van de bepalingen van deze bijlage heeft de overgangperiode een duur van maximaal twee jaar na de eerste indieningstermijn.

BIJLAGE III

MODULE VOOR MATERIAALSTROOMREKENINGEN VOOR DE GEHELE ECONOMIE (MSR-GE)**Deel 1**

DOELSTELLINGEN

De MSR-GE omvatten alle vaste, gasvormige en vloeibare materialen, behalve lucht- en waterstromen, gemeten in massa-eenheden per jaar. Zoals met het systeem van nationale rekeningen worden met de MSR-GE twee grote doelstellingen nagestreefd. De gedetailleerde materiaalstromen leveren een waardevolle empirische databank op voor talrijke analytische studies. Voorts worden zij gebruikt om voor de nationale economieën verschillende materiaalstroombindicatoren voor de gehele economie samen te stellen.

In deze bijlage worden de gegevens gedefinieerd die door de lidstaten moeten worden verzameld, samengesteld, ingediend en geëvalueerd voor de MSR-GE.

Deel 2

DEKKING

Het onderscheid tussen voorraden en stromen is een grondbeginsel van een materiaalstroomsysteem. In het algemeen is een stroom een variabele die een hoeveelheid per tijdvak meet, terwijl een voorraad een variabele is die een hoeveelheid op een bepaald tijdstip meet. De MSR-GE zijn een stroombegrip. Ze meten, in massa-eenheden per jaar, de stromen materiaalinput, materiaaloutput en voorraadwijzigingen binnen de economie.

De MSR-GE zijn coherent met de beginselen van het systeem van nationale rekeningen, zoals het ingezetenenbeginsel. Ze geven de materiaalstromen weer die gerelateerd zijn aan de activiteiten van alle ingezetenen van een nationale economie, ongeacht de geografische plaats waar zij plaatsvinden.

In de MSR-GE zijn er twee soorten materiaalstromen over systeemgrenzen heen die relevant zijn:

1. Materiaalstromen tussen de nationale economie en haar natuurlijke omgeving. Deze bestaan in de onttrekking van materialen (d.w.z. nieuwe of onbewerkte grondstoffen) aan en de lozing van materialen (vaak residuen genoemd) in de natuurlijke omgeving.
2. Materiaalstromen tussen de nationale economie en de rest van de wereldeconomie. Deze omvatten de invoer en de uitvoer.

Alle stromen die deze systeemgrenzen overschrijden, worden in de MSR-GE opgenomen, evenals de toevoegingen aan de door de mens aangelegde voorraden. Alle andere materiaalstromen binnen de economie worden niet in de MSR-GE weergegeven. Dit betekent dat de nationale economie in haar geheel wordt behandeld in de MSR-GE en bijvoorbeeld leveringen van producten tussen bedrijfstakken niet worden beschreven. Natuurlijke stromen binnen de natuurlijke omgeving zijn eveneens uitgesloten.

Deel 3

LIJST VAN KENMERKEN

De lidstaten stellen in voorkomend geval voor de MSR-GE statistieken op over de in deel 5 vermelde kenmerken.

1. De binnenlandse onttrekking (BO) omvat de jaarlijkse hoeveelheid vaste, vloeibare en gasvormige materialen (uitgezonderd lucht en water) die aan de natuurlijke omgeving worden onttrokken om als input in de economie te worden gebruikt.
2. De fysieke invoer en de fysieke uitvoer omvatten alle ingevoerde of uitgevoerde goederen in massa-eenheden. Verhandelde goederen omvatten goederen in alle stadia van be- of verwerking, van grondstoffen tot eindproducten.

Deel 4

EERSTE REFERENTIEJAAR, FREQUENTIE EN INDIENINGSTERMIJNEN

1. De statistieken worden jaarlijks samengesteld en ingediend.
2. De statistieken worden binnen 24 maanden na het einde van het referentiejaar ingediend.
3. Om tegemoet te komen aan de behoeften van de gebruiker aan volledige en tijdige gegevens, maakt de Commissie (Eurostat), zodra er genoeg landengegevens beschikbaar zijn, ramingen voor de totalen voor de EU-27 voor de belangrijkste aggregaten van deze module. De Commissie (Eurostat) zal waar mogelijk ramingen opstellen en publiceren voor gegevens die niet binnen de in punt 2 gestelde termijnen door de lidstaten zijn verstrekt.

4. Het eerste referentiejaar is het jaar waarin de verordening in werking treedt.
5. De eerste keer dat de lidstaten gegevens indienen, voegen zij de jaargegevens vanaf 2008 tot het eerste referentiejaar bij.
6. Elke volgende keer dat de lidstaten gegevens bij de Commissie indienen, verstrekken zij jaargegevens voor de jaren n-4, n-3, n-2, n-1 en n, waarbij n het referentiejaar is.

Deel 5

RAPPORTERINGSTABELLEN

Voor de in de volgende tabellen vermelde kenmerken worden gegevens in massa-eenheden verstrekt.

Tabel A — Binnenlandse onttrekking

1. Biomassa

1.1. Gewassen (uitgezonderd voedergewassen)

- 1.1.1. Granen
- 1.1.2. Wortel- en knolgewassen
- 1.1.3. Suikergewassen
- 1.1.4. Peulvruchten
- 1.1.5. Noten
- 1.1.6. Oliehoudende gewassen
- 1.1.7. Groenten
- 1.1.8. Fruit
- 1.1.9. Vezels
- 1.1.10. Overige gewassen n.e.g.

1.2. Gewas- en oogstresten (gebruikt), voedergewassen en door begrazing onttrokken biomassa

1.2.1. Gewas- en oogstresten (gebruikt)

- 1.2.1.1. Stro
- 1.2.1.2. Overige gewas- en oogstresten (bladeren van suiker- en voederbieten, overige)

1.2.2. Voedergewassen en door begrazing onttrokken biomassa

- 1.2.2.1. Voedergewassen (met inbegrip van biomassaooft van grasland)
- 1.2.2.2. Door begrazing onttrokken biomassa

1.3. Hout (alsmede facultatieve rapportering van de nettogroei van de werkhoutvoorraad)

- 1.3.1. Werkhout (industrieel rondhout)
- 1.3.2. Brandhout en overige onttrekking

1.4. Vangst van in het wild levende vis, waterplanten/-dieren, jacht en verzamelen

- 1.4.1. Vangst van in het wild levende vis
- 1.4.2. Alle overige waterdieren en -planten
- 1.4.3. Jacht en verzamelen

2. Metaalertsen (ruwe ertsen)

2.1. IJzer

2.2. Non-ferrometaal

- 2.2.1. Koper (alsmede facultatieve rapportering van het metaalgehalte)
- 2.2.2. Nikkel (alsmede facultatieve rapportering van het metaalgehalte)
- 2.2.3. Lood (alsmede facultatieve rapportering van het metaalgehalte)
- 2.2.4. Zink (alsmede facultatieve rapportering van het metaalgehalte)

2.2.5. Tin (alsmede facultatieve rapportering van het metaalgehalte)

2.2.6. Goud, zilver, platina en overige edele metalen

2.2.7. Bauxiet en overig aluminium

2.2.8. Uranium en thorium

2.2.9. Overige n.e.g.

3. Niet-metaalhoudende mineralen

3.1. Marmer, graniet, zandsteen, porfier, basalt, overige sier- of bouwsteen (uitgezonderd leisteen)

3.2. Krijt en dolomiet

3.3. Leisteen

3.4. Mineralen voor de chemische en de kunstmestindustrie

3.5. Zout

3.6. Kalksteen en gips

3.7. Klei en kaolien

3.8. Zand en grind

3.9. Overige n.e.g.

3.10. Uitgegraven aardmateriaal (met inbegrip van teelaarde), alleen indien gebruikt (facultatieve rapportering)

4. Fossiele energiegrondstoffen/-dragers

4.1. Steenkool en overige vaste energiegrondstoffen/-dragers

4.1.1. Bruinkool

4.1.2. Steenkool

4.1.3. Bitumineuze leisteen en bitumineus zand

4.1.4. Turf

4.2. Vloeibare en gasvormige energiegrondstoffen/-dragers

4.2.1. Ruwe aardolie, condensaat en aardgascondensaten (NGL)

4.2.2. Aardgas

Tabellen B (Invoer — Totale handel), C (Invoer — Extra-EU-handel), D (Uitvoer — Totale handel), E (Uitvoer — Extra-EU-handel)

1. Biomassa en biomassaproducten

1.1. Gewassen, ruw en bewerkt

1.1.1. Granen, ruw en bewerkt

1.1.2. Wortel- en knolgewassen, ruw en bewerkt

1.1.3. Suikergewassen, ruw en bewerkt

1.1.4. Peulvruchten, ruw en bewerkt

1.1.5. Noten, ruw en bewerkt

1.1.6. Oliehoudende gewassen, ruw en bewerkt

1.1.7. Groenten, ruw en bewerkt

1.1.8. Fruit, ruw en bewerkt

1.1.9. Vezels, ruw en bewerkt

1.1.10. Overige gewassen n.e.g., ruw en bewerkt

1.2. Gewas- en oogstresten en voedergewassen

1.2.1. Gewas- en oogstresten (gebruikt), ruw en bewerkt

1.2.1.1. Stro
1.2.1.2. Overige gewas- en oogstresten
1.2.2. Voedergewassen
1.2.2.1. Voedergewassen
1.3. Hout en houtproducten
1.3.1. Werkhout, ruw en bewerkt
1.3.2. Brandhout en overige onttrekking, ruw en bewerkt
1.4. Visvangst en andere waterdieren en -planten, ruw en bewerkt
1.4.1. Visvangst
1.4.2. Alle overige waterdieren en -planten
1.5. Levende dieren, andere dan in 1.4, en dierlijke producten
1.5.1. Levende dieren, andere dan in 1.4
1.5.2. Vlees en vleesbereidingen
1.5.3. Zuivelproducten, vogeleieren, en honig
1.5.4. Overige producten van dieren (dierlijke vezels, huiden, bont, leder enz.)
1.6. Producten hoofdzakelijk van biomassa
2. Metaalertsen en concentraten daarvan, ruw en bewerkt
2.1. IJzerertsen en concentraten daarvan, ijzer en staal, ruw en bewerkt
2.2. Non-ferrometaalertsen en concentraten daarvan, ruw en bewerkt
2.2.1. Koper
2.2.2. Nikkel
2.2.3. Lood
2.2.4. Zink
2.2.5. Tin
2.2.6. Goud, zilver, platina en overige edele metalen
2.2.7. Bauxiet en overig aluminium
2.2.8. Uranium en thorium
2.2.9. Overige n.e.g.
2.3. Producten hoofdzakelijk van metalen
3. Niet-metaalhoudende mineralen, ruw en bewerkt
3.1. Marmer, graniet, zandsteen, porfier, basalt en overige sier- of bouwsteen (uitgezonderd leisteen)
3.2. Krijt en dolomiet
3.3. Leisteen
3.4. Mineralen voor de chemische en de kunstmestindustrie
3.5. Zout
3.6. Kalksteen en gips
3.7. Klei en kaolien
3.8. Zand en grind
3.9. Overige n.e.g.
3.10. Uitgegraven aardmateriaal (met inbegrip van teelaarde), alleen indien gebruikt (facultatieve rapportering)
3.11. Producten hoofdzakelijk van niet-metaalhoudende mineralen
4. Fossiele energiegrondstoffen/-draggers, ruw en bewerkt
4.1. Steenkool en andere vaste energieproducten, ruw en bewerkt

4.1.1. Bruinkool
4.1.2. Steenkool
4.1.3. Bitumineuze leisteen en bitumineus zand
4.1.4. Turf
4.2. Vloeibare en gasvormige energieproducten, ruw en bewerkt
4.2.1. Ruwe aardolie, condensaat en aardgascondensaten (NGL)
4.2.2. Aardgas
4.3. Producten hoofdzakelijk van fossiele energieproducten
5. Overige producten
6. Afval, ingevoerd (tabellen B en C)/uitgevoerd (tabellen D en E) voor definitieve verwerking en verwijdering

De volgende correcties voor het ingezetenenprincipe worden in de tabellen B en D opgenomen:

Brandstof ingenomen door ingezeten eenheden in het buitenland (toevoeging aan invoer tabel B) en brandstof ingenomen door niet-ingezeten eenheden op het nationale grondgebied (toevoeging aan uitvoer tabel D)
1. Brandstof voor vervoer over land
2. Brandstof voor vervoer over water
3. Brandstof voor luchtvervoer

Deel 6

MAXIMUMDUUR VAN DE OVERGANGSPERIODEN

Voor de toepassing van de bepalingen van deze bijlage heeft de overgangperiode een duur van maximaal twee jaar na de eerste indieningstermijn.

VERORDENING (EU) Nr. 692/2011 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 6 juli 2011

betreffende Europese statistieken over toerisme en tot intrekking van Richtlijn 95/57/EG van de Raad

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 338, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van de ontwerp-wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europese Raad benadrukte op 14 december 2007 in de conclusies van het voorzitterschap de cruciale rol die toerisme speelt bij de totstandbrenging van groei en werkgelegenheid in de EU en drong er bij de Commissie, de lidstaten, de sector en andere belanghebbenden op aan de krachten te bundelen ter spoedige uitvoering van de agenda voor een duurzaam en concurrerend Europees toerisme.
- (2) De toeristenindustrie van de Unie neemt een belangrijke plaats in in de economie van de lidstaten en toeristische activiteiten vormen een omvangrijke potentiële bron van werkgelegenheid. Voor elke beoordeling van het concurrentievermogen van de toeristische sector is er behoefte aan een gedegen kennis van het volume van het toerisme, de kenmerken ervan, het profiel van de toerist en de uitgaven voor toerisme, alsook de voordelen voor de economieën van de lidstaten.
- (3) Er zijn maandelijks gegevens vereist om de seizoensinvloeden op de vraag naar toeristische accommodatie te meten en daardoor de overheidsdiensten en exploitanten bij te staan bij de ontwikkeling van beter afgestemde strategieën en beleidsmaatregelen om de vakantiespreiding en de toeristische activiteiten te verbeteren.
- (4) De meeste Europese bedrijven in de toeristische sector behoren tot de kleine en middelgrote ondernemingen en het strategische belang van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in het Europese toerisme is niet beperkt tot hun economische waarde en hun aanzienlijke mogelijkheden om werkgelegenheid te scheppen. Zij

schragen eveneens de stabiliteit en welstand van plaatselijke gemeenschappen, en behouden de gastvrijheid en plaatselijke identiteit die het waarmede zijn van het toerisme in de regio's van Europa. Gezien de geringe omvang van de kmo's moet de potentiële administratieve last in aanmerking worden genomen, en moet een drempelsysteem worden ingevoerd, zodat aan de behoeften van de gebruikers kan worden voldaan en tegelijkertijd de enquêtedruk voor de partijen die voor de verschaffing van statistische gegevens verantwoordelijk zijn — vooral kmo's — wordt verminderd.

- (5) Door de veranderingen in het gedrag van de toeristen sinds de inwerkingtreding van Richtlijn 95/57/EG van de Raad van 23 november 1995 betreffende de verzameling van statistische informatie op het gebied van het toerisme ⁽²⁾, die blijken uit een stijging van het aantal korte reizen en dagtochten die in veel regio's en landen aanzienlijk bijdragen aan het inkomen uit toerisme, het toenemende belang van niet-gehuurde accommodatie en van accommodatie in kleinere bedrijven, en de toenemende invloed van internet op het boekingsgedrag van toeristen en op de toeristische sector, moet de productie van toerismestatistieken worden aangepast.
- (6) Om het macro-economische belang van het toerisme voor de economieën van de lidstaten op basis van het internationaal aanvaarde kader voor de opstelling van satellietrekeningen voor het toerisme te kunnen beoordelen, en de gevolgen van het toerisme voor economie en werkgelegenheid zichtbaar te maken, moeten de toerismebasisstatistieken — die als grondslag voor de opstelling van dergelijke rekeningen en, indien de Commissie dit noodzakelijk acht, als voorbereiding voor een later wetgevingsvoorstel over de verstrekking van geharmoniseerde tabellen voor satellietrekeningen voor het toerisme dienen — beter beschikbaar, vollediger en uitgebreider worden. Dit maakt een actualisering van de thans in Richtlijn 95/57/EG vastgestelde juridische voorschriften noodzakelijk.
- (7) Om belangrijke economische en sociale kwesties in de toeristische sector te kunnen onderzoeken, en vooral nieuwe kwesties waarvoor specifiek onderzoek nodig is, heeft de Commissie behoefte aan microgegevens. Het toerisme in de Unie heeft een sterk intra-Europese dimensie, hetgeen betekent dat microgegevens afkomstig van geharmoniseerde Europese statistieken over de vraag naar uitgaand toerisme al een bron van statistieken over de vraag naar inkomend toerisme voor de lidstaat van bestemming vormen, zonder een extra last op te leggen, zodat dubbele waarneming van toeristenstromen kan worden vermeden.

⁽¹⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 6 april 2011 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 21 juni 2011.

⁽²⁾ PB L 291 van 6.12.1995, blz. 32.

- (8) Door sociaal toerisme worden zoveel mogelijk mensen in staat gesteld aan toerisme deel te nemen, en het kan eveneens bijdragen tot bestrijding van de seizoensgebonden aard van het toerisme, verdieping van het besef van Europees burgerschap en bevordering van de regionale ontwikkeling, en bovendien de ontwikkeling van specifieke plaatselijke economieën vergemakkelijken. Om te beoordelen in welke mate uiteenlopende sociaaldemografische groepen deelnemen aan het toerisme en om programma's van de Unie op het gebied van sociaal toerisme te monitoren, heeft de Commissie regelmatige gegevens nodig over deelname aan het toerisme en het toeristische gedrag van deze groeperingen.
- (9) Een erkend kader op Unieniveau kan ertoe bijdragen dat betrouwbare, gedetailleerde en vergelijkbare gegevens worden gegarandeerd, die het op hun beurt mogelijk maken dat de structuur en de ontwikkeling van het aanbod en de vraag in het toerisme naar behoren kunnen worden gevolgd. Voldoende vergelijkbaarheid op Unieniveau is essentieel voor de methoden, de definities en het programma van de statistische gegevens en metagegevens.
- (10) Volgens Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek⁽¹⁾, die het referentiekader voor deze verordening vormt, moeten statistieken worden verzameld op basis van strenge normen op het gebied van onpartijdigheid, transparantie, betrouwbaarheid, objectiviteit, wetenschappelijke onafhankelijkheid, kosteneffectiviteit en statistische geheimhouding.
- (11) Bij de productie en verspreiding van Europese statistieken in het kader van deze verordening moeten de statistische instanties op nationaal en Unieniveau rekening houden met de beginselen van de praktijkcode Europese statistieken, die op 24 februari 2005 door het Comité statistisch programma is goedgekeurd en die aan de aanbeveling van de Commissie van 25 mei 2005 over de onafhankelijkheid, integriteit en verantwoordingsplicht van de nationale en communautaire statistische instanties is gehecht.
- (12) Teneinde rekening te houden met de economische, sociale en technische ontwikkelingen moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van de aanpassing van de termijnen voor gegevensoverdracht en van de bijlagen, behalve inzake de facultatieve aard van de gevraagde gegevens en de in de bijlagen omschreven beperking van het waarnemingsgebied. Aan de Commissie moet eveneens de bevoegdheid worden overgedragen om de definities aan te passen aan de wijzigingen van internationale definities. Het is bijzonder belangrijk dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden het nodige overleg pleegt, ook op deskundigenniveau. De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling van de gedelegeerde handelingen ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en aan de Raad.
- (13) Om eenvormige voorwaarden te waarborgen voor de uitvoering van deze verordening moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren⁽²⁾.
- (14) Daar het doel van onderhavige verordening, namelijk vaststelling van een gezamenlijk kader voor de systematische ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken over toerisme, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt bij gebrek aan gemeenschappelijke statistische elementen en kwaliteitseisen en door onvoldoende methodologische transparantie, maar deze taken, door toepassing van een gemeenschappelijk statistisch kader, beter op het niveau van de Unie kunnen worden verricht, kan de Unie overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze verordening niet verder dan hetgeen nodig is om dat doel te verwezenlijken.
- (15) Gezien de veranderingen in de toeristische sector en in de gegevensbehoefte bij de Commissie en bij andere gebruikers van Europese toerismestatistieken, zijn de bepalingen van Richtlijn 95/57/EG niet langer van belang. Aangezien de wetgeving op dit gebied moet worden geactualiseerd, moet Richtlijn 95/57/EG worden ingetrokken.
- (16) Een verordening is de meest geschikte manier om het gebruik van gemeenschappelijke normen en de productie van vergelijkbare statistieken te garanderen.
- (17) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité voor het Europees statistisch systeem,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

Deze verordening stelt een gemeenschappelijk kader vast voor de systematische ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken over toerisme.

Hiertoe moeten de lidstaten geharmoniseerde statistieken over toeristische vraag en aanbod verzamelen, samenstellen, verwerken en verstrekken.

⁽¹⁾ PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164.

⁽²⁾ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.

Artikel 2

Definities

1. Voor deze verordening gelden de volgende definities:

- a) „referentieperiode”: de periode waarop de gegevens betrekking hebben;
- b) „referentiejaar”: een referentieperiode van één kalenderjaar;
- c) „NACE Rev. 2”: de gemeenschappelijke statistische classificatie van economische activiteiten binnen de Unie, zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1893/2006 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾;
- d) „NUTS”: de gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de productie van regionale statistieken binnen de Unie, zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾;
- e) „gebruikelijke omgeving”: het geografische gebied, niet noodzakelijkerwijs aaneengesloten, waarbinnen een individu zijn dagelijks leven leidt; dit wordt vastgesteld aan de hand van de volgende criteria: het overschrijden van administratieve grenzen of de afstand vanaf de gebruikelijke verblijfplaats, de duur van het bezoek, de frequentie van het bezoek, het doel van het bezoek;
- f) „toerisme”: de activiteit van bezoekers die een bezoek brengen aan een hoofdbestemming buiten hun gebruikelijke omgeving gedurende minder dan een jaar, voor alle hoofddoelen met inbegrip van zaken, vrijetijdsbesteding of andere persoonlijke redenen, anders dan in dienst te zijn bij een eenheid die gevestigd is in de bezochte plaats;
- g) „binnenlands toerisme”: bezoeken in een lidstaat door ingezetenen van die lidstaat;
- h) „inkomend toerisme”: bezoeken in een lidstaat door niet-ingezetenen van die lidstaat;
- i) „uitgaand toerisme”: bezoeken door ingezetenen van een lidstaat buiten die lidstaat;
- j) „nationaal toerisme”: binnenlands en uitgaand toerisme;
- k) „intern toerisme”: binnenlands en inkomend toerisme;
- l) „logiesverstrekking bedrijf”: een eenheid van economische activiteit op lokaal niveau zoals gedefinieerd in de bijlage bij Verordening (EEG) nr. 696/93 van de Raad van

15 maart 1993 inzake de statistische eenheden voor waarneming en analyse van het productiestelsel in de Gemeenschap ⁽³⁾, die als betaalde — zij het eventueel geheel of gedeeltelijk gesubsidieerde — dienst accommodaties voor kort verblijf verschaft zoals omschreven in de groepen 55.1 (hotels en dergelijke accommodatie), 55.2 (vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf) en 55.3 (kampeeren en caravanterreinen) van de NACE Rev. 2;

- m) „niet-gehuurde accommodatie”: onder andere accommodatie die kosteloos door familie of vrienden beschikbaar wordt gesteld en door de eigenaar gebruikte vakantiewoningen, inclusief timesharewoningen;
- n) „dagtochten”: bezoeken zonder overnachting die door ingezetenen vanuit hun gebruikelijke plaats van vestiging worden gemaakt buiten hun gebruikelijke omgeving.

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 11 gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot wijzigingen van de definities in lid 1 van dit artikel, teneinde deze in definities aan te passen aan wijzigingen van internationale definities.

Artikel 3

Onderwerpen en kenmerken van de vereiste gegevens

1. Voor de toepassing van deze verordening betreffen de overeenkomstig artikel 9 door de lidstaten te verstrekken gegevens:

- a) intern toerisme, namelijk de capaciteit en bezetting van logiesverstrekkende bedrijven voor de in bijlage I, delen 1, 2 en 3, vastgestelde variabelen, periodiciteit en onderverdelingen;
- b) intern toerisme, namelijk door toeristen doorgebrachte nachten in niet-gehuurde accommodatie voor de in bijlage I, deel 4, vastgestelde variabelen, periodiciteit en onderverdelingen;
- c) nationaal toerisme, namelijk de toeristische vraag die betrekking heeft op de deelname aan het toerisme en de kenmerken van toeristische reizen en bezoekers, voor de in bijlage II, delen 1 en 2, vastgestelde variabelen, periodiciteit en onderverdelingen;
- d) nationaal toerisme, namelijk de toeristische vraag die betrekking heeft op de kenmerken van dagtochten, voor de in deel 3 van bijlage II vastgelegde variabelen, periodiciteit en onderverdelingen.

⁽¹⁾ PB L 393 van 30.12.2006, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 154 van 21.6.2003, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 76 van 30.3.1993, blz. 1.

2. De Commissie is bevoegd om in voorkomend geval overeenkomstig artikel 11 gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot aanpassingen van de bijlagen, met uitzondering van aanpassingen van facultatieve aard van de gevraagde gegevens en de in de bijlagen omschreven beperking van het waarnemingsgebied, teneinde rekening te houden indien zulks noodzakelijk is, met economische, sociale of technische ontwikkelingen. Bij de uitoefening van haar bevoegdheid overeenkomstig onderhavige bepaling ziet de Commissie erop toe dat vastgestelde gedelegeerde handelingen geen aanvullende administratieve belasting met zich brengen voor de lidstaten en de respondenten.

Artikel 4

Waarnemingsgebied

Het waarnemingsgebied voor de voorschriften vastgesteld in:

- a) artikel 3, lid 1, onder a), bestaat uit alle logiesverstrekken bedrijven zoals gedefinieerd in artikel 2, lid 1, onder l), tenzij anders vermeld in bijlage I;
- b) artikel 3, lid 1, onder b), bestaat uit alle door ingezet en niet-ingezet toeristen doorgebrachte nachten in niet-gehuurde accommodatie;
- c) artikel 3, lid 1, onder c), betreffende de gegevens over de deelname aan het toerisme, bestaat uit alle personen die op het grondgebied van de lidstaat verblijven, tenzij anders vermeld in bijlage II, deel 1;
- d) artikel 3, lid 1, onder c), betreffende de gegevens over de kenmerken van toeristische reizen en bezoekers, bestaat uit toeristische reizen met ten minste één overnachting buiten de normale omgeving die door ingezetenen worden gemaakt en die tijdens de referentieperiode zijn beëindigd, tenzij anders vermeld in bijlage II, deel 2;
- e) artikel 3, lid 1, onder d), betreffende de kenmerken van dagtochten, bestaat uit alle dagtochten zoals omschreven in artikel 2, lid 1, onder n), tenzij anders wordt bepaald in deel 3 van bijlage II.

Artikel 5

Proefstudies

1. De Commissie stelt een programma voor proefstudies op, die op vrijwillige basis door de lidstaten moeten worden uitgevoerd om de ontwikkeling, productie en verspreiding van geharmoniseerde tabellen voor satellietrekeningen voor het toerisme voor te bereiden en de voordelen te beoordelen in verhouding tot de kosten van het samenstellen.

2. De Commissie stelt eveneens een programma op voor proefstudies die op vrijwillige basis door de lidstaten wordt uitgevoerd teneinde een systeem te ontwikkelen voor de samenstelling van gegevens aan de hand waarvan de effecten van toerisme op het milieu zichtbaar gemaakt worden.

Artikel 6

Kwaliteitscriteria en verslagen

1. De lidstaten dragen zorg voor de kwaliteit van de verstrekte gegevens.
2. Voor de toepassing van deze verordening gelden de kwaliteitscriteria van artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) nr. 223/2009.
3. Elk jaar verstrekken de lidstaten de Commissie (Eurostat) een verslag over de kwaliteit van de gegevens over de referentieperioden in het referentiejaar en over de methodologische veranderingen die zijn aangebracht. Het verslag wordt binnen negen maanden na afloop van het referentiejaar ingediend.
4. Bij de toepassing van de in lid 2 vermelde kwaliteitscriteria op de onder deze verordening vallende gegevens worden de regelingen betreffende en de opmaak van de kwaliteitsverslagen vastgesteld als uitvoeringshandelingen. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 12, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 7

Evaluatieverslag

De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op 12 augustus 2016 en vervolgens om de vijf jaar een evaluatieverslag voor over de op grond van deze verordening opgestelde statistieken en met name over de relevantie ervan en de druk die zij op de sector leggen.

Artikel 8

Gegevensbronnen

Wat de grondslag voor de verzameling van de gegevens betreft, nemen de lidstaten alle maatregelen die zij passend achten om de kwaliteit van de resultaten te handhaven. De lidstaten mogen de noodzakelijke statistische gegevens produceren door een combinatie van de volgende bronnen te gebruiken:

- a) enquêtes, waarbij van de rapporterende eenheden tijdige, nauwkeurige en volledige gegevens wordt gevraagd;
- b) andere geschikte bronnen, met inbegrip van administratieve gegevens, indien deze actueel en relevant zijn;
- c) geschikte statistische schattingsprocedures.

Artikel 9

Verstrekking van gegevens

1. De lidstaten verstrekken de gegevens, met inbegrip van vertrouwelijke gegevens, aan de Commissie (Eurostat) overeenkomstig artikel 21 van Verordening (EG) nr. 223/2009.

2. De lidstaten verstrekken de in bijlage I en in bijlage II, delen 1 en 3, opgenomen gegevens in de vorm van geaggregeerde tabellen volgens een door de Commissie (Eurostat) vastgestelde uitwisselingsnorm. De gegevens worden langs elektronische weg verstrekt of geüpload bij het centrale punt voor gegevenstoezending van de Commissie (Eurostat). De praktische aspecten van de indiening van de resultaten worden als uitvoeringshandelingen door de Commissie vastgesteld. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 12, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

3. De lidstaten verstrekken de in bijlage II, deel 2, opgenomen gegevens in de vorm van volledig gecontroleerde, bewerkte en zo nodig geïmputeerde microgegevensbestanden — waarbij elke waargenomen reis een individueel bestand (record) in de verstrekte gegevensreeks is — volgens een door de Commissie (Eurostat) vastgestelde uitwisselingsnorm. De gegevens worden langs elektronische weg ingediend of geüpload bij het centrale punt voor gegevenstoezending van de Commissie (Eurostat). De praktische regelingen van de verstrekking van de gegevens worden als uitvoeringshandelingen door de Commissie vastgesteld. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 12, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

4. De lidstaten verstrekken:

- a) de in bijlage I, delen 1 en 2, opgenomen jaarlijkse gegevens binnen zes maanden na afloop van de referentieperiode, tenzij anders vermeld in bijlage I;
- b) de in bijlage I, deel 2, opgenomen maandelijks gegevens binnen drie maanden na afloop van de referentieperiode;
- c) de snel beschikbare hoofdindicatoren met betrekking tot overnachtingen van ingezetenen en niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven die zijn opgenomen in bijlage I, deel 2, binnen acht weken na afloop van de referentieperiode;
- d) de in bijlage I, deel 4, opgenomen gegevens binnen negen maanden na afloop van de referentieperiode, indien de betrokken lidstaat ervoor kiest deze te verstrekken;
- e) de in bijlage II opgenomen gegevens binnen zes maanden na afloop van de referentieperiode.

5. De Commissie is bevoegd om in voorkomend geval gedelegeerde handelingen overeenkomstig artikel 11 vast te stellen met betrekking tot wijzigingen van de verstrekkingstermijnen vastgelegd in lid 4 van dit artikel, teneinde rekening te houden met economische, sociale en technische ontwikkelingen. Deze wijzigingen houden rekening met de manier waarop momenteel gegevens in de lidstaten worden ingezameld.

6. Voor alle door deze verordening vereiste gegevens begint de eerste referentieperiode, tenzij anders vermeld, op 1 januari 2012.

Artikel 10

Methodologische handleiding

De Commissie (Eurostat) stelt in nauwe samenwerking met de lidstaten een methodologische handleiding op met richtsnoeren voor de ingevolge deze verordening te produceren statistieken, met inbegrip van definities van de kenmerken van de vereiste gegevens en gemeenschappelijke normen om de kwaliteit van de verstrekte gegevens te waarborgen, en werkt deze handleiding regelmatig bij.

Artikel 11

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in onderhavig artikel neergelegde voorwaarden.

2. De in artikel 2, lid 2, artikel 3, lid 2, en artikel 9, lid 5, bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van 11 augustus 2011. De Commissie stemt uiterlijk negen maanden vóór het verstrijken van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend verlengd met termijnen van dezelfde duur, tenzij het Europees Parlement of de Raad uiterlijk drie maanden vóór afloop van iedere termijn zich tegen een dergelijke verlenging verzet.

3. De bevoegdheidsdelegatie bedoeld in artikel 2, lid 2, artikel 3, lid 2, en artikel 9, lid 5, kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken. Het besluit tot intrekking maakt een einde aan de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een latere datum die in het besluit wordt vermeld. Het besluit laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij het Europees Parlement en de Raad daarvan gelijktijdig in kennis.

5. Een overeenkomstig artikel 2, lid 2, artikel 3, lid 2 en artikel 9, lid 5, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking wanneer noch het Europees Parlement, noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van die handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar tegen de handeling heeft gemaakt of wanneer zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn aan de Commissie hebben meegedeeld geen bezwaar te zullen maken. Op initiatief van het Europees Parlement of de Raad kan deze termijn met twee maanden worden verlengd.

*Artikel 12***Comité**

1. De Commissie wordt bijgestaan door het overeenkomstig Verordening (EG) nr. 223/2009 opgerichte Comité voor het Europees statistisch systeem. Dit comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

*Artikel 13***Intrekking**

Richtlijn 95/57/EG wordt ingetrokken.

De lidstaten verstrekken resultaten overeenkomstig Richtlijn 95/57/EG voor alle referentieperioden van het jaar 2011.

*Artikel 14***Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 6 juli 2011.

Voor het Europees Parlement
De voorzitter
J. BUZEK

Voor de Raad
De voorzitter
M. DOWGIELEWICZ

BIJLAGE I

INTERN TOERISME

Deel 1

CAPACITEIT VAN LOGIESVERSTREKKENDE BEDRIJVEN

A. Te verstrekken variabelen en onderverdelingen

1. Op regionaal NUTS-niveau 2 en op nationaal niveau te verstrekken voor jaarlijkse gegevens

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
NACE 55.1	Aantal bedrijven Aantal bedden Aantal slaapkamers	Type locatie a) en b)
NACE 55.2	Aantal bedrijven Aantal bedden	Type locatie a) en b)
NACE 55.3	Aantal bedrijven Aantal bedden	Type locatie a) en b)

2. [facultatief] Op nationaal niveau te verstrekken voor jaarlijkse gegevens

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
NACE 55.1	Aantal bedrijven Aantal bedden Aantal slaapkamers	Grootteklasse

3. Op nationaal niveau te verstrekken voor driejaarlijkse gegevens

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
NACE 55.1	Aantal bedrijven met één of meer slaapkamers die toegankelijk zijn voor mensen met beperkte mobiliteit, met inbegrip van rolstoelgebruikers	

B. Beperking van het waarnemingsgebied

1. Voor „hotels en dergelijke accommodatie” en voor „vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf” omvat het waarnemingsgebied ten minste alle logiesverstrekkenende bedrijven met tien bedden of meer.
2. Voor „kampeer- en caravanterreinen” omvat het waarnemingsgebied ten minste alle logiesverstrekkenende bedrijven met tien standplaatsen of meer.
3. Lidstaten waar minder dan 1 % van het totale jaarlijkse aantal overnachtingen in logiesverstrekkenende bedrijven in de Europese Unie wordt doorgebracht, mogen het waarnemingsgebied nader beperken tot ten minste alle logiesverstrekkenende bedrijven met twintig bedden of meer (twintig standplaatsen of meer).

C. Periodiciteit

Het eerste referentiejaar voor de driejaarlijkse variabele in punt A.3 is 2015.

Deel 2

BEZETTING VAN LOGIESVERSTREKKENDE BEDRIJVEN (BINNENLANDS EN INKOMEND)

A. Te verstrekken variabelen en onderverdelingen voor jaarlijkse gegevens

1. Op regionaal NUTS-niveau 2 en op nationaal niveau

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
Totaal (alle typen logiesverstrekkende bedrijven)	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Type locatie a) en b)
NACE 55.1	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Nettobezettingspercentage van bedden Nettobezettingspercentage van slaapkamers	
NACE 55.2	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
NACE 55.3	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	

2. Op nationaal niveau

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
NACE 55.1	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Type locatie a) en b) Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast [facultatief] Grootteklassen
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast
	Nettobezettingspercentage van bedden Nettobezettingspercentage van slaapkamers	[facultatief] Grootteklassen
NACE 55.2	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Type locatie a) en b) Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast
NACE 55.3	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Type locatie a) en b) Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	Land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gast

B. Te verstrekken variabelen en onderverdelingen voor maandelijkse gegevens op nationaal niveau

Type accommodatie	Variabelen	Onderverdelingen
NACE 55.1	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Nettobezettingspercentage van bedden Nettobezettingspercentage van slaapkamers	
NACE 55.2	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
NACE 55.3	Aantal overnachtingen van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aantal overnachtingen van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	
	Aankomsten van ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven Aankomsten van niet-ingezetenen in logiesverstrekkende bedrijven	

C. Beperking van het waarnemingsgebied

1. Voor „hotels en dergelijke accommodatie” en voor „vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf” omvat het waarnemingsgebied ten minste alle logiesverstrekkende bedrijven met tien bedden of meer.
2. Voor „kampeer- en caravanterreinen” omvat het waarnemingsgebied ten minste alle logiesverstrekkende bedrijven met tien standplaatsen of meer.

3. Lidstaten waar minder dan 1 % van het totale jaarlijkse aantal overnachtingen in logiesverstrekkende bedrijven in de Europese Unie wordt doorgebracht, mogen het waarnemingsgebied nader beperken tot ten minste alle logiesverstrekkende bedrijven met twintig bedden of meer (twintig standplaatsen of meer).
  4. Wanneer een beperking van het waarnemingsgebied zoals beschreven in punt 1, 2 of 3, van toepassing is, wordt jaarlijks een schatting ingediend van het totale aantal overnachtingen tijdens het referentiejaar van ingezetenen en niet-ingezetenen in de logiesverstrekkende bedrijven die buiten het waarnemingsgebied vallen.
  5. Voor het eerste referentiejaar waarvoor door deze verordening gegevens worden vereist, worden de schattingen zoals beschreven in punt 4 ingediend binnen twaalf maanden na het einde van de referentieperiode.
  6. Lidstaten mogen het waarnemingsgebied voor de netto-bezettingsgraad van slaapkamers in hotels en dergelijke accommodatie nader beperken tot ten minste alle logiesverstrekkende bedrijven met 25 slaapkamers of meer.
- D. Snel beschikbare hoofdindicatoren
- De in artikel 9, lid 4, onder c), van deze verordening genoemde snel beschikbare hoofdindicatoren zijn de in punt B van dit deel opgenomen variabelen betreffende het aantal overnachtingen.

Deel 3

TOE TE PASSEN CLASSIFICATIES VOOR DEEL 1 EN DEEL 2

A. Type accommodatie

De drie voor type accommodatie te gebruiken categorieën, die overeenkomen met de NACE-groepen 55.1, 55.2 en 55.3, zijn:

- hotels en dergelijke accommodatie,
- vakantieverblijven en andere accommodatie voor kort verblijf,
- kampeer- en caravanterreinen.

B. Type locatie a)

De drie voor het type locatie a) te gebruiken categorieën, gebaseerd op de urbanisatiegraad van de gemeente (of gelijkwaardige plaatselijke administratieve eenheid) waar de logiesverstrekkende bedrijven zijn gevestigd, zijn:

- dichtbevolkt gebied,
- gebied met gemiddelde bevolkingsdichtheid,
- dunbevolkt gebied.

C. Type locatie b)

De twee voor het type locatie b) te gebruiken categorieën, gebaseerd op de ligging aan zee van de gemeente (of gelijkwaardige plaatselijke administratieve eenheid) waar de logiesverstrekkende bedrijven zijn gevestigd, zijn:

- ligging aan zee,
- ligging niet aan zee.

D. Grootteklasse

De drie voor de grootteklasse te gebruiken categorieën, gebaseerd op het aantal slaapkamers in de logiesverstrekkende bedrijven, zijn:

- kleine bedrijven: minder dan 25 slaapkamers,
- middelgrote bedrijven: tussen 25 en 99 slaapkamers,
- grote bedrijven: 100 of meer slaapkamers; facultatief afzonderlijke vermelding: „tussen 100 en 249 slaapkamers” en „250 en meer slaapkamers”.

E. Landen en geografische gebieden

De voor het land of geografisch gebied van ingezetenschap van de gasten van de logiesverstrekkende bedrijven te gebruiken categorieën zijn:

- Europese Unie (de Unie); afzonderlijk te vermelden: elke lidstaat,

- Europese Vrijhandelsassociatie (de EVA); afzonderlijk te vermelden: IJsland, Noorwegen, Zwitserland (inclusief Liechtenstein),
- overige Europese landen (afgezien van de Unie en de EVA; exclusief Rusland, Turkije, Oekraïne),
- Rusland,
- Turkije,
- Oekraïne,
- Afrika; afzonderlijk te vermelden: Zuid-Afrika,
- Noord-Amerika; afzonderlijk te vermelden: Verenigde Staten van Amerika, Canada,
- Zuid- en Midden-Amerika; afzonderlijk te vermelden: Brazilië,
- Azië; afzonderlijk te vermelden: Volksrepubliek China, Japan, Republiek Korea,
- Australië, Oceanië en overige gebieden; afzonderlijk te vermelden: Australië.

Deel 4

INTERN TOERISME IN NIET-GEHUURDE ACCOMMODATIE

A. Te verstrekken variabelen voor jaarlijkse gegevens

[facultatief] Aantal door toeristen doorgebrachte nachten in niet-gehuurde accommodatie tijdens het referentiejaar.

B. Onderverdeling

[facultatief] De in punt A opgenomen variabele zal worden onderverdeeld naar land van ingezetenschap van de bezoekers voor zover het ingezetenen van de Unie betreft; bezoekers die buiten de Unie wonen, worden in één aanvullende categorie ondergebracht.

BIJLAGE II

NATIONAAL TOERISME

Deel 1

DEELNAME AAN TOERISME OM PERSOONLIJKE REDENEN

A. Te verstrekken variabelen en onderverdelingen voor jaarlijkse gegevens

Variabelen	Onderverdelingen naar duur en naar bestemming van toeristische reizen om persoonlijke redenen	Sociaaldemografische onderverdelingen
1. Aantal ingezetenen, 15 jaar en ouder, dat tijdens het referentiejaar aan toerisme om persoonlijke redenen deelneemt 2. Aantal ingezetenen, 15 jaar en ouder, dat tijdens het referentiejaar niet aan toerisme om persoonlijke redenen deelneemt	a) Elk type reis (d.w.z. heeft ten minste één reis met ten minste één overnachting gemaakt) b) Alleen binnenlandse reizen (d.w.z. heeft ten minste één binnenlandse reis met ten minste één overnachting, maar geen uitgaande reis gemaakt) c) Alleen uitgaande reizen (d.w.z. heeft ten minste één uitgaande reis met ten minste één overnachting, maar geen binnenlandse reis gemaakt) d) Binnenlandse en uitgaande reizen (d.w.z. heeft ten minste één binnenlandse reis met ten minste één overnachting en ten minste één uitgaande reis met ten minste één overnachting gemaakt) e) Korte reizen (d.w.z. heeft ten minste één reis met één tot drie overnachtingen gemaakt) f) Lange reizen (d.w.z. heeft ten minste één reis met vier of meer overnachtingen gemaakt) g) Lange reizen, alleen binnenlands (d.w.z. heeft ten minste één binnenlandse reis met vier of meer overnachtingen, maar geen uitgaande reis van vier of meer overnachtingen gemaakt) h) Lange reizen, alleen uitgaand (d.w.z. heeft ten minste één uitgaande reis met vier of meer overnachtingen, maar geen binnenlandse reis van vier of meer overnachtingen gemaakt) i) Lange reizen, binnenlands en uitgaand (d.w.z. heeft ten minste één binnenlandse reis met vier of meer overnachtingen, en ten minste één uitgaande reis van vier of meer overnachtingen gemaakt)	1. Geslacht 2. Leeftijdsgroep 3. [facultatief] Opleidingsniveau 4. [facultatief] Werkstatus 5. [facultatief] Inkomen van het huishouden

De onderverdelingen naar duur en naar bestemming van toeristische reizen om persoonlijke redenen moeten worden gecombineerd met de sociaalgeografische onderverdelingen.

B. Te verstrekken variabelen en onderverdelingen voor driejaarlijkse gegevens

Variabelen	Onderverdelingen naar belangrijkste redenen voor niet-deelname aan het toerisme om persoonlijke redenen tijdens het referentiejaar. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.	Sociaaldemografische onderverdelingen
1. Aantal ingezetenen, 15 jaar en ouder, dat tijdens het referentiejaar niet aan toerisme om persoonlijke redenen deelneemt (d.w.z. heeft tijdens het referentiejaar geen reis om persoonlijke redenen met ten minste één overnachting gemaakt)	a) Financiële redenen (geen geld voor vakantie reizen; kan zich geen vakantie veroorloven) b) Gebrek aan vrije tijd in verband met familie verplichtingen c) Gebrek aan vrije tijd in verband met werk- of studie verplichtingen d) Gezondheidsredenen of beperkte mobiliteit e) Blijft liever thuis, niet gemotiveerd om te reizen f) Veiligheid g) Andere redenen	1. Geslacht 2. Leeftijdsgroep 3. [facultatief] Opleidingsniveau 4. [facultatief] Werkstatus 5. [facultatief] Inkomen van het huishouden

De onderverdelingen naar belangrijkste redenen voor niet-deelname aan het toerisme om persoonlijke redenen tijdens het referentiejaar moeten worden gecombineerd met de sociaalgeografische onderverdelingen.

Het eerste referentiejaar voor de CST's is 2013.

C. Toe te passen classificaties voor sociaalgeografische onderverdelingen

1. *Geslacht*: man, vrouw.
2. *Leeftijdsgroep*: minder dan 15 [facultatief], 15-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65 of meer, met subtotaal voor 25-44 en 45-64.
3. *Opleidingsniveau*: laag (ISCED 0, 1 of 2), middelhoog (ISCED 3 of 4), hoog (ISCED 5 of 6).
4. *Werkstatus*: werkend (werknemer of zelfstandig), werkloos, student (of scholier), andere, niet actief.
5. *Inkomen van het huishouden*: in kwartielen.

Deel 2

TOERISTISCHE REIZEN EN TOERISTEN

A. Te verstrekken variabelen

	Variabelen	Te verstrekken categorieën	Periodiciteit
1.	Maand van vertrek		Jaarlijks
2.	Duur van de reis in aantal nachten		Jaarlijks
3.	[Alleen voor uitgaande reizen] Duur van de reis: aantal overnachtingen op binnenlands grondgebied		Driejaarlijks
4.	Belangrijkste land van bestemming	Volgens de landenlijst in de methodologische handleiding die overeenkomstig artikel 10 van deze verordening is opgesteld	Jaarlijks
5.	Hoofddoel van de reis	a) Persoonlijk: vrijetijdsbesteding, recreatie en vakantie b) Persoonlijk: bezoek aan vrienden en familieleden c) Persoonlijk: andere (bedevaart, gezondheidsbehandeling, enz.) d) Beroepsmatig/zakelijk	Jaarlijks
6.	[Alleen voor reizen om persoonlijke redenen] Type bestemming, meerdere antwoorden mogelijk	a) Plaats b) Kust c) Platteland (ook aan een meer, rivier enz.) d) Cruiseschip e) Bergen (hooggebergte, heuvellandschap, enz.) f) Overige	Driejaarlijks
7.	[Alleen voor reizen om persoonlijke redenen] Kinderen in het reisgezelschap	a) Ja b) Neen	Driejaarlijks
8.	Belangrijkste vervoermiddel	a) Vliegtuig (lijn- of chartervluchten of andere luchtvaartdiensten) b) Schip (lijn- en veerdiensten, cruises, plezierboot, huurboot, enz.) c) Trein d) Bus, touringcar (lijndiensten of niet-lijndiensten) e) Motorvoertuig (in eigendom of gehuurd) f) Andere (bv. fiets)	Jaarlijks
9.	Belangrijkste accommodatie	a) Gehuurde accommodatie: hotels of dergelijke accommodatie b) Gehuurde accommodatie: kampeer- en caravanterreinen (niet voor permanente bewoning)	Jaarlijks

	Variabelen	Te verstrekken categorieën	Periodiciteit
		c) Gehuurde accommodatie: andere gehuurde accommodatie (gezondheidsinstellingen, jeugdherbergen, ligplaatsen in jachthavens, enz.) d) Niet-gehuurde accommodatie: eigen vakantie-woning e) Niet-gehuurde accommodatie: accommodatie die kosteloos door familie of vrienden beschikbaar wordt gesteld f) Niet-gehuurde accommodatie: andere niet-gehuurde accommodatie	
10.	Boeking van de reis: gebruikmaking van een touroperator of reisbureau om het belangrijkste vervoermiddel te boeken	a) Ja b) Neen c) Weet niet	Driejaarlijks
11.	Boeking van de reis: gebruikmaking van een touroperator of reisbureau om de belangrijkste accommodatie te boeken	a) Ja b) Neen c) Weet niet	Driejaarlijks
12.	[Alleen voor reizen waarbij geen touroperator of reisbureau was gebruikt om het belangrijkste vervoermiddel of de belangrijkste accommodatie te boeken] Boeking van de reis (onafhankelijk)	a) De diensten zijn rechtstreeks bij de dienstverlener geboekt b) Geen boeking noodzakelijk	Driejaarlijks
13.	Boeking van de reis: pakketreis	a) Ja b) Neen	Driejaarlijks
14.	Boeking van de reis: boeking via internet van het belangrijkste vervoermiddel	a) Ja b) Neen c) Weet niet	Driejaarlijks
15.	Boeking van de reis: boeking via internet van de belangrijkste accommodatie	a) Ja b) Neen c) Weet niet	Driejaarlijks
16.	Uitgaven per individuele toerist tijdens de reis voor het vervoer		Jaarlijks
17.	Uitgaven per individuele toerist tijdens de reis voor de accommodatie		Jaarlijks
18.	[facultatief] Uitgaven per individuele toerist tijdens de reis in cafés en restaurants voor voedsel en drank		Jaarlijks
19.	Overige uitgaven per individuele toerist tijdens de reis, (19a) afzonderlijk te vermelden: duurzame en waardevolle goederen		Jaarlijks
20.	Profiel van de toerist: geslacht, in te delen in de volgende categorieën	a) Man b) Vrouw	Jaarlijks
21.	Profiel van de toerist: leeftijd, in volle jaren		Jaarlijks
22.	Profiel van de toerist: land van vestiging		Jaarlijks
23.	[Facultatief] Profiel van de toerist: opleidingsniveau	a) Laag (ISCED 0, 1 of 2) b) Middelhoog (ISCED 3 of 4) c) Hoog (ISCED 5 of 6)	Jaarlijks

	Variabelen	Te verstrekken categorieën	Periodiciteit
24.	[Facultatief] Profiel van de toerist: werkstatus	a) Werkzaam (werknemer of zelfstandige) b) Werkloos c) Student (of scholier) d) Andere, niet actief	Jaarlijks
25.	[Facultatief] Profiel van de toerist: inkomen van het huishouden in kwartielen		Jaarlijks

B. Beperking van het waarnemingsgebied

Het waarnemingsgebied bestaat uit alle toeristische reizen met ten minste één overnachting buiten de gebruikelijke omgeving die door ingezetenen van 15 jaar en ouder worden gemaakt en die tijdens de referentieperiode zijn beëindigd. De gegevens over de bevolking jonger dan 15 jaar kunnen afzonderlijk op facultatieve basis worden verstrekt.

C. Periodiciteit

1. Het eerste referentiejaar voor de in de punten A.3, A.6 en A.7 opgenomen driejaarlijkse variabelen en categorieën is 2013.
2. Het eerste referentiejaar voor de in de punten A.10 tot en met A.15 opgenomen driejaarlijkse variabelen en categorieën is 2014.

Deel 3

DAGTOCHTEN

A. Op jaarbasis te verstrekken variabelen en onderverdelingen (uitgaande dagtochten)

Variabelen	[facultatief] Onderverdelingen	[facultatief] Sociaaldemografische onderverdelingen
1. Aantal uitgaande dagtochten om persoonlijke redenen	a) Naar land van bestemming	1. Geslacht 2. Leeftijdsgroep 3. Onderwijsniveau 4. Arbeidsstatuut
2. Aantal uitgaande dagtochten om beroepsredenen		
3. Uitgaven tijdens uitgaande dagtochten om persoonlijke redenen	a) Naar land van bestemming b) Naar categorie uitgaven: vervoer, winkelen, restaurants/cafés, overig.	5. Gezinsinkomen
4. Uitgaven tijdens uitgaande dagtochten om beroepsredenen		

B. Op driejaarsbasis te verstrekken variabelen en onderverdelingen (binnenlandse dagtochten)

Variabelen	[facultatief] Onderverdelingen	[facultatief] Sociaaldemografische onderverdelingen
1. Aantal binnenlandse dagtochten om persoonlijke redenen		1. Geslacht 2. Leeftijdsgroep 3. Onderwijsniveau 4. Arbeidsstatuut
2. Aantal binnenlandse dagtochten om beroepsredenen		
3. Uitgaven tijdens binnenlandse dagtochten om persoonlijke redenen	a) Naar categorie uitgaven: vervoer, winkelen, restaurants/cafés, overig.	5. Gezinsinkomen
4. Uitgaven tijdens binnenlandse dagtochten om beroepsredenen		

C. Toe te passen classificaties voor sociaaldemografische onderverdelingen

De classificaties die moeten worden toegepaste op sociaaldemografische specificaties worden opgesomd in punt C van deel 1 van deze bijlage.

D. Beperking van het waarnemingsgebied

Het waarnemingsgebied omvat alle dagtochten buiten de gebruikelijke omgeving die door de bevolking van 15 jaar en ouder worden gemaakt. Gegevens over de bevolking onder de 15 jaar kunnen facultatief worden doorgegeven.

E. Frequentie en eerste referentieperiode

1. De kenmerken van in punt A opgesomde dagtochten worden jaarlijks verstrekt, met afzonderlijke verslaglegging voor de vier kwartalen van het vorige kalenderjaar. De eerste referentieperiode gaat in op 1 januari 2014.
  2. De kenmerken van in punt B opgesomde dagtochten worden driejaarlijks verstrekt, met afzonderlijke verslaglegging voor de vier kwartalen van het vorige kalenderjaar. De eerste referentieperiode gaat in op 1 januari 2015. Uitsluitend voor de eerste referentieperiode is toezending facultatief.
-

VERORDENING (EU) Nr. 693/2011 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van 6 juli 2011

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 861/2006 van de Raad houdende communautaire financieringsmaatregelen voor de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk visserijbeleid en op het gebied van het zeerecht

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van de ontwerpwetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité ⁽¹⁾,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure ⁽²⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EG) nr. 861/2006 van de Raad ⁽³⁾ voorziet in financiering op de volgende gebieden: internationale betrekkingen, bestuur, gegevensverzameling, wetenschappelijk advies en controle en handhaving van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB).
- (2) Op elk van deze gebieden wordt Verordening (EG) nr. 861/2006 aangevuld met andere gerelateerde verordeningen of besluiten. Gezien de ontwikkelingen die zich sinds de vaststelling van die verordening met betrekking tot bepaalde punten van die gerelateerde wetgeving hebben voorgedaan, moet de genoemde verordening in het belang van de samenhang tussen alle elementen van het wetgevingskader nu worden gewijzigd.
- (3) Uit ervaring is ook gebleken dat met het oog op een betere afstemming op de huidige toestand sommige bepalingen van Verordening (EG) nr. 861/2006 licht moeten worden aangepast.
- (4) Daarnaast is het nodig de werkingssfeer van de gefinancierde maatregelen waar gepast te verduidelijken en de formulering van bepaalde artikelen te verbeteren.
- (5) Internationale partnerschappen mogen op bilateraal, regionaal of multilateraal niveau worden gesloten.
- (6) Het feit dat de regionale adviesraden op grond van Besluit 2007/409/EG van de Raad van 11 juni 2007 houdende wijziging van Besluit 2004/585/EG tot oprichting van regionale adviesraden in het kader van het

gemeenschappelijk visserijbeleid ⁽⁴⁾ de status van organen die een doel van algemeen Europees belang nastreven, hebben gekregen, dient te worden weerspiegeld in deze verordening.

- (7) Wat de voorbereidende vergaderingen van het Raadgevend Comité voor de visserij en de aquacultuur (RCVA) betreft, moet de mogelijkheid bestaan om financiële steun te verlenen aan vertegenwoordigers die niet tot de Europese handelsorganisaties behoren, en voor de financiering van kosten voor vertaling, vertolking en zaalhuur. De lijst van adviesorganen waarvan een vertegenwoordiger door de voltallige vergadering van het RCVA kan worden aangewezen om aan de vergaderingen ervan deel te nemen, dient te worden bijgewerkt.
- (8) De uitbreiding van de werkingssfeer van de gegevensverzameling tot verzameling, beheer en gebruik van gegevens, die is vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad van 25 februari 2008 betreffende de instelling van een communautair kader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid ⁽⁵⁾, dient in deze verordening expliciet te worden weergegeven.
- (9) Krachtens Besluit 2008/949/EG van de Commissie van 6 november 2008 tot vaststelling van een communautair meerjarenprogramma overeenkomstig Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad ⁽⁶⁾ bepaalt dat de te verzamelen gegevens sociaaleconomische variabelen moeten omvatten.
- (10) De maatregelen op het gebied van gegevensverzameling en wetenschappelijk advies die in aanmerking komen voor financiële steun van de Unie zijn omschreven in Verordening (EG) nr. 861/2006 en Verordening (EG) nr. 199/2008 en moeten aan die bepalingen worden aangepast.
- (11) De programmeringsmaatregelen op het gebied van gegevensverzameling en wetenschappelijk advies zijn omschreven in Verordening (EG) nr. 199/2008 en in Verordening (EG) nr. 665/2008 van de Commissie van 14 juli 2008 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad ⁽⁷⁾.
- (12) Een aantal van de bepalingen van Beschikking 2000/439/EG van de Raad van 29 juni 2000 betreffende een financiële bijdrage van de Gemeenschap in de uitgaven van de lidstaten voor het verzamelen van gegevens, alsmede in de financiering van studies en modelprojecten ter ondersteuning van het gemeenschappelijk visserijbeleid ⁽⁸⁾ werden niet overgenomen in Verordening (EG)

⁽¹⁾ PB C 44 van 11.2.2011, blz. 171.

⁽²⁾ Standpunt van het Europees Parlement van 6 april 2011 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 21 juni 2011.

⁽³⁾ PB L 160 van 14.6.2006, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 155 van 15.6.2007, blz. 68.

⁽⁵⁾ PB L 60 van 5.3.2008, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB L 346 van 23.12.2008, blz. 37.

⁽⁷⁾ PB L 186 van 15.7.2008, blz. 3.

⁽⁸⁾ PB L 176 van 15.7.2000, blz. 42.

nr. 861/2006 en werden evenmin omgezet in uitvoeringsbepalingen. Hierdoor is een juridisch vacuüm ontstaan voor de jaren 2007 en 2008, tijdens welke periode de Commissie de voordien geldende, bij Beschikking 2000/439/EG vastgestelde, voorschriften is blijven toepassen. In het belang van de rechtszekerheid moet met terugwerkende kracht worden vastgesteld dat deze voorschriften tijdens die periode van toepassing zijn gebleven.

- (13) In de uitgaven op het gebied van wetenschappelijk advies moeten de uitgaven zijn inbegrepen voor partnerschaps-overeenkomsten met internationale organisaties die bevoegd zijn voor het beoordelen van de bestanden.
- (14) De bepalingen inzake subsidiabele uitgaven op het gebied van controle moeten duidelijker en uitvoeriger worden weergegeven en er dient een koppeling te worden gemaakt met Verordening (EG) nr. 1224/2009 van de Raad van 20 november 2009 tot vaststelling van een communautaire controleregeling die de naleving van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid moet garanderen⁽¹⁾ en met Verordening (EG) nr. 1005/2008 van de Raad van 29 september 2008 houdende de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen⁽²⁾.
- (15) Deelnemers aan opleidingen op het gebied van controle en handhaving van de GVB-regels vertegenwoordigen weliswaar een overheidsinstantie van een lidstaat, maar zijn niet noodzakelijk ambtenaren. Daarom moeten ook de uitgaven voor de opleiding van niet tot de ambtenarij behorende personeelsleden voor financiering in aanmerking komen.
- (16) Het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek houdt zich niet alleen bezig met de uitvoering van controleactiviteiten, maar verleent tevens advies en is betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe technologieën.
- (17) De programmeringsvoorschriften inzake de controle-uitgaven moeten met het oog op een gezonder financieel beheer worden aangepast, met name door de uiterste datum voor indiening van de aanvragen om financiële steun van de Unie te vervroegen en nader te specificeren welke gegevens over de projecten moeten worden meegegeeld en in welk formaat.
- (18) De titel en het beschikkend gedeelte van Verordening (EG) nr. 861/2006 moeten worden veranderd om rekening te houden met het Verdrag van Lissabon dat op 1 december 2009 in werking is getreden.
- (19) Teneinde eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van de maatregelen op het gebied van de controle en handhaving te waarborgen, meer in het bijzonder wat betreft de uitgaven die de lidstaten gedaan hebben bij de tenuitvoerlegging van de toezicht- en controlestelsels die op het GVB van toepassing zijn, alsook voor maatregelen in verband met het verzamelen, beheren en gebruiken van basisgegevens, dienen aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden te worden verleend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen

die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren⁽³⁾.

- (20) Verordening (EG) nr. 861/2006 dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 861/2006 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) De titel wordt vervangen door:

„Verordening (EG) nr. 861/2006 van de Raad van 22 mei 2006 houdende financieringsmaatregelen van de Unie voor de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk visserijbeleid en op het gebied van het zee-recht”.

- 2) In het beschikkend gedeelte, met uitzondering van verwijzingen naar het Communautair Bureau voor visserijcontrole in artikel 4, onder c), wordt het woord „Gemeenschap” vervangen door het woord „Unie”, worden de woorden „communautaire” en „communautair” vervangen door de woorden „van de Unie” en wordt het woord „Gemeenschappen” vervangen door het woord „Unie”. De woorden „communautaire wateren” worden vervangen door de woorden „EU-wateren”. Alle noodzakelijke grammaticale aanpassingen worden aangebracht.

- 3) Artikel 2, onder b), wordt vervangen door:

„b) instandhoudingsmaatregelen, alsmede het verzamelen, beheren en gebruiken van gegevens met het oog op het verstrekken van wetenschappelijk advies ten behoeve van het GVB;”.

- 4) Artikel 3, onder b), wordt vervangen door:

„b) verbetering van het verzamelen, beheren en gebruiken van de voor het GVB benodigde gegevens;”.

- 5) Artikel 5 wordt vervangen door:

„Artikel 5

Specifieke doelstellingen op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van gegevens en van wetenschappelijk advies

De in de artikelen 9, 10 en 11 genoemde financieringsmaatregelen van de Unie dragen bij tot de beoogde verbetering op het gebied van verzameling, beheer en gebruik van gegevens, alsmede tot verstrekking van wetenschappelijk advies over de toestand van de hulpbronnen, over de mate van bevissing, over de invloed van de visserij op de hulpbronnen en op het mariene ecosysteem, over de economische aspecten van visserij en aquacultuur en over de prestaties van de visserijsector, in en buiten de EU-wateren, door aan de lidstaten financiële steun te verlenen voor de samenstelling van meerjarenreeksen van geaggregeerde, met wetenschappelijke methoden verkregen gegevens die biologische, technische, milieu- en sociaaleconomische informatie omvatten.”.

⁽¹⁾ PB L 343 van 22.12.2009, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 286 van 29.10.2008, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.

6) Artikel 7, lid 1, onder c), wordt vervangen door:

„c) de ontwikkeling, via partnerschappen op bilateraal, regionaal of multilateraal niveau, van de capaciteit van derde landen voor het beheer en de controle van de visserijhulpbronnen om een duurzame visserij te waarborgen, alsmede de bevordering van de economische ontwikkeling van de visserijsector in die landen door de wetenschappelijke en technische evaluatie van de betrokken visserijtakken, het toezicht op en de controle van de visserijactiviteiten, de sanitaire omstandigheden en het ondernemingsklimaat in de sector te verbeteren;”.

7) Artikel 8 wordt vervangen door:

„Artikel 8

Maatregelen op het gebied van controle en handhaving

1. Op het gebied van de controle betreffende en de handhaving van de GVB-regels zijn de volgende uitgaven subsidiabel in het kader van de financieringsmaatregelen van de Unie:

a) de uitgaven die de lidstaten bij de toepassing van de voor het GVB geldende toezicht- en controlesystemen verrichten voor:

i) investeringen die verband houden met door de bevoegde nationale autoriteiten, overheidsinstanties of door de privésector verrichte controleactiviteiten, met name in:

— de aankoop en/of ontwikkeling van technologieën, met inbegrip van hardware en software, vaartuigdetectiesystemen (VDS) en IT-netwerken voor het verzamelen, beheren, valideren, analyseren, uitwisselen en ontwikkelen van steekproefmethoden en voor gegevens met betrekking tot de visserij, met inbegrip van het opzetten van websites in verband met controle;

— de aankoop en/of ontwikkeling van de componenten die nodig zijn voor het toezenden van gegevens door bij de visserij en het verhandelen van visserijproducten betrokken actoren aan de betrokken autoriteiten van de lidstaat en van de Unie, met inbegrip van de vereiste componenten voor elektronische registratie- en rapportagesystemen (ERS), volgsystemen voor vaartuigen (VMS) en automatische identificatiesystemen (AIS);

— de uitvoering van programma's voor het uitwisselen van gegevens tussen de lidstaten en de analyse daarvan;

— de aankoop en de modernisering van controlemiddelen;

ii) programma's voor de opleiding en uitwisseling, ook tussen lidstaten, van personeelsleden die zijn belast met toezicht-, controle- en bewakingstaken op visserijgebied;

iii) de uitvoering van proefprojecten inzake visserijcontrole;

iv) de kosten-batenanalyse, de evaluatie en het aan audits onderwerpen van de door de bevoegde autoriteiten verrichte uitgaven voor toezicht, controle en bewaking;

v) initiatieven, met inbegrip van seminars en het gebruik van media-instrumenten, om enerzijds de vissers en andere actoren zoals inspecteurs, openbare aanklagers en rechters, en anderzijds het grote publiek bewuster te maken van de noodzaak om illegale, ongemelde of ongereguleerde visserij te bestrijden en om de GVB-regels toe te passen;

b) de uitgaven in verband met administratieve regelingen die met het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek of enig ander adviesorgaan van de Unie worden getroffen voor het beoordelen en ontwikkelen van nieuwe controletechnologieën;

c) alle operationele uitgaven in verband met de inspectie van de uitvoering van het GVB door de lidstaten door inspecteurs van de Commissie, en in het bijzonder de uitgaven voor inspectiebezoeken, veiligheidsvoorzieningen, de opleiding van de inspecteurs, vergaderingen en de huur of aanschaf door de Commissie van inspectiemiddelen;

d) de bijdrage aan de begroting van het CBVC ter dekking van personeels-, administratie- en exploitatie-uitgaven in verband met het jaarlijkse werkprogramma van het CBVC.

2. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen gedetailleerde regels vaststellen voor de toepassing van lid 1, onder a). Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 30, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.”.

8) Artikel 9 wordt vervangen door:

„Artikel 9

Maatregelen op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van basisgegevens

1. Op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van basisgegevens komen de volgende uitgaven in aanmerking voor financiering door de Unie in het kader van nationale meerjarenprogramma's bedoeld in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad van 25 februari 2008 betreffende de instelling van een communautair kader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid (*):

- a) uitgaven die gedaan zijn voor het verzamelen van biologische, technische, milieu- en sociaaleconomische gegevens met betrekking tot de commerciële en de recreatievisserij, met inbegrip van steekproefname, toezicht op zee en onderzoekenquêtes, en voor het verzamelen van milieugegevens en sociaaleconomische gegevens over de aquacultuur- en de verwerkingssector, zoals is bepaald in het meerjarenprogramma van de Unie bedoeld in artikel 3 van Verordening (EG) nr. 199/2008;
- b) uitgaven die gedaan zijn voor maatregelen in verband met het beheer, de ontwikkeling, de versterking en het gebruik van de onder a) bedoelde gegevens;
- c) uitgaven die gedaan zijn voor maatregelen in verband met het gebruik van de onder a) bedoelde gegevens, zoals ramingen van biologische parameters, de productie van gegevensreeksen met het oog op wetenschappelijke analyses en advies;
- d) uitgaven die gedaan zijn in verband met de deelname aan regionale coördinatievergaderingen bedoeld in artikel 5, lid 1, van Verordening (EG) nr. 199/2008, aan relevante wetenschappelijke vergaderingen van regionale organisaties voor visserijbeheer waarbij de Unie als verdragsluitende partij of als waarnemer is aangesloten, en aan vergaderingen van internationale organisaties die wetenschappelijk advies verstrekken.

2. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen gedetailleerde regels vaststellen voor de toepassing van lid 1. Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 30, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

(*) PB L 60 van 5.3.2008, blz. 1.”.

9) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

a) de titel wordt vervangen door:

„Maatregelen op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van aanvullende gegevens”;

b) in de inleiding van lid 1 wordt de tweede zin vervangen door:

„Onder meer de volgende activiteiten kunnen in aanmerking komen voor financiële steun van de Unie:”;

c) in lid 1 wordt het bepaalde onder a) vervangen door:

„a) methodologische studies en projecten om de methoden voor het verzamelen van voor het geven van wetenschappelijk advies vereiste gegevens te optimaliseren en te standaardiseren;”.

10) Artikel 11, onder a), wordt vervangen door:

„a) de uitgaven voor partnerschapscontracten met nationale onderzoeksinstituten of met internationale organisaties die bevoegd zijn voor het beoordelen van de bestanden, met het oog op de verstrekking van wetenschappelijk advies en wetenschappelijke gegevens;”.

11) Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

a) het bepaalde onder a), b) en c) wordt vervangen door:

„a) de reis- en verblijfkosten die de leden van de in het RCVA vertegenwoordigde organisaties maken in verband met de aan de RCVA-vergaderingen voorafgaande voorbereidende vergaderingen, alsmede de voor die voorbereidende vergaderingen gemaakte kosten van vertaling, vertolking en zaalhuur;

b) de kosten voor deelname door personen die het RCVA hiertoe als zijn vertegenwoordigers heeft aangewezen, aan vergaderingen van de RAR's, van de Internationale Raad voor het onderzoek van de zee (ICES) en van het WTECV;

c) de exploitatiekosten van de RAR's overeenkomstig Besluit 2004/585/EG;”;

b) het bepaalde onder d), ii), wordt vervangen door:

„ii) de verschaffing van zeer ruime toegang tot gegevens en verklarend materiaal over met name de voorstellen van de Commissie, door het ontwikkelen van de internetsites van de desbetreffende diensten van de Commissie, het uitbrengen van een periodieke publicatie en het organiseren van voorlichtings- en opleidingsseminars voor opinieleiders.”.

12) Artikel 13, lid 1, onder e), wordt vervangen door:

„e) vrijwillige financiële bijdragen voor door internationale organisaties uitgevoerde werkzaamheden of programma's die voor de Unie van bijzonder belang zijn;”.

13) Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

a) de titel wordt vervangen door:

„Medefinancieringspercentages op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van basisgegevens”;

b) de woorden „artikel 23, lid 1” worden vervangen door „artikel 4 van Verordening (EG) nr. 199/2008”.

14) De titel van artikel 17 wordt vervangen door:

„Medefinancieringspercentages op het gebied van het verzamelen, beheren en gebruiken van aanvullende gegevens”.

15) In artikel 18 worden de leden 2 en 3 vervangen door:

„2. Aan elke representatieve organisatie die lid is van de voltallige vergadering van het RCVA, wordt op grond van een met de Commissie gesloten financieringsovereenkomst een trekkingsrecht toegekend naar evenredigheid van het aantal rechthebbenden in de voltallige vergadering van het RCVA en afhankelijk van de beschikbare financiële middelen.”.

3. Dit trekkingsrecht en de gemiddelde kosten van een reis door een lid van een representatieve organisatie zijn bepalend voor het aantal reizen dat elke organisatie aldus kan financieren voor voorbereidende vergaderingen. Elke representatieve organisatie houdt met inachtneming van het globale maximum van het trekkingsrecht 20 % van de daadwerkelijk subsidiabele uitgaven in als een forfaitair bedrag ter dekking van haar strikt met de organisatie van de betrokken voorbereidende vergaderingen samenhangende organisatie- en administratiekosten.”.

16) Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 1 en 2 worden vervangen door:

„1. De aanvragen van de lidstaten voor financiële steun van de Unie worden uiterlijk op 15 november van het jaar dat het betrokken uitvoeringsjaar voorafgaat, bij de Commissie ingediend.

Deze aanvragen gaan vergezeld van een jaarlijks visserijcontroleprogramma dat de volgende gegevens bevat:

- a) de doelstellingen van het jaarlijkse visserijcontroleprogramma;
- b) de geprogrammeerde beschikbare personeelsmiddelen;
- c) de geprogrammeerde beschikbare financiële middelen;
- d) het geprogrammeerde aantal beschikbare vaartuigen en vliegtuigen;
- e) een lijst van de projecten waarvoor om een financiële bijdrage wordt verzocht;
- f) de voor de uitvoering van de projecten geplande totale uitgaven;
- g) het tijdschema voor de voltooiing van elk in het jaarlijkse visserijcontroleprogramma opgenomen project;
- h) een lijst van de indicatoren die zullen worden gebruikt voor de beoordeling van de doeltreffendheid van het jaarlijks visserijcontroleprogramma.

2. Voor elk project wordt in het jaarlijkse visserijcontroleprogramma melding gemaakt van de in artikel 8, onder a), bedoelde maatregel waarop het project betrekking heeft, het beoogde doel van het project en een gedetailleerde beschrijving daarvan met daarin onder meer de volgende gegevens: de eigenaar, de locatie, de geraamde kosten, het tijdschema voor de uitvoering van het project en de te volgen aanbestedingsprocedure. Wanneer een project gezamenlijk door meer dan één lidstaat wordt uitgevoerd, dient in het jaarlijkse visserijcontroleprogramma tevens een lijst van de betrokken

lidstaten, de geraamde totale kosten van het project en de geraamde kosten per lidstaat te worden opgenomen.”;

b) lid 3, onder b), wordt vervangen door:

„b) het aantal uren of dagen dat in de loop van een jaar waarschijnlijk aan visserijcontrole zal worden besteed en het systeem in de lidstaat waarmee de Commissie en de Europese Rekenkamer kunnen nagaan of de opgegeven tijd daadwerkelijk aan controle is besteed.”;

c) het volgende lid wordt toegevoegd:

„4. De lidstaten verstrekken de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde gegevens door voorlegging, in elektronische en papieren versie, van het elektronische formulier dat de Commissie hun ter beschikking stelt.”.

17) De titel van afdeling 2 van hoofdstuk V wordt vervangen door:

„Procedures op het gebied van het verzamelen, beheeren en gebruiken van gegevens”.

18) Artikel 22 wordt vervangen door:

„Artikel 22

Inleidende bepaling

De financiële bijdrage van de Unie in de uitgaven die de lidstaten verrichten voor het verzamelen, beheeren en gebruiken van de in artikel 9 bedoelde basisgegevens wordt verleend volgens de in deze afdeling vastgestelde procedures.”.

19) Artikel 23 wordt geschrapt.

20) Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:

a) de titel wordt vervangen door:

„Financieringsbesluit van de Commissie”;

b) lid 1 wordt vervangen door:

„1. Op basis van de meerjarenprogramma's die de lidstaten overeenkomstig artikel 4, lid 4, van Verordening (EG) nr. 199/2008 hebben ingediend en die overeenkomstig artikel 6, lid 3, van die verordening door de Commissie zijn goedgekeurd, worden volgens de in artikel 30, lid 2, van deze verordening bedoelde onderzoeksprocedure jaarlijks besluiten over de financiële bijdrage van de Unie in de nationale programma's vastgesteld.”;

c) lid 2 wordt geschrapt.

21) Artikel 30 wordt vervangen door:

„Artikel 30

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Comité voor de visserij en de aquacultuur, ingesteld bij artikel 30, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2371/2002. Dit comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (*).

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

(*) PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.”

22) Artikel 31 wordt geschrapt.

23) Artikel 32 wordt vervangen door:

„Artikel 32

Intrekking van vervallen besluiten

Verordening (EG) nr. 657/2000 en Beschikkingen 2000/439/EG en 2004/465/EG worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2007. De bepalingen van artikel 3, tweede streepje, van de artikelen 4 en 6 van Beschikking 2000/439/EG en van de bijlage erbij, zoals deze op 31 december 2006 van toepassing waren, blijven niettemin van analoge toepassing op de nationale programma's op het gebied van het verzamelen, het beheren en het gebruiken van gegevens voor 2007 en 2008.”.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 1, punt 23, is van toepassing met ingang van 1 januari 2007.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 6 juli 2011.

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

J. BUZEK

Voor de Raad

De voorzitter

M. DOWGIELEWICZ

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

BESLUIT VAN DE RAAD

van 9 juni 2011

betreffende de goedkeuring, namens de Europese Unie, van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden

(2011/432/EU)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 81, lid 3, eerste alinea, juncto artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder b), en artikel 218, lid 8, tweede alinea, eerste zin,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement ⁽¹⁾,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Unie werkt aan de totstandbrenging van een gemeenschappelijke justitiële ruimte die is gebaseerd op het beginsel van wederzijdse erkenning van beslissingen.
- (2) Het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden („het verdrag”) is een stevige basis voor de totstandbrenging van een wereldwijd systeem van administratieve samenwerking en voor de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen en regelingen inzake levensonderhoud, aangezien het voorziet in kosteloze rechtsbijstand bij vrijwel alle vorderingen inzake levensonderhoud ten behoeve van kinderen en in een vereenvoudigde erkennings- en tenuitvoerleggingsprocedure.
- (3) Op grond van artikel 59 van het verdrag kunnen regionale organisaties voor economische integratie zoals de Unie het verdrag ondertekenen, aanvaarden of goedkeuren of tot het verdrag toetreden.
- (4) De aangelegenheden die door het verdrag worden geregeld, worden ook behandeld door Verordening (EG) nr.

4/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen ⁽²⁾. Zoals overeengekomen bij de vaststelling van Besluit 2011/220/EU van de Raad ⁽³⁾ betreffende de ondertekening van het verdrag, dient de Unie het verdrag alleen goed te keuren en haar bevoegdheid uit te oefenen in alle aangelegenheden die erdoor worden geregeld. Het verdrag zou derhalve bindend moeten zijn voor de lidstaten doordat de Unie het goedkeurt.

- (5) Bij de goedkeuring van het verdrag dient de Unie daarom de bevoegdheidsverklaring krachtens artikel 59, lid 3, van het verdrag af te leggen.
- (6) Tevens dient de Unie bij de goedkeuring van het verdrag, krachtens respectievelijk de artikelen 62 en 63 van het verdrag, alle voorbehouden te maken en verklaringen af te leggen die zij noodzakelijk acht.
- (7) De Unie dient in dit verband overeenkomstig artikel 2, lid 3, van het verdrag te verklaren dat zij de toepassing van de hoofdstukken II en III van het verdrag zal uitbreiden tot onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten. Zij dient tegelijkertijd een unilaterale verklaring af te leggen waarin zij zich ertoe verbindt in een latere fase te onderzoeken of het toepassingsgebied niet nog verder kan worden uitgebreid.
- (8) De Unie dient het in artikel 44, lid 3, van het verdrag bedoelde voorbehoud inzake de voor mededelingen tussen de centrale autoriteiten aanvaarde talen te maken. De lidstaten die wensen dat de Unie dat voorbehoud te hunnen aanzien maakt, dienen de Commissie er vooraf van in kennis te stellen, met opgave van de tekst van het voorbehoud.

⁽¹⁾ Advies van 11 februari 2010 (PB C 341 E van 16.12.2010, blz. 98).

⁽²⁾ PB L 7 van 10.1.2009, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 93 van 7.4.2011, blz. 9.

- (9) De Unie dient de in artikel 11, lid 1, onder g), en artikel 44, leden 1 en 2, van het verdrag bedoelde verklaringen af te leggen. De lidstaten die wensen dat de Unie dit voorbehoud te hunnen aanzien maakt, dienen de Commissie er vooraf van in kennis te stellen, met opgave van de tekst van het voorbehoud.
- (10) Een lidstaat die later het hem betreffende voorbehoud in bijlage II wenst in te trekken, of de hem betreffende verklaring in bijlage III wenst te wijzigen of in te trekken of in bijlage III een hem betreffende verklaring wenst toe te voegen, dient de Raad en de Commissie daarvan in kennis te stellen. De Unie dient zich vervolgens te belasten met de vereiste kennisgeving aan de depositaris.
- (11) De lidstaten dienen de Commissie mee te delen welke centrale autoriteiten zij overeenkomstig artikel 4, lid 3, van het verdrag hebben aangewezen, en haar de informatie betreffende de in artikel 57 van het verdrag bedoelde wetten, procedures en diensten te doen toekomen. De Commissie dient, zoals is voorgeschreven door het verdrag, die informatie op het moment dat de Unie haar akte van goedkeuring neerlegt, door te geven aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht („het Permanent Bureau”).
- (12) Wanneer de lidstaten de Commissie de informatie over hun centrale autoriteiten en hun wetten, procedures en diensten verstrekken, dienen zij, zo mogelijk in de digitale versie, gebruik te maken van het landprofielformulier dat door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht wordt aanbevolen en bekendgemaakt.
- (13) Een lidstaat die later wijzigingen wil aanbrengen in de informatie betreffende de centrale autoriteit en betreffende de wetten, procedures en diensten, dient het Permanent Bureau hiervan rechtstreeks op de hoogte te stellen en de wijziging gelijktijdig aan de Commissie mee te delen.
- (14) Overeenkomstig artikel 3 van Protocol nr. 21 betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, dat aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht, nemen het Verenigd Koninkrijk en Ierland deel aan de vaststelling en de toepassing van dit besluit.
- (15) Overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, dat aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is gehecht, neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling van dit besluit, dat niet bindend is voor, noch van toepassing is in deze lidstaat,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden („het verdrag”) wordt namens de Europese Unie goedgekeurd.

De tekst van het verdrag is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd om de persoon (personen) aan te wijzen die bevoegd is (zijn) om, namens de Unie, de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte neer te leggen.

Artikel 3

Bij het neerleggen van de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte legt de Unie de in artikel 59, lid 3, van het verdrag bedoelde bevoegdheidsverklaring af.

De tekst van die verklaring staat in deel A van bijlage I bij dit besluit.

Artikel 4

1. Bij het neerleggen van de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte verklaart de Unie overeenkomstig artikel 2, lid 3, van het verdrag dat zij de toepassing van de hoofdstukken II en III van het verdrag zal uitbreiden tot onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten.

De tekst van die verklaring staat in deel B van bijlage I bij dit besluit.

2. Bij het neerleggen van het in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde instrument, legt de Unie terzelfdertijd de unilaterale verklaring af waarvan de tekst in bijlage IV bij dit besluit staat.

Artikel 5

Bij het neerleggen van de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte maakt de Unie het in artikel 44, lid 3, van het verdrag bedoelde voorbehoud betreffende de lidstaten die zich verzetten tegen het gebruik van het Frans of het Engels in de mededelingen tussen de centrale autoriteiten.

De tekst van dat voorbehoud staat in bijlage II bij dit besluit.

Artikel 6

Bij het neerleggen van de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte legt de Unie de in artikel 11, lid 1, onder g), van het verdrag bedoelde verklaring af betreffende de door de lidstaten geëiste inlichtingen en documenten, de in artikel 44, lid 1, van het verdrag bedoelde verklaring betreffende de talen die door de lidstaten naast hun officiële talen worden aanvaard, en de in artikel 44, lid 2, van het verdrag bedoelde verklaring.

De tekst van die verklaringen staat in bijlage III bij dit besluit.

Artikel 7

1. Uiterlijk op 10 december 2012 delen de lidstaten de Commissie het volgende mee:

- a) de gegevens betreffende de overeenkomstig artikel 4, lid 3, van het verdrag aangewezen centrale autoriteiten, en
- b) de informatie betreffende de in artikel 57 van het verdrag bedoelde wetten, procedures en diensten.

2. Voor het verstrekken van de in lid 1 bedoelde inlichtingen aan de Commissie maken de lidstaten, zo mogelijk in de digitale versie, gebruik van het landprofielformulier dat door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht wordt aanbevolen en bekendgemaakt.

3. De Commissie stuurt de door de lidstaten ingevulde landprofielformulieren aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht („het Permanent Bureau”) op het tijdstip waarop de Unie de in artikel 58, lid 2, van het verdrag bedoelde akte neerlegt.

Artikel 8

Een lidstaat die het hem betreffende voorbehoud in bijlage II wenst te wijzigen of in te trekken, of de hem betreffende verklaring in bijlage III wenst te wijzigen of in te trekken of in bijlage III een hem betreffende verklaring wenst toe te voegen, stelt de Raad en de Commissie in kennis van de gewenste intrekking, wijziging of toevoeging.

De Unie belast zich vervolgens met de in artikel 63, lid 2, van het verdrag bedoelde kennisgeving aan de depositaris.

Artikel 9

Een lidstaat die, nadat de Commissie het hem betreffende landprofielformulier heeft doorgestuurd, de daarin vervatte informatie wenst te wijzigen, deelt dit rechtstreeks mee aan het Permanent Bureau, of brengt zelf de verlangde wijziging aan in de digitale versie van het landprofielformulier indien de digitale versie is gebruikt. Hij stelt gelijktijdig de Commissie op de hoogte.

Artikel 10

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Luxemburg, 9 juni 2011.

Voor de Raad

De voorzitter

PINTÉR S.

BIJLAGE I

Verklaringen van de Europese Unie op het tijdstip van de goedkeuring van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden (het „verdrag”), conform artikel 63 van dat verdrag**A. VERKLARING BEDOELD IN ARTIKEL 59, LID 3, VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE BEVOEGDHEID VAN DE EUROPESE UNIE IN AANGELEGENHEDEN DIE DOOR HET VERDRAG WORDEN GEREGLD**

1. De Europese Unie verklaart dat zij bevoegdheid uitoefent in alle aangelegenheden die door het verdrag worden geregeld. Het verdrag is bindend voor de lidstaten door de goedkeuring ervan door de Europese Unie.
2. De huidige leden van de Europese Unie zijn het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, de Republiek Hongarije, Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland, het Koninkrijk Zweden en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.
3. Deze verklaring is evenwel niet van toepassing op het Koninkrijk Denemarken, overeenkomstig de artikelen 1 en 2 van Protocol nr. 22 betreffende de positie van Denemarken, dat gehecht is aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
4. Deze verklaring is niet van toepassing in de gebieden van de lidstaten waar het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie niet van toepassing is (zie artikel 355 van dat Verdrag) en laat de besluiten of standpunten onverlet die mogelijk in het kader van het verdrag door de betrokken lidstaten namens of in het belang van die gebieden worden vastgesteld.
5. Op de centrale autoriteiten van de verschillende lidstaten van de Europese Unie rust de taak er middels onderlinge samenwerking voor te zorgen dat het verdrag wordt toegepast. Bijgevolg dient een centrale autoriteit van een verdragsluitende staat die in contact moet treden met een centrale autoriteit van een lidstaat van de Europese Unie, zich rechtstreeks tot deze centrale autoriteit te wenden. Voorts zullen de lidstaten van de Europese Unie, wanneer zij dat wenselijk achten, tevens zitting nemen in alle speciale commissies die belast kunnen worden met het toezicht op de toepassing van het verdrag.

B. VERKLARING BEDOELD IN ARTIKEL 2, LID 3, VAN HET VERDRAG

De Europese Unie verklaart dat zij de toepassing van de hoofdstukken II en III van het verdrag zal uitbreiden tot onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten.

BIJLAGE II

Voorbehoud van de Europese Unie op het tijdstip van de goedkeuring van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden (het „verdrag”), conform artikel 62 van dat verdrag

De Europese Unie maakt krachtens artikel 44, lid 3, van het verdrag het volgende voorbehoud:

De Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Helleense Republiek, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Polen, de Slowaakse Republiek, het Koninkrijk Zweden en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland verzetten zich tegen het gebruik van het Frans in de mededelingen tussen de centrale autoriteiten.

BIJLAGE III

Verklaringen van de Europese Unie op het tijdstip van de goedkeuring van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden (het „verdrag”), conform artikel 63 van dat verdrag

1. VERKLARING BEDOELD IN ARTIKEL 11, LID 1, ONDER g), VAN HET VERDRAG

De Europese Unie verklaart dat in de volgende lidstaten een ander verzoek dan een verzoek in de zin van artikel 10, lid 1, onder a), en artikel 10, lid 2, onder a), van het verdrag, de voor elk van die lidstaten aangegeven informatie of stukken moet bevatten:

Koninkrijk België:

- Voor verzoeken in de zin van artikel 10, lid 1, onder e) en f), en artikel 10, lid 2, onder b) en c), een gewaarmerkt afschrift of gewaarmerkte afschriften van de volledige tekst van de beslissing of beslissingen.

De Tsjechische Republiek:

- De door de verzoeker overeenkomstig artikel 42 aan de centrale autoriteit afgegeven volmacht.

De Duitse Bondsrepubliek:

- de nationaliteit van de onderhoudsgerechtigde, zijn beroep of zijn bezigheid alsmede, in voorkomend geval, de naam en het adres van zijn wettelijke vertegenwoordiger;
- de nationaliteit van de onderhoudsplichtige, zijn beroep of bezigheid, voor zover de onderhoudsgerechtigde die gegevens kent;
- bij een verzoek van een publiekrechtelijke dienstverrichter die aanspraak maakt op levensonderhoud op grond van overgegaan recht, de naam en de andere gegevens van de persoon wiens aanspraak is overgedragen;
- bij indexering van een afdwingbare aanspraak op levensonderhoud, de bijzonderheden van de berekening van de indexering, en bij een verplichting tot betaling van wettelijke interesten, de wettelijke rentevoet en het aanvangstijdstip van de verplichting.

De Republiek Letland:

- Het verzoek bevat de persoonlijke code van de verzoeker (indien in Letland toegekend) of zijn identificatienummer, indien toegekend; de persoonlijke code van de verweerder (indien in Letland toegekend) of zijn identificatienummer, indien toegekend; de persoonlijke codes (indien in Letland toegekend) of identificatienummers, indien toegekend, van alle personen voor wie om levensonderhoud wordt verzocht.
- Verzoeken krachtens artikel 10, lid 1, onder a), b), d) en f), en lid 2, onder a) en c), van het Verdrag die niet het levensonderhoud ten behoeve van kinderen betreffen (in de zin van artikel 15 van het Verdrag), gaan vergezeld van een document waarin staat hoeveel kosteloze rechtsbijstand de verzoeker in de staat van herkomst heeft ontvangen, samen met informatie over het soort en de hoeveelheid rechtsbijstand waarop reeds een beroep is gedaan en welke rechtsbijstand verder nodig is.

De Republiek Polen:

I. Verzoek krachtens artikel 10, lid 1, onder b):

1. Een verzoek tot tenuitvoerlegging van een beslissing dient de naam te bevatten van de rechterlijke instantie die het vonnis heeft gewezen, de datum van het vonnis en de voor- en achternaam van de partijen bij de procedure.
2. De volgende stukken moeten worden bijgevoegd:
  - het origineel van de executoriale titel (een gewaarmerkt afschrift van het vonnis samen met de formule van tenuitvoerlegging),
  - gedetailleerde lijst van betalingsachterstanden,
  - nadere gegevens van de bankrekening waarnaar de opgelegde bedragen moeten worden overgemaakt,
  - afschrift van het verzoek samen met bijlagen,
  - vertaling van alle documenten in het Pools door een beëdigd (beroeps)vertaler.
3. Het verzoek, de motivering, de lijst van betalingsachterstanden en de informatie over de financiële situatie van de onderhoudsplichtige moeten persoonlijk worden ondertekend door de onderhoudsgerechtigde(n) of, in geval van minderjarigen, door hun wettelijke vertegenwoordiger.

4. Wanneer de onderhoudsgerechtigde niet in het bezit is van het origineel van de executoriale titel, dient dit in het verzoek te worden gemotiveerd (bijvoorbeeld stuk verloren gegaan of vernietigd, of executoriale titel niet vastgesteld door de rechterlijke instantie).
  5. Bij verlies van de executoriale titel, dient er een verzoek tot verdere vaststelling van de executoriale titel ter vervanging van de verloren gegane te worden bijgevoegd.
- II. *Verzoeken krachtens artikel 10, lid 1, onder c) en d):*
1. Een verzoek tot vaststelling van een beslissing waarbij levensonderhoud voor kinderen wordt toegekend, dient een indicatie te bevatten van het maandelijkse bedrag waarom in de titel als levensonderhoud voor kinderen voor elke onderhoudsgerechtigde wordt verzocht.
  2. Het verzoek en de motivering voor het verzoek moeten persoonlijk worden ondertekend door de onderhoudsgerechtigde(n) of, in geval van minderjarigen, door hun wettelijke vertegenwoordiger.
  3. In de motivering voor een verzoek tot vaststelling van een beslissing moeten alle feiten ter staving van het verzoek worden vermeld en moet er in het bijzonder informatie worden verstrekt over:
    - a. de relatie tussen de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige: kind (kind uit een huwelijk/kind dat formeel is erkend door de onderhoudsplichtige/vaderschap over het kind bij gerechtelijke procedure vastgesteld), andere bloedverwant, echtgenoot, voormalig echtgenoot, door huwelijk verwant,
    - b. de financiële situatie van de onderhoudsgerechtigde, waaronder gegevens over:
      - leeftijd, gezondheid en scholing van de onderhoudsgerechtigde,
      - de maandelijkse uitgaven van de onderhoudsgerechtigde (levensmiddelen, kleding, persoonlijk lichaamsverzorging, preventie, geneesmiddelen, revalidatie, opleiding, vrije tijd, uitzonderlijke uitgaven, enz.),
      - (bij verzoeken om levensonderhoud voor kinderen voor meer dan één gerechtigde dienen bovenstaande gegevens voor elk van die personen te worden vermeld),
      - scholing van de ouder die met de zorg over de minderjarige onderhoudsgerechtigde is belast, het beroep waarvoor hij/zij is opgeleid en zijn/haar huidige beroep,
      - bronnen en hoogte van de maandelijkse inkomsten van de ouder die met de zorg over de onderhoudsgerechtigde is belast,
      - maandelijks uitgaven van de ouder die met de zorg over de minderjarige onderhoudsgerechtigde is belast, voor het onderhoud van hem- of haarzelf en anderen, naast de onderhoudsgerechtigde, die van hem/haar afhankelijk zijn voor hun onderhoud,
    - c. de financiële situatie van de onderhoudsplichtige, waaronder gegevens over de scholing van de onderhoudsplichtige, het beroep waarvoor hij/zij is opgeleid en zijn/haar huidige beroep.
  4. Vermeld moet worden welk van de in de motivering beschreven feiten bij de bewijsverkrijging moeten worden opgegeven (bijvoorbeeld voorlezen van het stuk tijdens de hoorzitting, verhoren van de getuige(n), verhoren van de onderhoudsgerechtigde of zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger, verhoren van de onderhoudsplichtige, enz.).
  5. Alle vereiste bewijzen en gegevens moeten worden vermeld teneinde de rechterlijke instantie tot de bewijsverkrijging in staat te stellen.
  6. Stukken dienen op schrift gesteld en aan het verzoek gehecht te worden, hetzij in originelen, hetzij in de vorm van gewaarmerkte afschriften; stukken die in een vreemde taal zijn gesteld, moeten vergezeld gaan van een gewaarmerkte vertaling in het Pools.
  7. Getuigen: van elke getuige moeten voornaam, achternaam en adres worden bijgevoegd.
- III. *Verzoek krachtens artikel 10, lid 1, onder e) en f):*
1. Een verzoek tot wijziging van een beslissing waarbij onderhoud voor kinderen wordt toegekend, dient het volgende te bevatten:
    - a. de naam van de rechterlijke instantie die het vonnis heeft gewezen, de datum van het vonnis en de voor- en achternaam van de partijen bij de procedure,
    - b. een indicatie van het maandelijkse onderhoudsbedrag dat namens elke onderhoudsgerechtigde in plaats van het eerder toegekende bedrag wordt geëist.
  2. In de motivering voor het verzoek dient de verandering van de omstandigheden te worden vermeld op grond waarvan nu een ander bedrag van het onderhoud wordt geëist.
  3. Het verzoek en de motivering voor het verzoek moeten persoonlijk worden ondertekend door de onderhoudsgerechtigde(n) of, in geval van minderjarigen, door hun wettelijke vertegenwoordiger.
  4. Vermeld moet worden welk van de in de motivering beschreven feiten bij de bewijsverkrijging moeten worden opgegeven (bijvoorbeeld voorlezen van het stuk tijdens de hoorzitting, verhoren van de getuige(n), verhoren van de onderhoudsgerechtigde of zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger, verhoren van de onderhoudsplichtige, enz.).
  5. Alle vereiste bewijzen en gegevens moeten worden vermeld teneinde de rechterlijke instantie tot de bewijsverkrijging in staat te stellen.

6. Stukken dienen op schrift gesteld en aan het verzoek gehecht te worden, hetzij in originelen, hetzij in de vorm van gewaarmerkte afschriften; stukken die in een vreemde taal zijn gesteld, moeten vergezeld gaan van een gewaarmerkte vertaling in het Pools.

7. Getuigen: van elke getuige moeten voornaam, achternaam en adres worden bijgevoegd.

IV. *Verzoek krachtens artikel 10, lid 2, onder b) en c):*

1. Een verzoek tot wijziging van een beslissing waarbij onderhoud voor kinderen wordt toegekend, dient het volgende te bevatten:

- a. de naam van de rechterlijke instantie die het vonnis heeft gewezen, de datum van het vonnis en de voor- en achternaam van de partijen bij de procedure,
- b. een indicatie van het maandelijks onderhoudsbedrag dat namens elke onderhoudsgerechtigde in plaats van het eerder toegekende bedrag wordt geëist.

2. In de motivering voor het verzoek dient de verandering van de omstandigheden te worden vermeld op grond waarvan nu een ander bedrag van het onderhoud wordt geëist.

3. Het verzoek en de motivering voor het verzoek moeten persoonlijk worden ondertekend door de onderhoudsgerechtigde.

4. Vermeld moet worden welk van de in de motivering beschreven feiten bij de bewijsverkrijging moeten worden opgegeven (bijvoorbeeld voorlezen van het stuk tijdens de hoorzitting, verhoren van de getuige(n), verhoren van de onderhoudsgerechtigde of zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger, verhoren van de onderhoudsplichtige, enz.).

5. Alle vereiste bewijzen en gegevens moeten worden vermeld teneinde de rechterlijke instantie tot de bewijsverkrijging in staat te stellen.

6. Stukken dienen op schrift gesteld en aan het verzoek gehecht te worden, hetzij in originelen, hetzij in de vorm van gewaarmerkte afschriften; stukken die in een vreemde taal zijn gesteld, moeten vergezeld gaan van een gewaarmerkte vertaling in het Pools.

7. Getuigen: van elke getuige moeten voornaam, achternaam en adres worden bijgevoegd.

De Slovaakse Republiek:

— informatie over de nationaliteit van alle betrokken partijen.

Het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland:

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 1, onder b)

Engeland en Wales

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de beslissing; certificaat van uitvoerbaarheid; verklaring van achterstallige betalingen; verklaring dat de onderhoudsplichtige op de eerste hoorzitting is verschenen en, zo niet, een document dat aantoont dat de procedure aan de onderhoudsplichtige meegedeeld en betekend is, of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad zich te verdedigen of in beroep te gaan; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar); document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen; bewijs van inschrijving in een school; gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het bewijs dat het huwelijk of een andere samenlevingsvorm ontbonden is (indien van toepassing).

Schotland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de beslissing; certificaat van uitvoerbaarheid; verklaring van achterstallige betalingen; verklaring dat de onderhoudsplichtige op de eerste hoorzitting is verschenen en, zo niet, een document dat aantoont dat de procedure aan de onderhoudsplichtige meegedeeld is, of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad in beroep te gaan; verklaring over de verblijfplaats van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing).

Noord-Ierland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de beslissing; certificaat van uitvoerbaarheid; verklaring van achterstallige betalingen; verklaring dat de onderhoudsplichtige op de eerste hoorzitting is verschenen en, zo niet, een document dat aantoont dat de procedure aan de onderhoudsplichtige meegedeeld is, of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad in beroep te gaan; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar); document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing);

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 1, onder c)

Engeland en Wales

Documenten over de financiële situatie — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de verweerder; verklaring over de identiteit van de verweerder; foto van de verweerder (indien beschikbaar); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het bewijs dat het huwelijk of een andere samenlevingsvorm ontbonden is (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van bloedverwantschap (indien van toepassing); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Schotland

Documenten over de financiële situatie — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verklaring over de verblijfplaats van de verweerder; verklaring over de identiteit van de verweerder; foto van de verweerder (indien beschikbaar); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); verzoek om rechtsbijstand; bewijs van bloedverwantschap (indien van toepassing).

Noord-Ierland

Documenten over de financiële situatie — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de verweerder; verklaring over de identiteit van de verweerder; foto van de verweerder (indien beschikbaar); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het „nisi“-decreet (voorlopig echtscheidingsbewijs) (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van bloedverwantschap (indien van toepassing); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 1, onder d)

Engeland en Wales

Gewaarmerkt afschrift van de beslissing in verband met artikel 20 of artikel 22, onder b) of e), naast documenten waarop die beslissing gebaseerd is; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de verweerder; verklaring over de identiteit van de verweerder; foto van de verweerder (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het bewijs dat het huwelijk of een andere samenlevingsvorm ontbonden is (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; bewijs van bloedverwantschap (indien van toepassing); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Schotland

Zelfde als onder artikel 10, lid 1, onder c).

Noord-Ierland

Gewaarmerkt afschrift van de beslissing in verband met artikel 20 of artikel 22, onder b) of e), naast documenten waarop die beslissing gebaseerd is; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de verweerder; verklaring over de identiteit van de verweerder; foto van de verweerder (indien beschikbaar); gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het „nisi“-decreet (voorlopig echtscheidingsbewijs) (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; bewijs van bloedverwantschap (indien van toepassing); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 1, onder e)

Engeland en Wales

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; documenten over de burgerlijke stand van verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; eventuele andere documenten als bedoeld in

artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3; schriftelijke verklaring dat beide partijen voor de rechtbank verschenen zijn, en als alleen de verzoeker verschenen is, het origineel of een gewaarmerkt afschrift van het document dat aantoont dat de procedure aan de andere partij betekend is.

Schotland

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen.

Noord-Ierland

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; gewaarmerkt afschrift, van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; documenten over de burgerlijke stand van verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 1, onder f)

Engeland en Wales

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; verklaring dat de onderhoudsplichtige op de eerste hoorzitting is verschenen en, zo niet, een document dat aantoont dat de procedure aan de onderhoudsplichtige meegedeeld is, of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad in beroep te gaan; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; certificaat van uitvoerbaarheid; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het bewijs dat het huwelijk of een andere samenlevingsvorm ontbonden is (indien van toepassing); documenten over de burgerlijke staat van de verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3; schriftelijke verklaring dat beide partijen voor de rechtbank verschenen zijn, en als alleen de verzoeker verschenen is, het origineel of een gewaarmerkt afschrift van het document dat aantoont dat de procedure aan de andere partij betekend is.

Schotland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; document dat aantoont dat de procedure aan onderhoudsplichtige betekend is of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad in beroep te gaan; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; certificaat van uitvoerbaarheid; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; documenten over de burgerlijke staat van de verzoeker/verweerder (indien van toepassing); verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar).

Noord-Ierland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; verklaring dat de onderhoudsplichtige op de eerste hoorzitting is verschenen en, zo niet, een document dat aantoont dat de procedure aan de onderhoudsplichtige meegedeeld is, of dat hij in kennis gesteld is van de eerste beslissing en de gelegenheid heeft gehad in beroep te gaan; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; certificaat van uitvoerbaarheid; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het „nisi“-decreet (voorlopig echtscheidingsbewijs) (indien van toepassing); documenten over de burgerlijke staat van de verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsplichtige; verklaring over de identiteit van de onderhoudsplichtige; foto van de onderhoudsplichtige (indien beschikbaar); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 2, onder b)

Engeland en Wales

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; documenten over de burgerlijke stand van

verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Schotland

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen.

Noord-Ierland

Afschrift van de te wijzigen beslissing; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; verzoek om rechtsbijstand; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; documenten over de burgerlijke stand van verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Verzoek uit hoofde van artikel 10, lid 2, onder c)

Engeland en Wales

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; certificaat van uitvoerbaarheid; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het bewijs dat het huwelijk of een andere samenlevingsvorm ontbonden is (indien van toepassing); documenten over de burgerlijke stand van verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsgerechtigde; verklaring over de identiteit van de onderhoudsgerechtigde; foto van de onderhoudsgerechtigde (indien beschikbaar); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Schotland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de financiële situatie van de verzoeker; verklaring over de verblijfplaats van de onderhoudsgerechtigde; verklaring over de identiteit van de onderhoudsgerechtigde; foto van de onderhoudsgerechtigde (indien beschikbaar);

Noord-Ierland

Het origineel en/of een gewaarmerkt afschrift van de te wijzigen beslissing; certificaat van uitvoerbaarheid; document waaruit blijkt in hoeverre de verzoeker gratis rechtsbijstand heeft genoten; documenten over de financiële situatie van de verzoeker/verweerder — inkomsten/uitgaven/vermogensbestanddelen; gewaarmerkt afschrift van geboorte- c.q. adoptiebewijs van het kind/de kinderen (indien van toepassing); bewijs van inschrijving in een school (indien van toepassing); documenten over wijzigingen in de situatie van het kind/de kinderen; gewaarmerkt afschrift van de huwelijksakte (indien van toepassing); gewaarmerkt afschrift van het „nisi“-decreet (voorlopig echtscheidingsbewijs) (indien van toepassing); documenten over de burgerlijke stand van verzoeker/verweerder (indien van toepassing); afschrift van relevante gerechtelijke uitspraken; verklaring over verblijfplaats en werkkring van de onderhoudsgerechtigde; verklaring over de identiteit van de onderhoudsgerechtigde; foto van de onderhoudsgerechtigde (indien beschikbaar); eventuele andere documenten als bedoeld in artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.

Algemeen

Voor verzoeken op grond van artikel 10 (met inbegrip van artikel 10, lid 1, onder a) en lid 2, onder a)) verlangt de centrale autoriteit voor Engeland en Wales drie afschriften van elk document, waar nodig met Engelse vertaling.

Voor verzoeken op grond van artikel 10 (met inbegrip van artikel 10, lid 1, onder a) en lid 2, onder a)) verlangt de centrale autoriteit van Noord-Ierland drie afschriften van elk document, waar nodig met Engelse vertaling.

2. VERKLARING BEDOELD IN ARTIKEL 44, LID 1, VAN HET VERDRAG

De Europese Unie verklaart dat de volgende lidstaten, met betrekking tot verzoeken en bijbehorende stukken, behalve een vertaling in hun officiële taal een vertaling in een van de voor elk van die lidstaten aangegeven talen aanvaarden:

De Tsjechische Republiek: Slowaaks

De Republiek Estland: Engels

De Republiek Litouwen: Engels

De Slowaakse Republiek: Tsjechisch

3. VERKLARING BEDOELD IN ARTIKEL 44, LID 2, VAN HET VERDRAG

De Europese Unie verklaart dat in het Koninkrijk België de stukken moeten zijn opgesteld of vertaald in het Frans, het Nederlands of het Duits, afhankelijk van het deel van het Belgische grondgebied waar de documenten moeten worden voorgelegd.

Informatie omtrent de taal die in een bepaald deel van het Belgische grondgebied moet worden gebruikt, kan worden gevonden in de handleiding van ontvangende instanties opgesteld krachtens Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (de betekening en de kennisgeving van stukken), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad. Deze handleiding is toegankelijk op de website: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_nl.htm

Klik op:

„Betekening en Kennisgeving van Stukken (Verordening (EG) nr. 1393/2007)”, „Stukken”, „Handleiding”, „België”/ „Geographical areas of competence” (blz. 42 *en volgende*).

of ga rechtstreeks naar het volgende adres:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/pdf/manual_sd_bel.pdf

en klik op „Geographical areas of competence” (blz. 42 *en volgende*).

BIJLAGE IV

Unilaterale verklaring van de Europese Unie op het tijdstip van de goedkeuring van het Verdrag van 's Gravenhage van 23 november 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden

De Europese Unie legt de volgende unilaterale verklaring af:

„De Europese Unie wenst te benadrukken dat zij groot belang hecht aan het Verdrag van 's Gravenhage van 2007 inzake de internationale inning van levensonderhoud ten behoeve van kinderen en andere familieleden. Zij beseft dat uitbreiding van het toepassingsgebied van het verdrag tot iedere onderhoudsverplichting die voortvloeit uit familiebetrekkingen, bloedverwantschap, huwelijk of aanverwantschap het nuttig effect van het verdrag aanzienlijk kan vergroten, doordat dan het bij het verdrag ingevoerde systeem van administratieve samenwerking ten behoeve van alle onderhoudsgerechtigden kan worden toegepast.

In deze geest is de Europese Unie voornemens, zodra het verdrag wat haar betreft in werking getreden is, de toepassing van de hoofdstukken II en III van het verdrag uit te breiden tot de onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten.

Voorts verbindt de Europese Unie zich ertoe om, in het licht van de opgedane ervaring en van de eventuele uitbreidingsverklaringen van andere verdragsluitende Staten, uiterlijk over zeven jaar de mogelijkheid te bezien om het toepassingsgebied van het gehele verdrag uit te breiden tot iedere onderhoudsverplichting die voortvloeit uit familiebetrekkingen, bloedverwantschap, huwelijk of aanverwantschap.”.

VERDRAG**inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden**

(gesloten op 23 november 2007)

DE STATEN DIE DIT VERDRAG HEBBEN ONDERTEKEND,

GELEID DOOR de wens de samenwerking tussen staten ten behoeve van de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden te verbeteren,

ZICH BEWUST VAN de noodzaak van resultaatgerichte procedures die toegankelijk, snel, efficiënt, kosteneffectief en rechtvaardig zijn en tegemoetkomen aan de behoeften,

GELEID DOOR de wens voort te bouwen op de sterke punten van bestaande Haagse verdragen en andere internationale instrumenten, met name het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 juni 1956 inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud,

ERNAAR STREVENDE gebruik te maken van de technologische vooruitgang en een flexibel systeem te creëren dat verder kan worden ontwikkeld naarmate de behoeften veranderen en kan worden aangepast aan verdere ontwikkelingen op technologisch gebied die nieuwe mogelijkheden creëren,

ERAAN HERINNEREND dat op grond van de artikelen 3 en 27 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind,

- bij alle maatregelen betreffende kinderen het belang van het kind de eerste overweging vormt,
- elk kind recht heeft op een levensstandaard die toereikend is voor zijn lichamelijke, intellectuele, geestelijke, morele en maatschappelijke ontwikkeling,
- de ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, de primaire verantwoordelijkheid hebben voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind, en
- de staten die partij zijn alle passende maatregelen moeten nemen, met inbegrip van het sluiten van internationale overeenkomsten, om de inning te waarborgen van levensonderhoud voor het kind bij de ouder(s) of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, met name in gevallen waarin deze personen in een andere staat wonen dan die van het kind,

HEBBEN BESLOTEN DIT VERDRAG TE SLUITEN EN HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT OMTRENT DE VOLGENDE BEPALINGEN:

HOOFDSTUK I

**DOELSTELLING, TOEPASSINGSGEBIED EN
BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN***Artikel 1***Doelstelling**

Doelstelling van dit verdrag is de effectieve internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden te waarborgen, in het bijzonder door:

- a) een allesomvattend systeem van samenwerking tussen de autoriteiten van de verdragsluitende staten in te stellen;
- b) verzoeken met het oog op de vaststelling van beslissingen inzake levensonderhoud mogelijk te maken;
- c) te zorgen voor de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen inzake levensonderhoud, en
- d) effectieve maatregelen te eisen voor de snelle tenuitvoerlegging van beslissingen inzake levensonderhoud.

*Artikel 2***Toepassingsgebied**

1. Dit verdrag is van toepassing op:
  - a) onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit een ouder-kindrelatie jegens een persoon jonger dan 21 jaar;
  - b) de erkenning en tenuitvoerlegging dan wel de tenuitvoerlegging van een beslissing inzake onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten wanneer het verzoek wordt ingediend samen met een vordering die valt binnen het toepassingsgebied van punt a), en
  - c) met uitzondering van de hoofdstukken II en III, op onderhoudsverplichtingen tussen echtgenoten en ex-echtgenoten.
2. Elke verdragsluitende staat kan zich in overeenstemming met artikel 62 het recht voorbehouden de toepassing van het verdrag, wat lid 1, onder a), betreft, te beperken tot personen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Een verdragsluitende staat die een dergelijk voorbehoud maakt, heeft niet het recht de toepassing te verlangen van het verdrag op personen die vanwege hun leeftijd door zijn voorbehoud zijn uitgesloten.

3. Elke verdragsluitende staat kan in overeenstemming met artikel 63 verklaren dat hij de toepassing van het gehele verdrag of een deel ervan uitbreidt tot andere onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit familiebetrekkingen, bloedverwantschap, huwelijk of aanverwantschap, waaronder in het bijzonder verplichtingen jegens kwetsbare personen. Een dergelijke verklaring doet alleen verplichtingen ontstaan tussen twee verdragsluitende staten indien hun verklaringen betrekking hebben op dezelfde onderhoudsverplichtingen en dezelfde delen van het verdrag.

4. De bepalingen van dit verdrag zijn van toepassing op kinderen ongeacht de burgerlijke staat van de ouders.

Artikel 3

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van dit verdrag wordt verstaan onder:

- a) „onderhoudsgerechtigde”: een persoon aan wie levensonderhoud is verschuldigd of van wie wordt gesteld dat levensonderhoud aan hem is verschuldigd;
- b) „onderhoudsplichtige”: een persoon die levensonderhoud is verschuldigd of ten aanzien van wie wordt gesteld dat hij levensonderhoud is verschuldigd;
- c) „rechtsbijstand”: de bijstand die verzoekers nodig hebben om hun rechten te kennen en te doen gelden en om te waarborgen dat verzoeken volledig en effectief worden behandeld in de aangezochte staat. Deze bijstand kan in voorkomend geval worden verleend in de vorm van juridisch advies, bijstand om een zaak bij een autoriteit aanhangig te maken, vertegenwoordiging in rechte en vrijstelling van proceskosten;
- d) „schriftelijke overeenkomst”: een overeenkomst die is vastgelegd in een gegevensdrager, waarvan de inhoud toegankelijk en bruikbaar is voor inzage op een later tijdstip;
- e) „regeling inzake levensonderhoud”: een schriftelijke overeenkomst met betrekking tot de betaling van levensonderhoud die:
  - i) als authentieke akte formeel is verleden of geregistreerd door een bevoegde autoriteit, of
  - ii) authentiek is verklaard of is geregistreerd door, of gesloten met of nedergelegd bij een bevoegde autoriteit,
 en door een bevoegde autoriteit kan worden getoetst en gewijzigd;
- f) „kwetsbare persoon”: een persoon die vanwege een aantasting of ontoereikendheid van zijn persoonlijke vermogens niet in staat is zichzelf te onderhouden.

HOOFDSTUK II

ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING

Artikel 4

Aanwijzing van centrale autoriteiten

1. Elke verdragsluitende staat wijst een centrale autoriteit aan die is belast met de haar door dit verdrag oplegde taken.
2. Federale staten, staten met meer dan één rechtsstelsel of staten die autonome territoriale eenheden omvatten, staat het vrij meer dan één centrale autoriteit aan te wijzen, en de terri-

toriale of personele reikwijdte van hun taken aan te geven. Een staat die meer dan één centrale autoriteit heeft aangewezen, wijst de centrale autoriteit aan waaraan alle mededelingen kunnen worden gericht met het oog op doorgeleiding daarvan aan de bevoegde centrale autoriteit binnen deze staat.

3. De verdragsluitende staat stelt het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht in kennis van de aanwijzing van de centrale autoriteit of centrale autoriteiten, hun contactgegevens en, indien van toepassing, de reikwijdte van hun taken zoals omschreven in lid 2, op het tijdstip waarop de akte van bekrachtiging of toetreding wordt nedergelegd of wanneer een verklaring in overeenstemming met artikel 61 wordt afgelegd. De verdragsluitende staten stellen het Permanent Bureau onverwijld in kennis van eventuele wijzigingen.

Artikel 5

Algemene taken van de centrale autoriteiten

De centrale autoriteiten:

- a) werken onderling samen en bevorderen de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten in hun staten teneinde de doelstellingen van het verdrag te verwezenlijken;
- b) zoeken zoveel mogelijk naar oplossingen voor moeilijkheden die zich voordoen bij de toepassing van het verdrag.

Artikel 6

Specifieke taken van de centrale autoriteiten

1. De centrale autoriteiten verlenen bijstand met betrekking tot verzoeken in de zin van hoofdstuk III. In het bijzonder door:
  - a) dergelijke verzoeken te verzenden en te ontvangen;
  - b) procedures in verband met dergelijke verzoeken in te stellen of het instellen ervan te vergemakkelijken.
2. Met betrekking tot deze verzoeken nemen zij alle passende maatregelen om:
  - a) wanneer de omstandigheden het vereisen, rechtsbijstand te verlenen of de verkrijging van rechtsbijstand te vergemakkelijken;
  - b) de onderhoudsplichtige of onderhoudsgerechtigde te helpen lokaliseren;
  - c) de verkrijging van relevante informatie over het inkomen en, indien nodig, andere financiële omstandigheden van de onderhoudsplichtige of de onderhoudsgerechtigde te vergemakkelijken, met inbegrip van het lokaliseren van vermogensbestanddelen;
  - d) indien passend door de gebruikmaking van bemiddeling, verzoening of soortgelijke methoden een minnelijke schikking te bevorderen met het oog op het bewerkstelligen van vrijwillige betaling van levensonderhoud;
  - e) de doorlopende tenuitvoerlegging van beslissingen inzake levensonderhoud, met inbegrip van achterstallige bedragen, te vergemakkelijken;
  - f) de inning en snelle overmaking van betalingen van levensonderhoud te vergemakkelijken;

- g) de verkrijging van bewijsstukken of ander bewijs te vergemakkelijken;
- h) bijstand te verlenen bij de vaststelling van de afstamming wanneer dat noodzakelijk is voor de inning van levensonderhoud;
- i) procedures in te stellen of het instellen ervan te vergemakkelijken, ter verkrijging van voorlopige maatregelen van territoriale aard die ten doel hebben de uitkomst van een aanhangig verzoek inzake levensonderhoud zeker te stellen;
- j) de betekening en de kennisgeving van stukken te vergemakkelijken.

3. De taken van de centrale autoriteit krachtens dit artikel kunnen, voor zover het recht van de betrokken staat dit toestaat, worden uitgeoefend door overheidslichamen of andere lichamen die onder toezicht staan van de bevoegde autoriteiten van die staat. De verdragsluitende staat stelt het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht in kennis van de aanwijzing van dergelijke overheidslichamen of andere lichamen, van hun contactgegevens alsmede van de reikwijdte van hun taken. De verdragsluitende staten stellen het Permanent Bureau onverwijld in kennis van eventuele wijzigingen.

4. Niets in dit artikel of in artikel 7 mag aldus worden uitgelegd, dat een centrale autoriteit de verplichting wordt opgelegd bevoegdheden uit te oefenen die krachtens het recht van de aangezochte staat slechts door gerechtelijke autoriteiten kunnen worden uitgeoefend.

Artikel 7

Verzoeken om specifieke maatregelen

1. Indien geen verzoek op grond van artikel 10 aanhangig is, kan een centrale autoriteit aan een andere centrale autoriteit een met redenen omkleed verzoek richten om passende specifieke maatregelen te treffen in de zin van artikel 6, lid 2, onder b), c), g), h), i) en j). De aangezochte centrale autoriteit treft passende maatregelen indien zij deze noodzakelijk acht om een mogelijke verzoeker bij te staan bij het indienen van een in artikel 10 bedoeld verzoek of bij het bepalen of een dergelijk verzoek moet worden ingediend.

2. Een centrale autoriteit kan op verzoek van een andere centrale autoriteit tevens specifieke maatregelen treffen in verband met een in de verzoekende staat aanhangige zaak met een internationaal aspect die betrekking heeft op de inning van levensonderhoud.

Artikel 8

Kosten van de centrale autoriteit

1. Elke centrale autoriteit draagt haar eigen kosten voor de toepassing van dit verdrag.

2. Centrale autoriteiten mogen de verzoeker voor de krachtens dit verdrag verleende diensten geen kosten in rekening brengen, afgezien van uitzonderlijke kosten die voortvloeien uit een verzoek om specifieke maatregelen in de zin van artikel 7.

3. De aangezochte centrale autoriteit mag zich de kosten van de in lid 2 bedoelde dienstverlening niet doen vergoeden zonder dat de verzoeker heeft ingestemd met die dienstverlening tegen zodanige kosten.

HOOFDSTUK III

VERZOEKEN VIA CENTRALE AUTORITEITEN

Artikel 9

Verzoek via centrale autoriteiten

Een verzoek in de zin van dit hoofdstuk wordt via de centrale autoriteit van de verdragsluitende staat waar de verzoeker verblijft, ingediend bij de centrale autoriteit van de aangezochte staat. Voor de toepassing van deze bepaling wordt onder verblijf niet de enkele aanwezigheid verstaan.

Artikel 10

Beschikbare verzoeken

1. Een onderhoudsgerechtigde die op grond van dit verdrag levensonderhoud wil innen, kan in een verzoekende staat de volgende soorten verzoeken indienen:

- a) erkenning dan wel erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing;
- b) tenuitvoerlegging van een in de aangezochte staat gegeven of erkende beslissing;
- c) vaststelling van een beslissing in de aangezochte staat, indien er nog geen beslissing voorhanden is, zo nodig met inbegrip van de vaststelling van de afstamming;
- d) vaststelling van een beslissing in de aangezochte staat indien erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing niet mogelijk is, dan wel wordt geweigerd vanwege het ontbreken van een in artikel 20 vermelde grondslag voor erkenning en tenuitvoerlegging of om de in artikel 22, onder b) of e), vermelde redenen;
- e) wijziging van een in de aangezochte staat gegeven beslissing;
- f) wijziging van een in een andere dan de aangezochte staat gegeven beslissing.

2. Een onderhoudsplichtige tegen wie een beslissing inzake levensonderhoud is gegeven, kan in een verzoekende staat de volgende soorten verzoeken indienen:

- a) erkenning van een beslissing of een vergelijkbare procedure die leidt tot opschorting of beperking van de tenuitvoerlegging van een eerdere beslissing in de aangezochte staat;
- b) wijziging van een in de aangezochte staat gegeven beslissing;
- c) wijziging van een in een andere dan de aangezochte staat gegeven beslissing.

3. Tenzij anders is bepaald in dit verdrag, worden de in de leden 1 en 2 bedoelde verzoeken behandeld overeenkomstig het recht van de aangezochte staat en worden de in lid 1, onder c) tot en met f), en lid 2, onder b) en c), bedoelde verzoeken onderworpen aan de bevoegdheidsregels die van toepassing zijn in de aangezochte staat.

Artikel 11

Inhoud van het verzoek

1. Alle verzoeken in de zin van artikel 10 bevatten ten minste:

- a) een verklaring omtrent de aard van het verzoek of de verzoeken;

- b) de naam en contactgegevens, met inbegrip van het adres en de geboortedatum van de verzoeker;
  - c) de naam en, indien bekend, het adres en de geboortedatum van de verweerder;
  - d) de naam en geboortedatum van de persoon voor wie om levensonderhoud wordt verzocht;
  - e) de gronden waarop het verzoek berust;
  - f) indien het verzoek afkomstig is van de onderhoudsgerechtigde, gegevens over de plaats waar de betalingen moeten worden gedaan of elektronisch moeten worden overgemaakt;
  - g) behalve bij het verzoek in de zin van artikel 10, lid 1, onder a), en lid 2, onder a), alle informatie of stukken die zijn vermeld in een door de aangezochte staat in overeenstemming met artikel 63 afgelegde verklaring;
  - h) de naam en contactgegevens van de persoon of de afdeling van de centrale autoriteit van de verzoekende staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek.
2. Zo nodig en voor zover bekend bevat het verzoek tevens:
- a) gegevens over de financiële omstandigheden van de onderhoudsgerechtigde;
  - b) gegevens over de financiële omstandigheden van de onderhoudsplichtige, met inbegrip van de naam en het adres van zijn werkgever, alsmede de aard en locatie van de vermogensbestanddelen van de onderhoudsplichtige;
  - c) alle andere informatie die van nut kan zijn bij het lokaliseren van de verweerder.
3. Het verzoek gaat vergezeld van alle noodzakelijke ondersteunende informatie of documenten, waaronder stukken waaruit blijkt dat de verzoeker recht heeft op kosteloze rechtsbijstand. Verzoeken in de zin van artikel 10, lid 1, onder a), en lid 2, onder a), gaan alleen vergezeld van de in artikel 25 vermelde stukken.
4. Verzoeken in de zin van artikel 10 kunnen worden gedaan middels het door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht aanbevolen en bekendgemaakte formulier.

Artikel 12

Verzending, ontvangst en behandeling van verzoeken en zaken door centrale autoriteiten

1. De centrale autoriteit van de verzoekende staat staat de verzoeker bij teneinde te verzekeren dat het verzoek vergezeld gaat van alle informatie en stukken die, voor zover haar bekend, voor de behandeling van het verzoek noodzakelijk zijn.
2. Na zich ervan te hebben vergewist dat het verzoek voldoet aan de vereisten van het verdrag, verzendt de centrale autoriteit van de verzoekende staat het verzoek namens en met instemming van de verzoeker aan de centrale autoriteit van de aangezochte staat. Het verzoek gaat vergezeld van het in bijlage 1 opgenomen verzendformulier. Op verzoek van de centrale autoriteit van de aangezochte staat verstrekt de centrale autoriteit van de verzoekende staat een volledig afschrift, gewaarmerkt door de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst, van elk stuk in de zin van artikel 16, lid 3, artikel 25, lid 1, onder a), b) en d), en lid 3, onder b), en artikel 30, lid 3.
3. De aangezochte centrale autoriteit bevestigt de ontvangst binnen zes weken na de datum van ontvangst van het verzoek

met behulp van het in bijlage 2 opgenomen formulier en stelt de centrale autoriteit van de verzoekende staat in kennis van de eerste stappen die zijn of zullen worden genomen voor de behandeling van het verzoek, en kan verdere stukken en informatie opvragen die zij noodzakelijk acht. Binnen deze termijn van zes weken verstrekt de aangezochte centrale autoriteit de verzoekende centrale autoriteit de naam en contactgegevens van de persoon of afdeling die is belast met de beantwoording van vragen met betrekking tot de voortgang van het verzoek.

4. Binnen drie maanden na de ontvangstbevestiging stelt de aangezochte centrale autoriteit de verzoekende centrale autoriteit in kennis van de stand van zaken omtrent het verzoek.

5. De verzoekende en de aangezochte centrale autoriteit stellen elkaar in kennis van:

a) de persoon of afdeling die verantwoordelijk is voor een bepaalde zaak;

b) de voortgang van de zaak,

en zij antwoorden tijdig op verzoeken om inlichtingen.

6. De centrale autoriteiten behandelen een zaak zo spoedig als een gedegen onderzoek van de inhoud ervan het toelaat.

7. De centrale autoriteiten maken gebruik van de snelste en meest efficiënte communicatiemiddelen waarover zij beschikken.

8. Een aangezochte centrale autoriteit kan de behandeling van een verzoek alleen weigeren als kennelijk niet aan de vereisten van het verdrag is voldaan. In dat geval stelt de centrale autoriteit de verzoekende centrale autoriteit onverwijld in kennis van de redenen voor haar weigering.

9. De aangezochte centrale autoriteit kan een verzoek niet weigeren op de enkele grond dat aanvullende stukken of informatie nodig zijn. De aangezochte centrale autoriteit kan de verzoekende centrale autoriteit evenwel verzoeken deze aanvullende stukken of informatie te verstrekken. Indien de verzoekende centrale autoriteit hierop niet binnen drie maanden of binnen een langere door de aangezochte centrale autoriteit vermelde termijn ingaat, kan de aangezochte centrale autoriteit beslissen het verzoek niet verder te behandelen. In dat geval stelt zij de verzoekende centrale autoriteit in kennis van deze beslissing.

Artikel 13

Communicatiemiddelen

Een verzoek via de centrale autoriteiten van de verdragsluitende staten in overeenstemming met dit hoofdstuk en alle daarbij gevoegde of door een centrale autoriteit verstrekte stukken of informatie, kunnen door de verweerder niet op de enkele grond van het tussen de betrokken centrale autoriteiten gebruikte communicatiemedium of -middel worden betwist.

Artikel 14

Effectieve toegang tot procedures

1. De aangezochte staat verstrekt verzoekers effectieve toegang tot procedures, waaronder tenuitvoerleggings- en beroepsprocedures, die voortvloeien uit verzoeken op grond van dit hoofdstuk.

2. Tenzij lid 3 van toepassing is, verleent de aangezochte staat ten behoeve van deze effectieve toegang, kosteloze rechtsbijstand in overeenstemming met de artikelen 14 tot en met 17.

3. De aangezochte staat is niet verplicht deze kosteloze rechtsbijstand te verlenen indien en voor zover de procedures van die staat de verzoeker in staat stellen de zaak aanhangig te maken zonder dergelijke bijstand en de centrale autoriteit kosteloos de noodzakelijke diensten verleent.

4. De voorwaarden voor verkrijging van kosteloze rechtsbijstand mogen niet restrictiever zijn dan de voorwaarden gesteld in soortgelijke binnenlandse zaken.

5. Geen zekerheid, borgtocht of depot, ongeacht de omschrijving, kan worden vereist om de betaling van de kosten en uitgaven in verband met procedures op grond van het verdrag te verzekeren.

Artikel 15

Kosteloze rechtsbijstand voor verzoeken om levensonderhoud voor kinderen

1. De aangezochte staat verleent kosteloze rechtsbijstand voor elk door een onderhoudsgerechtigde op grond van dit hoofdstuk ingediend verzoek betreffende onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit een ouder-kindrelatie jegens een persoon jonger dan 21 jaar.

2. In afwijking van lid 1 kan de aangezochte staat met betrekking tot andere verzoeken dan de in artikel 10, lid 1, onder a) en b), bedoelde verzoeken en met betrekking tot de onder artikel 20, lid 4, vallende zaken, de verlening van kosteloze rechtsbijstand weigeren indien hij van oordeel is dat het verzoek of enig beroep kennelijk ongegrond is.

Artikel 16

Verklaring houdende toestemming voor het gebruik van een op het kind gerichte toetsing van de middelen

1. In afwijking van artikel 15, lid 1, kan een staat in overeenstemming met artikel 63 verklaren dat hij met betrekking tot andere verzoeken dan de in artikel 10, lid 1, onder a) en b), bedoelde verzoeken en met betrekking tot de onder artikel 20, lid 4, vallende zaken, kosteloze rechtsbijstand verleent op voorwaarde van een toetsing gebaseerd op een raming van de middelen van het kind.

2. Op het ogenblik van het afleggen van een dergelijke verklaring, verstrekken staten het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht informatie over de wijze waarop de raming van de middelen van het kind zal worden verricht, met inbegrip van de financiële criteria waaraan moet worden beantwoord om aan de toetsing te voldoen.

3. Een verzoek als bedoeld in lid 1, gericht aan een staat die de in dat lid bedoelde verklaring heeft afgelegd, dient een formele verklaring van de verzoeker te omvatten waarin wordt vermeld dat de middelen van het kind voldoen aan de in lid 2 bedoelde criteria. De aangezochte staat kan alleen om nader bewijs van de middelen van het kind verzoeken indien hij redelijke gronden heeft om aan te nemen dat de door de verzoeker verstrekte informatie onjuist is.

4. Indien de gunstigste rechtsbijstand die is vastgesteld in het recht van de aangezochte staat voor op grond van dit hoofdstuk ingediende verzoeken betreffende onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit een ouder-kindrelatie jegens een kind, gunstiger is dan die welke wordt vastgesteld in overeenstemming met de leden 1 tot en met 3, dient de gunstigste rechtsbijstand te worden verleend.

Artikel 17

Niet onder artikel 15 of artikel 16 vallende verzoeken

Voor de verzoeken op grond van dit verdrag die niet onder artikel 15 of artikel 16 vallen:

- kan de verlening van kosteloze rechtsbijstand afhankelijk worden gesteld van een draagkrachttoets of een onderzoek naar de gegrondheid van het verzoek;
- een verzoeker die in de staat van herkomst kosteloze rechtsbijstand heeft genoten, heeft in alle erkenning- of tenuitvoerleggingsprocedures recht op kosteloze rechtsbijstand in ten minste dezelfde mate als vastgesteld in het recht van de aangezochte staat in dezelfde omstandigheden.

HOOFDSTUK IV

BEPERKINGEN TEN AANZIEN VAN HET INSTELLEN VAN PROCEDURES

Artikel 18

Beperking ten aanzien van procedures

1. Indien een beslissing is gegeven in een verdragsluitende staat waar de onderhoudsgerechtigde zijn gewone verblijfplaats heeft, kan de onderhoudsplichtige in een andere verdragsluitende staat geen procedure instellen tot wijziging van de beslissing of tot het geven van een nieuwe beslissing zolang de onderhoudsgerechtigde zijn gewone verblijfplaats heeft in de staat waar de beslissing is gegeven.

2. Lid 1 is niet van toepassing indien:

- de partijen schriftelijk overeenstemming hebben bereikt over de bevoegdheid van die andere verdragsluitende staat, evenwel met uitzondering van geschillen inzake onderhoudsverplichtingen jegens kinderen;
- de onderhoudsgerechtigde zich onderwerpt aan de bevoegdheid van die andere verdragsluitende staat, hetzij uitdrukkelijk hetzij door zich ten gronde te verweren zonder zich bij de eerste gelegenheid te verzetten tegen die bevoegdheid;
- de bevoegde autoriteit in de staat van herkomst haar bevoegdheid tot wijziging van de beslissing of tot het geven van een nieuwe beslissing niet kan uitoefenen of weigert deze uit te oefenen, of
- de in de staat van herkomst gegeven beslissing niet kan worden erkend of niet uitvoerbaar kan worden verklaard in de verdragsluitende staat waar een procedure tot wijziging van de beslissing of tot het geven van een nieuwe beslissing wordt overwogen.

HOOFDSTUK V

ERKENNING EN TENUITVOERLEGGING

Artikel 19

Toepassingsgebied van het hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op beslissingen met betrekking tot onderhoudsverplichtingen die zijn gegeven door gerechtelijke of administratieve autoriteiten. Onder de term „beslissing” wordt mede verstaan een schikking of overeenkomst gesloten ten overstaan van of goedgekeurd door een dergelijke autoriteit. Een beslissing kan automatische indexering omvatten en de verplichting achterstallige bedragen, levensonderhoud met terugwerkende kracht of interest te betalen, alsook de vaststelling van kosten of uitgaven.

2. Indien een beslissing niet alleen betrekking heeft op een onderhoudsverplichting, beperkt de werking van dit hoofdstuk zich tot de delen van de beslissing die betrekking hebben op onderhoudsverplichtingen.

3. Voor de toepassing van lid 1 wordt verstaan onder „administratieve autoriteit” een overheidslichaam waarvan de beslissingen krachtens het recht van de staat waar het is gevestigd:

- a) onderworpen kunnen worden aan een beroep bij of toetsing door een gerechtelijke autoriteit, en
  - b) dezelfde kracht en uitwerking hebben als een beslissing van een gerechtelijke autoriteit over dezelfde aangelegenheid.
4. Dit hoofdstuk is eveneens van toepassing op regelingen inzake levensonderhoud in overeenstemming met artikel 30.

5. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging die in overeenstemming met artikel 37 rechtstreeks worden gedaan aan een bevoegde autoriteit van de aangezochte staat.

Artikel 20

Gronden voor erkenning en tenuitvoerlegging

1. Een beslissing gegeven in een verdragsluitende staat („de staat van herkomst”) wordt in de andere verdragsluitende staten erkend en ten uitvoer gelegd indien:

- a) de verweerder zijn gewone verblijfplaats had in de staat van herkomst op het tijdstip waarop de procedure werd ingesteld;
- b) de verweerder de bevoegdheid heeft aanvaard, hetzij uitdrukkelijk hetzij door zich ten gronde te verweren zonder zich bij de eerste gelegenheid te verzetten tegen de bevoegdheid;
- c) de onderhoudsgerechtigde zijn gewone verblijfplaats had in de staat van herkomst op het tijdstip waarop de procedure werd ingesteld;
- d) het kind voor wie levensonderhoud is toegekend zijn gewone verblijfplaats had in de staat van herkomst op het tijdstip waarop de procedure werd ingesteld, mits de verweerder met het kind in die staat heeft gewoond of in die staat heeft verbleven en aldaar voorzag in het levensonderhoud van het kind;
- e) de partijen schriftelijk overeenstemming hebben bereikt over de bevoegdheid, met uitzondering van geschillen inzake onderhoudsverplichtingen jegens kinderen, of
- f) de beslissing is gegeven door een autoriteit die bevoegd is inzake een kwestie van de persoonlijke staat of van de ouderlijke verantwoordelijkheid, tenzij deze bevoegdheid alleen was gebaseerd op de nationaliteit van een van de partijen.

2. Een verdragsluitende staat kan in overeenstemming met artikel 62 ten aanzien van lid 1, onder c), e) of f), een voorbehoud maken.

3. Een verdragsluitende staat die een voorbehoud maakt krachtens lid 2, zorgt voor de erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing, indien zijn autoriteiten krachtens zijn recht in soortgelijke feitelijke omstandigheden bevoegd zijn of zouden zijn om een dergelijke beslissing te geven.

4. Indien erkenning van een beslissing onmogelijk is ten gevolge van een voorbehoud krachtens lid 2, en de onderhoudsplichtige zijn gewone verblijfplaats in een verdragsluitende staat

heeft, neemt deze staat alle passende maatregelen teneinde ten behoeve van de onderhoudsgerechtigde een beslissing vast te stellen. De voorgaande volzin is niet van toepassing op rechtstreekse verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging krachtens artikel 19, lid 5, en evenmin op de in artikel 2, lid 1, onder b), bedoelde vorderingen tot levensonderhoud.

5. Beslissingen ten gunste van een kind jonger dan 18 jaar die niet kunnen worden erkend alleen vanwege een voorbehoud ten aanzien van lid 1, onder c), e) of f), worden aanvaard als vaststelling dat het kind in aanmerking komt voor levensonderhoud in de aangezochte staat.

6. Een beslissing wordt alleen erkend wanneer zij in de staat van herkomst effect sorteert, en wordt alleen ten uitvoer gelegd wanneer zij in de staat van herkomst voor tenuitvoerlegging vatbaar is.

Artikel 21

Deelbaarheid en gedeeltelijke erkenning en tenuitvoerlegging

1. Indien de aangezochte staat een beslissing niet volledig kan erkennen of ten uitvoer leggen, gaat hij over tot erkenning of tenuitvoerlegging van de delen van de beslissing die wel kunnen worden erkend of ten uitvoer gelegd.

2. Te allen tijde kan worden verzocht om gedeeltelijke erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing.

Artikel 22

Gronden voor weigering van erkenning en tenuitvoerlegging

Erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing kunnen worden geweigerd indien:

- a) erkenning en tenuitvoerlegging van de beslissing kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde („ordre public”) van de aangezochte staat;
- b) de beslissing is verkregen door middel van bedrog begaan in de procedure;
- c) een procedure tussen dezelfde partijen en met hetzelfde doel aanhangig is bij een autoriteit van de aangezochte staat en deze procedure als eerste aanhangig is gemaakt;
- d) de beslissing onverenigbaar is met een beslissing die tussen dezelfde partijen met hetzelfde doel is gegeven hetzij in de aangezochte staat hetzij in een andere staat, mits de laatstbedoelde beslissing voldoet aan de vereisten voor erkenning en tenuitvoerlegging in de aangezochte staat;
- e) in een zaak waarin de verweerder niet is verschenen en niet werd vertegenwoordigd in een procedure in de staat van herkomst:
  - i) indien het recht van de staat van herkomst voorziet in inkennisstelling van procedures en de verweerder niet naar behoren in kennis is gesteld en niet in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord, of
  - ii) indien het recht van de staat van herkomst niet voorziet in een inkennisstelling van procedures en de verweerder niet naar behoren in kennis is gesteld van de beslissing en niet de mogelijkheid heeft gehad om daartegen bezwaar aan te tekenen of ertegen beroep in te stellen op grond van de feiten of het recht, of

f) de beslissing is gegeven in strijd met artikel 18.

Artikel 23

Procedure voor verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging

1. Onder voorbehoud van de bepalingen van het verdrag is het recht van de aangezochte staat van toepassing op erkennings- en tenuitvoerleggingsprocedures.

2. Indien een verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing via de centrale autoriteiten in overeenstemming met hoofdstuk III is gedaan, zal de aangezochte centrale autoriteit onverwijld:

a) het verzoek doorzenden naar de bevoegde autoriteit die de beslissing onverwijld uitvoerbaar verklaart of voor tenuitvoerlegging registreert, of

b) deze maatregelen zelf nemen, indien zij zelf de bevoegde autoriteit is.

3. Indien het verzoek rechtstreeks aan een bevoegde autoriteit in de aangezochte staat is gericht in overeenstemming met artikel 19, lid 5, verklaart deze autoriteit de beslissing onverwijld uitvoerbaar of registreert zij de beslissing voor tenuitvoerlegging.

4. Een verklaring of registratie kan alleen worden geweigerd op de in artikel 22, onder a), vermelde grond. In dit stadium kan noch de verzoeker noch de verweerder bezwaar aantekenen.

5. De verzoeker en de verweerder worden onverwijld in kennis gesteld van de verklaring of registratie op grond van de leden 2 en 3, of de weigering daarvan in overeenstemming met lid 4, en kunnen daartegen bezwaar aantekenen of beroep instellen op grond van de feiten of het recht.

6. Bezwaar of beroep dient binnen 30 dagen na de kennisgeving krachtens lid 5 te worden aangetekend. Indien de partij die bezwaar of beroep aantekent, niet in de verdragsluitende staat verblijft waar de verklaring of registratie is gedaan of is geweigerd, dient het bezwaar of beroep binnen 60 dagen na de kennisgeving te worden aangetekend.

7. Een bezwaar of beroep kan alleen worden gebaseerd op:

a) de in artikel 22 vermelde gronden voor het weigeren van erkenning en tenuitvoerlegging;

b) de gronden voor erkenning en tenuitvoerlegging in de zin van artikel 20;

c) de authenticiteit of integriteit van een in overeenstemming met artikel 25, lid 1, onder a), b), of d), of lid 3, onder b), verzonden stuk.

8. Een bezwaar of beroep van een verweerder kan ook worden gebaseerd op voldoening van de schuld indien de erkenning en tenuitvoerlegging betrekking hebben op vervallen termijnen van betalingen.

9. De verzoeker en verweerder worden onverwijld in kennis gesteld van de beslissing op het bezwaar of beroep.

10. Behalve in buitengewone omstandigheden heeft een hoger beroep, indien wettelijk toegestaan in de aangezochte staat, niet tot gevolg dat de tenuitvoerlegging van de beslissing wordt opgeschort.

11. De bevoegde autoriteit treedt voortvarend op bij het geven van beslissingen inzake erkenning en tenuitvoerlegging, met inbegrip van beroep.

Artikel 24

Alternatieve procedure voor een verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging

1. In afwijking van artikel 23, leden 2 tot en met 11, kan een staat in overeenstemming met artikel 63 verklaren de in dit artikel vastgestelde procedure voor erkenning en tenuitvoerlegging toe te passen.

2. Indien een verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing via de centrale autoriteiten in overeenstemming met hoofdstuk III is gedaan, dient de aangezochte centrale autoriteit onverwijld:

a) het verzoek door te zenden naar de bevoegde autoriteit die beslist over het verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging, of

b) deze beslissing zelf te nemen, indien zij zelf de bevoegde autoriteit is.

3. Beslissingen inzake erkenning en tenuitvoerlegging worden door de bevoegde autoriteit gegeven zodra de verweerder naar behoren en onverwijld in kennis is gesteld van de procedure en beide partijen voldoende in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord.

4. De bevoegde autoriteit kan de in artikel 22, onder a), c) en d), bedoelde gronden voor het weigeren van erkenning en tenuitvoerlegging ambtshalve toetsen. Zij kan de in de artikelen 20 en 22, en artikel 23, lid 7, onder c), bedoelde gronden toetsen indien de verweerder deze aanvoert of indien er, op basis van de in overeenstemming met artikel 25 ingediende stukken, twijfel ontstaat omtrent deze gronden.

5. Weigering van erkenning en tenuitvoerlegging kan ook worden gebaseerd op voldoening van de schuld indien de erkenning en tenuitvoerlegging betrekking hebben op vervallen termijnen van betalingen.

6. Behalve in buitengewone omstandigheden heeft beroep, indien wettelijk toegestaan in de aangezochte staat, niet tot gevolg dat de tenuitvoerlegging van de beslissing wordt opgeschort.

7. De bevoegde autoriteit treedt voortvarend op bij het geven van beslissingen inzake erkenning en tenuitvoerlegging, met inbegrip van beroep.

Artikel 25

Stukken

1. Verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging op grond van artikel 23 of artikel 24 gaan vergezeld van:

a) de volledige tekst van de beslissing;

b) een stuk waarin wordt verklaard dat de beslissing uitvoerbaar is in de staat van herkomst en, in het geval van beslissingen door administratieve autoriteiten, een stuk waarin wordt verklaard dat aan de vereisten van artikel 19, lid 3, is voldaan, tenzij die staat in overeenstemming met artikel 57 heeft aangegeven dat beslissingen van zijn administratieve autoriteiten altijd voldoen aan die vereisten;

- c) indien de verweerder niet was verschenen en niet was vertegenwoordigd in de procedure in de staat van herkomst, een stuk of stukken, naargelang van het geval, waarin wordt bevestigd dat de verweerder naar behoren in kennis is gesteld van de procedure en in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord of dat de verweerder naar behoren in kennis is gesteld van de beslissing en in de gelegenheid is gesteld bezwaar of beroep aan te tekenen op grond van de feiten of het recht;
- d) indien noodzakelijk, een stuk met het bedrag aan achterstallige betalingen en de datum waarop dat bedrag is berekend;
- e) indien noodzakelijk, in het geval van een beslissing die in een automatische indexering voorziet, een stuk met de vereiste inlichtingen voor het maken van de desbetreffende berekeningen;
- f) indien noodzakelijk stukken waaruit blijkt in welke mate de verzoeker kosteloze rechtsbijstand heeft ontvangen in de staat van herkomst.
2. Bij bezwaar of beroep ingevolge artikel 23, lid 7, onder c), of op verzoek van de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat, wordt een volledig afschrift van het desbetreffende stuk, gewaarmerkt door de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst, onverwijld verstrekt:
- a) door de centrale autoriteit van de verzoekende staat waar het verzoek is gedaan in overeenstemming met hoofdstuk III;
- b) door de verzoeker indien het verzoek rechtstreeks aan een bevoegde autoriteit van de aangezochte staat is gedaan.
3. Een verdragsluitende staat kan in overeenstemming met artikel 57 bepalen dat:
- a) een volledig afschrift van de beslissing, gewaarmerkt door de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst, het verzoek moet vergezellen;
- b) er omstandigheden zijn waarin hij in plaats van de volledige tekst van de beslissing een samenvatting of uittreksel van de beslissing opgesteld door de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst aanvaardt, die of dat kan worden opgesteld met behulp van het door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht aanbevolen en bekendgemaakte formulier, of
- c) hij geen stuk vereist waarin wordt verklaard dat is voldaan aan de vereisten van artikel 19, lid 3.

Artikel 26

Procedure voor een verzoek om erkenning

Dit hoofdstuk is van overeenkomstige toepassing op verzoeken om erkenning van een beslissing, zij het dat het vereiste van uitvoerbaarheid wordt vervangen door het vereiste dat de beslissing in de staat van herkomst effect sorteert.

Artikel 27

Vaststelling van de feiten

De bevoegde autoriteit van de aangezochte staat is gebonden aan de vaststelling van de feiten waarop de autoriteit van de staat van herkomst haar bevoegdheid heeft gebaseerd.

Artikel 28

Verbod van inhoudelijke toetsing

De bevoegde autoriteit van de aangezochte staat toetst beslissingen niet inhoudelijk.

Artikel 29

Fysieke aanwezigheid van het kind of de verzoeker niet vereist

De fysieke aanwezigheid van het kind of de verzoeker is niet vereist in de op grond van dit hoofdstuk ingestelde procedures in de aangezochte staat.

Artikel 30

Regelingen inzake levensonderhoud

1. Een in een verdragsluitende staat getroffen regeling inzake levensonderhoud moet in aanmerking komen voor erkenning en tenuitvoerlegging als een beslissing op grond van dit hoofdstuk, mits zij in de staat van herkomst uitvoerbaar is als een beslissing.

2. Voor de toepassing van artikel 10, lid 1, onder a) en b), en lid 2, onder a), wordt onder de term „beslissing” mede verstaan een regeling inzake levensonderhoud.

3. Verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging van een regeling inzake levensonderhoud gaan vergezeld van:

- a) de volledige tekst van de regeling inzake levensonderhoud, en
- b) een stuk waarin wordt verklaard dat de desbetreffende regeling inzake levensonderhoud in de staat van herkomst uitvoerbaar is als een beslissing.

4. Erkenning en tenuitvoerlegging van een regeling inzake levensonderhoud kan worden geweigerd indien:

- a) de erkenning en tenuitvoerlegging kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde van de aangezochte staat;
- b) de regeling inzake levensonderhoud is verkregen door fraude of vervalsing;
- c) de regeling inzake levensonderhoud onverenigbaar is met een beslissing die tussen dezelfde partijen en met hetzelfde doel is gegeven, hetzij in de aangezochte staat hetzij in een andere staat, mits de laatstbedoelde beslissing voldoet aan de vereisten voor erkenning en tenuitvoerlegging in de aangezochte staat.

5. De bepalingen van dit hoofdstuk, met uitzondering van de artikelen 20 en 22, artikel 23, lid 7, en artikel 25, leden 1 en 3, zijn van overeenkomstige toepassing op de erkenning en tenuitvoerlegging van een regeling inzake levensonderhoud, met dien verstande dat:

- a) een verklaring of registratie in overeenstemming met artikel 23, leden 2 en 3, alleen kan worden geweigerd op de in lid 4, onder a), vermelde grond;
- b) een in artikel 23, lid 6, bedoeld bezwaar of beroep alleen kan worden gebaseerd op:
- i) de in lid 4 vermelde gronden voor het weigeren van erkenning en tenuitvoerlegging;

- ii) de authenticiteit of integriteit van een in overeenstemming met lid 3 verzonden stuk;
- c) de bevoegde autoriteit kan met betrekking tot de procedure op grond van artikel 24, lid 4, de in lid 4, onder a), van dit artikel bedoelde grond voor het weigeren van erkenning en tenuitvoerlegging ambtshalve toetsen. Zij kan alle in lid 4 van dit artikel vermelde gronden toetsen alsook de authenticiteit of integriteit van elk in overeenstemming met lid 3 verzonden stuk, indien de verweerder daarom verzoekt of indien er, op basis van die stukken, twijfel ontstaat omtrent deze gronden.
6. Procedures tot erkenning en tenuitvoerlegging van een regeling inzake levensonderhoud worden opgeschort indien een bezwaar betreffende de regeling aanhangig is bij een bevoegde autoriteit van een verdragsluitende staat.
7. Een staat kan in overeenstemming met artikel 63 verklaren dat verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging van een regeling inzake levensonderhoud alleen via centrale autoriteiten mogen worden gedaan.
8. Een verdragsluitende staat kan zich in overeenstemming met artikel 62 het recht voorbehouden een regeling inzake levensonderhoud niet te erkennen en niet ten uitvoer te leggen.

Artikel 31

Beslissingen die tot stand komen door het gecombineerde effect van voorlopige bevelen en bevelen tot bevestiging

Indien een beslissing tot stand komt door het gecombineerde effect van een voorlopig bevel in de ene staat en van een bevel van een autoriteit in een andere staat („de bevestigende staat”) waarmee het voorlopige bevel wordt bevestigd:

- a) wordt voor de toepassing van dit hoofdstuk elk van beide staten beschouwd als een staat van herkomst;
- b) wordt voldaan aan de vereisten van artikel 22, onder e), indien de verweerder naar behoren in kennis is gesteld van de procedure in de bevestigende staat en in de gelegenheid is gesteld bezwaar aan te tekenen tegen de bevestiging van het voorlopige bevel;
- c) wordt aan het vereiste van artikel 20, lid 6, dat een beslissing uitvoerbaar moet zijn in de staat van herkomst, voldaan indien de beslissing uitvoerbaar is in de bevestigende staat, en
- d) belet artikel 18 niet dat een procedure tot wijziging van de beslissing wordt ingesteld in een van beide staten.

HOOFDSTUK VI

TENUITVOERLEGGING DOOR DE AANGEZOCHTE STAAT

Artikel 32

Tenuitvoerlegging krachtens het nationale recht

1. Met inachtneming van de bepalingen van dit hoofdstuk geschiedt tenuitvoerlegging in overeenstemming met het recht van de aangezochte staat.
2. Tenuitvoerlegging geschiedt onverwijld.
3. In het geval van verzoeken via de centrale autoriteiten, indien een beslissing uitvoerbaar is verklaard of geregistreerd voor tenuitvoerlegging op grond van hoofdstuk V, geschiedt tenuitvoerlegging zonder dat verdere stappen door de verzoeker zijn vereist.

4. Gevolg wordt gegeven aan de in de staat van herkomst toepasselijke voorschriften betreffende de duur van de onderhoudsverplichting.

5. Elke beperking van de termijn waarvoor achterstallige bedragen ten uitvoer kunnen worden gelegd, wordt bepaald op grond van het recht van de staat van herkomst van de beslissing of op grond van het recht van de aangezochte staat, al naargelang welk recht voorziet in de langste termijn.

Artikel 33

Non-discriminatie

De aangezochte staat voorziet in ten minste dezelfde methoden voor tenuitvoerlegging voor zaken uit hoofde van dit verdrag als die welke beschikbaar zijn voor nationale zaken.

Artikel 34

Tenuitvoerleggingsmaatregelen

1. De verdragsluitende staten stellen in hun nationale recht effectieve maatregelen beschikbaar voor de uitvoerlegging van beslissingen waarop dit verdrag van toepassing is.
2. Deze maatregelen kunnen omvatten:
- inhouding van loon;
  - beslaglegging op bankrekeningen en andere bronnen;
  - inhoudingen van socialezekerheidsuitkeringen;
  - verpanding of gedwongen verkoop van bezittingen;
  - inhouding van belastingteruggaven;
  - inhouding van of beslaglegging op pensioenuitkeringen;
  - melding aan kredietinformatiebureaus;
  - ontzegging, opschorting of intrekking van diverse vergunningen (bijvoorbeeld rijbewijzen);
  - toepassing van bemiddeling, verzoening of soortgelijke processen om vrijwillige nakoming te bewerkstelligen.

Artikel 35

Overmaking van gelden

1. De verdragsluitende staten worden aangemoedigd het gebruik te stimuleren, onder meer met behulp van internationale overeenkomsten, van de meest kosteneffectieve en de meest efficiënte methoden die beschikbaar zijn voor het overmaken van verschuldigde levensonderhoudsgelden.

2. Een verdragsluitende staat waarvan het recht de overmaking van gelden beperkt, verleent de hoogste prioriteit aan de overmaking van krachtens dit verdrag verschuldigde gelden.

HOOFDSTUK VII

OVERHEIDSLICHAMEN

Artikel 36

Overheidslichamen in de hoedanigheid van verzoeker

1. Ten behoeve van verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging krachtens artikel 10, lid 1, onder a) en b), en van onder

artikel 20, lid 4, vallende zaken, wordt onder „onderhoudsgerechtigde” tevens verstaan een overheidslichaam dat optreedt in plaats van een persoon aan wie levensonderhoud is verschuldigd of een lichaam waaraan terugbetaling is verschuldigd van uitkeringen die bij wijze van levensonderhoud zijn verstrekt.

2. Het recht van een overheidslichaam om op te treden in plaats van een persoon aan wie levensonderhoud is verschuldigd of om terugbetaling te vragen van uitkeringen die bij wijze van levensonderhoud aan de onderhoudsgerechtigde zijn verstrekt, wordt beheerst door het recht dat op het orgaan van toepassing is.

3. Een overheidslichaam kan de erkenning of de tenuitvoerlegging vragen van:

- a) een beslissing die tegen een onderhoudsplichtige is gegeven op verzoek van een overheidslichaam dat betaling vordert van bij wijze van levensonderhoud verstrekte uitkeringen;
- b) een tussen een onderhoudsgerechtigde en een onderhoudsplichtige gegeven beslissing, ten belope van de bij wijze van levensonderhoud aan de onderhoudsgerechtigde verstrekte uitkeringen.

4. Het overheidslichaam dat om erkenning verzoekt of tenuitvoerlegging vordert van een beslissing, verstrekt op verzoek elk stuk aan de hand waarvan zijn recht uit hoofde van lid 2 en de aan de onderhoudsgerechtigde verstrekte uitkeringen, kan worden vastgesteld.

HOOFDSTUK VIII

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 37

Rechtstreekse verzoeken aan bevoegde autoriteiten

1. Het verdrag sluit de mogelijkheid niet uit dat gebruik wordt gemaakt van eventueel krachtens het nationale recht van een verdragsluitende staat beschikbare procedures waarbij een persoon (een verzoeker) zich rechtstreeks kan wenden tot een bevoegde autoriteit van die staat betreffende een aangelegenheid waarop het verdrag van toepassing is, waaronder, met inachtneming van artikel 18, de vaststelling of wijziging van een beslissing inzake levensonderhoud.

2. Artikel 14, lid 5, en artikel 17, onder b), en de bepalingen van de hoofdstukken V, VI, VII en dit hoofdstuk, met uitzondering van artikel 40, lid 2, artikel 42, artikel 43, lid 3, artikel 44, lid 3, en de artikelen 45 en 55, zijn van toepassing op verzoeken om erkenning en tenuitvoerlegging die rechtstreeks worden ingediend bij een bevoegde autoriteit van een verdragsluitende staat.

3. Voor de toepassing van lid 2, is artikel 2, lid 1, onder a), van toepassing op een beslissing tot toekenning van levensonderhoud aan een kwetsbare persoon ouder dan de in dat punt vermelde leeftijd, indien deze beslissing is gegeven voordat die persoon die leeftijd had bereikt en indien zij, gelet op de aantasting van zijn vermogens, voorziet in levensonderhoud boven die leeftijd.

Artikel 38

Bescherming van persoonsgegevens

Persoonsgegevens die op grond van het verdrag zijn verzameld of verzonden mogen slechts worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of verzonden.

Artikel 39

Vertrouwelijkheid

Elke autoriteit die gegevens verwerkt, waarborgt de vertrouwelijkheid daarvan in overeenstemming met het recht van haar staat.

Artikel 40

Niet-bekendmaking van informatie

1. Autoriteiten maken geen informatie die voor de toepassing van dit verdrag is verzameld of verzonden, bekend noch bevestigen zij deze, indien zij vaststellen dat zulks ten koste zou kunnen gaan van de gezondheid, veiligheid of vrijheid van een persoon.

2. Indien een centrale autoriteit tot een dergelijke vaststelling komt, wordt daar door andere centrale autoriteiten rekening mee gehouden, met name in het geval van huiselijk geweld.

3. Niets in dit artikel belet de verzameling en verzending van informatie door en tussen autoriteiten, voor zover zulks noodzakelijk is voor het uitvoeren van de verplichtingen uit hoofde van het verdrag.

Artikel 41

Geen legalisatie

Legalisatie of soortgelijke formaliteiten worden niet vereist in het kader van dit verdrag.

Artikel 42

Volmacht

De centrale autoriteit van de aangezochte staat kan van de verzoeker alleen een volmacht eisen indien zij namens hem in gerechtelijke procedures of ten overstaan van andere autoriteiten optreedt, of teneinde daartoe een vertegenwoordiger aan te wijzen.

Artikel 43

Inning van kosten

1. De inning van kosten ontstaan bij de toepassing van dit verdrag krijgt geen voorrang boven de inning van levensonderhoud.

2. Staten kunnen kosten verhalen op in het ongelijk gestelde partijen.

3. Ten behoeve van een verzoek krachtens artikel 10, lid 1, onder b), om in overeenstemming met lid 2 kosten te verhalen op een in het ongelijk gestelde partij, wordt onder de term „onderhoudsgerechtigde” in artikel 10, lid 1, mede verstaan een staat.

4. Dit artikel laat artikel 8 onverlet.

Artikel 44

Taalvoorschriften

1. Verzoeken en bijbehorende stukken worden opgesteld in de oorspronkelijke taal en gaan vergezeld van een vertaling in een officiële taal van de aangezochte staat of in een andere taal die de aangezochte staat in een verklaring in overeenstemming met artikel 63 heeft aangegeven te aanvaarden, tenzij de bevoegde autoriteit van die staat vrijstelling verleent van vertaling.

2. Een verdragsluitende staat met meerdere officiële talen die op grond van zijn nationale recht stukken in een van die talen niet voor zijn gehele grondgebied kan aanvaarden, vermeldt in een verklaring in overeenstemming met artikel 63 de taal waarin dergelijke stukken of vertalingen daarvan dienen te worden opgesteld voor indiening in de omschreven delen van zijn grondgebied.

3. Tenzij anders is overeengekomen door de centrale autoriteiten, geschieden overige mededelingen tussen deze autoriteiten in een officiële taal van de aangezochte staat of in de Engelse of de Franse taal. Een verdragsluitende staat kan echter, door het maken van een voorbehoud in de zin van artikel 62, bezwaar maken tegen het gebruik van hetzij de Engelse, hetzij de Franse taal.

Artikel 45

Middelen en kosten van vertalingen

1. In het geval van verzoeken in de zin van hoofdstuk III, kunnen de centrale autoriteiten in afzonderlijke gevallen of in het algemeen overeenkomen dat vertalingen uit de oorspronkelijke taal of uit een andere overeengekomen taal in een officiële taal van de aangezochte staat worden gemaakt in de aangezochte staat. Indien er geen overeenstemming is en het voor de verzoekende centrale autoriteit niet mogelijk is te voldoen aan de vereisten van artikel 44, leden 1 en 2, mogen het verzoek en de bijbehorende stukken samen met een vertaling in de Engelse of de Franse taal worden verzonden voor verdere vertaling in een officiële taal van de aangezochte staat.

2. Tenzij anders is overeengekomen door de centrale autoriteiten van de betrokken staten, worden de kosten van vertaling die voortvloeien uit de toepassing van lid 1 gedragen door de verzoekende staat.

3. In afwijking van artikel 8 kan de verzoekende centrale autoriteit een verzoeker de kosten van de vertaling van een verzoek en van de bijbehorende stukken in rekening brengen, tenzij deze kosten vallen onder haar stelsel van rechtsbijstand.

Artikel 46

Niet-geünificeerde rechtsstelsels - uitlegging

1. Ten aanzien van een staat die met betrekking tot bij dit verdrag geregelde aangelegenheden twee of meer rechtsstelsels of juridische regelingen heeft die binnen verschillende territoriale eenheden van toepassing zijn:

- a) wordt elke verwijzing naar het recht of de procedure van een staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar het in de desbetreffende territoriale eenheid geldende recht of de daar geldende procedure;
- b) wordt elke verwijzing naar een beslissing gegeven, erkend, erkend en ten uitvoer gelegd, ten uitvoer gelegd of gewijzigd in die staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een in de desbetreffende territoriale eenheid gegeven, erkende, erkende en ten uitvoer gelegde, ten uitvoer gelegde of gewijzigde beslissing;
- c) wordt elke verwijzing naar een gerechtelijke of administratieve autoriteit in die staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een gerechtelijke of administratieve autoriteit in de desbetreffende territoriale eenheid;
- d) wordt elke verwijzing naar bevoegde autoriteiten, overheidslichamen en andere lichamen van die staat, anders dan de centrale autoriteiten, in voorkomend geval uitgelegd als een

verwijzing naar autoriteiten of lichamen die bevoegd zijn op te treden in de desbetreffende territoriale eenheid;

- e) wordt elke verwijzing naar woonplaats of gewone verblijfplaats in die staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een woonplaats of gewone verblijfplaats in de desbetreffende territoriale eenheid;
- f) wordt elke verwijzing naar een locatie van vermogensbestanddelen in die staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een locatie van vermogensbestanddelen in de desbetreffende territoriale eenheid;
- g) wordt elke verwijzing naar een wederkerige regeling die in die staat van kracht is in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een wederkerige regeling in de desbetreffende territoriale eenheid;
- h) wordt elke verwijzing naar kosteloze rechtsbijstand in die staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar kosteloze rechtsbijstand in de desbetreffende territoriale eenheid;
- i) wordt elke verwijzing naar een regeling inzake levensonderhoud getroffen in een staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar een regeling inzake levensonderhoud getroffen in de desbetreffende territoriale eenheid;
- j) wordt elke verwijzing naar de inning van kosten door een staat in voorkomend geval uitgelegd als een verwijzing naar de inning van kosten door de desbetreffende territoriale eenheid.

2. Dit artikel is niet van toepassing op regionale organisaties voor economische integratie.

Artikel 47

Niet-geünificeerde rechtsstelsels — Materiële regels

1. Een verdragsluitende staat met twee of meer territoriale eenheden waarin verschillende rechtsstelsels gelden, is niet gehouden dit verdrag toe te passen op situaties waarbij alleen die verschillende territoriale eenheden zijn betrokken.

2. Een bevoegde autoriteit in een territoriale eenheid van een verdragsluitende staat met twee of meer territoriale eenheden waarin verschillende rechtsstelsels gelden, is niet gehouden een beslissing van een andere verdragsluitende staat te erkennen of ten uitvoer te leggen alleen omdat de beslissing uit hoofde van dit verdrag in een andere territoriale eenheid van dezelfde verdragsluitende staat is erkend of ten uitvoer is gelegd.

3. Dit artikel is niet van toepassing op regionale organisaties voor economische integratie.

Artikel 48

Samenloop met eerdere Haagse verdragen inzake levensonderhoud

In de betrekkingen tussen de verdragsluitende staten vervangt dit verdrag, met inachtneming van artikel 56, lid 2, het Haags Verdrag van 2 oktober 1973 inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen en het Haags Verdrag van 15 april 1958 nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen, voor zover het toepassingsgebied daarvan tussen deze staten samenvalt met het toepassingsgebied van dit verdrag.

*Artikel 49***Samenloop met het Verdrag van New York van 1956**

In de betrekkingen tussen de verdragsluitende staten vervangt dit verdrag het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 juni 1956 inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud, voor zover het toepassingsgebied daarvan tussen deze staten samenvalt met het toepassingsgebied van dit verdrag.

*Artikel 50***Relatie tot eerdere Haagse verdragen inzake de betekening en de kennisgeving van stukken en de verkrijging van bewijs**

Dit verdrag laat onverlet het Verdrag van 's Gravenhage van 1 maart 1954 betreffende de burgerlijke rechtsovername, het Verdrag van 's Gravenhage van 15 november 1965 inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en in handelszaken, en het Verdrag van 's Gravenhage van 18 maart 1970 inzake de verkrijging van bewijs in het buitenland in burgerlijke en in handelszaken.

*Artikel 51***Samenloop met instrumenten en aanvullende verdragen**

1. Dit verdrag laat onverlet alle vóór dit verdrag gesloten internationale instrumenten waarbij de verdragsluitende partijen partij zijn en die bepalingen bevatten die van toepassing zijn op in dit verdrag geregelde aangelegenheden.

2. Elke verdragsluitende staat kan met een of meer verdragsluitende staten verdragen sluiten die bepalingen bevatten inzake in dit verdrag geregelde aangelegenheden teneinde de toepassing van dit verdrag tussen hen te verbeteren, mits deze verdragen verenigbaar zijn met de doelstellingen van dit verdrag en de toepassing van de bepalingen van dit verdrag in de betrekkingen van deze staten met andere verdragsluitende staten onverlet laten. De staten die een dergelijk verdrag hebben gesloten, zenden een afschrift daarvan aan de depositaris van het verdrag.

3. De leden 1 en 2 zijn ook van toepassing op wederkerige regelingen en op eenvormige wetten die zijn gebaseerd op het bestaan van bijzondere banden tussen de betrokken staten.

4. Dit verdrag laat de toepassing onverlet van instrumenten van een regionale organisatie voor economische integratie die partij is bij dit verdrag, die zijn vastgesteld na het sluiten van het verdrag inzake in het verdrag geregelde aangelegenheden, mits deze instrumenten de toepassing van de bepalingen van het verdrag in de betrekkingen van lidstaten van de regionale organisatie voor economische integratie met andere verdragsluitende staten onverlet laten. Wat de erkenning of tenuitvoerlegging van beslissingen tussen lidstaten van de regionale organisatie voor economische integratie betreft, laat het verdrag de regels van de regionale organisatie voor economische integratie onverlet, ongeacht of deze voor of na het sluiten van het verdrag zijn vastgesteld.

*Artikel 52***Meest doeltreffende regel**

1. Dit verdrag belet niet de toepassing van verdragen, regelingen of internationale instrumenten die van kracht zijn tussen

de verzoekende staat en de aangezochte staat noch van wederkerige regelingen die van kracht zijn in de aangezochte staat, die voorzien in:

- a) ruimere gronden voor erkenning van beslissingen inzake levensonderhoud, onverinderd artikel 22, onder f), van het verdrag;
- b) vereenvoudigde, snellere procedures voor verzoeken om erkenning of erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen inzake levensonderhoud;
- c) gunstiger rechtsbijstand dan vastgesteld in de artikelen 14 tot en met 17, of
- d) procedures die verzoekers van een verzoekende staat in staat stellen hun verzoek rechtstreeks bij de centrale autoriteit van de aangezochte staat in te dienen.

2. Dit verdrag belet niet de toepassing van een in de aangezochte staat van kracht zijnde wet die voorziet in doeltreffender voorschriften in de zin van lid 1, onder a) tot en met c). Wat betreft vereenvoudigde, snellere procedures, zoals bedoeld in lid 1, onder b), moeten zij evenwel verenigbaar zijn met de bescherming die de partijen wordt geboden krachtens de artikelen 23 en 24, in het bijzonder wat betreft het recht van de partijen naar behoren in kennis te worden gesteld van de procedure en voldoende in de gelegenheid te worden gesteld te worden gehoord, alsmede wat betreft de gevolgen van een bezwaar of beroep.

*Artikel 53***Uniforme uitlegging**

Bij de uitlegging van dit verdrag dient rekening te worden gehouden met het internationale karakter ervan en met de noodzaak de uniforme toepassing ervan te bevorderen.

*Artikel 54***Toetsing van de werking van het verdrag in de praktijk**

1. De secretaris-generaal van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht roept op gezette tijden een bijzondere commissie bijeen teneinde de werking van dit verdrag in de praktijk te toetsen en de ontwikkeling van beproefde methoden krachtens dit verdrag aan te moedigen.

2. Ten behoeve van deze toetsing werken de verdragsluitende staten samen met het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht bij het verzamelen van informatie, met inbegrip van statistieken en jurisprudentie, betreffende de werking van het verdrag in de praktijk.

*Artikel 55***Wijziging van formulieren**

1. De in de bijlagen bij dit verdrag opgenomen formulieren kunnen worden gewijzigd bij een beslissing van een bijzondere commissie bijeengeroepen door de secretaris-generaal van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht waarvoor alle verdragsluitende staten en alle leden worden uitgenodigd. Een kennisgeving van het voorstel tot wijziging van de formulieren wordt opgenomen in de agenda voor de bijeenkomst.

2. Wijzigingen aangenomen door de verdragsluitende staten die aanwezig zijn bij de bijzondere commissie worden voor alle verdragsluitende partijen van kracht op de eerste dag van de zevende kalendermaand na de datum waarop de depositaris ze aan alle verdragsluitende staten heeft toegezonden.

3. Gedurende het in lid 2 bedoelde tijdvak kan elke verdragsluitende staat in overeenstemming met artikel 62 bij schriftelijke kennisgeving aan de depositaris een voorbehoud maken ten aanzien van de wijziging. Een staat die een dergelijk voorbehoud maakt, wordt tot het tijdstip waarop het voorbehoud wordt ingetrokken, behandeld als een staat die ter zake van die wijziging geen partij is bij dit verdrag.

Artikel 56

Overgangsbepalingen

1. Het verdrag is van toepassing op elk geval:

- a) waarin een verzoek uit hoofde van artikel 7 of een verzoek uit hoofde van hoofdstuk III wordt ontvangen door de centrale autoriteit van de aangezochte staat nadat het verdrag in werking is getreden tussen de verzoekende staat en de aangezochte staat;
- b) waarin een rechtstreeks verzoek om erkenning en tenuitvoerlegging is ontvangen door de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat nadat het verdrag in werking is getreden tussen de staat van herkomst en de aangezochte staat.

2. Wat betreft de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen tussen verdragsluitende staten bij dit verdrag die tevens partij zijn bij een van de in artikel 48 genoemde Haagse verdragen inzake levensonderhoud, indien de voorwaarden voor erkenning en tenuitvoerlegging in de zin van dit verdrag de erkenning en tenuitvoerlegging van een in de staat van herkomst gegeven beslissing voordat dit verdrag voor die staat in werking trad, beletten, die anders zou zijn erkend en ten uitvoer gelegd krachtens de bepalingen van het verdrag dat van kracht was op het tijdstip waarop de beslissing werd gegeven, zijn de voorwaarden van dat verdrag van toepassing.

3. De aangezochte staat is krachtens dit verdrag niet gehouden een beslissing of regeling inzake levensonderhoud ten uitvoer te leggen betreffende betalingen die verschuldigd waren voordat het verdrag tussen de staat van herkomst en de aangezochte staat in werking is getreden, met uitzondering van onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit een ouder-kindrelatie jegens een persoon jonger dan 21 jaar.

Artikel 57

Verstrekken van inlichtingen betreffende wetten, procedures en diensten

1. Een verdragsluitende staat verstrekt op het tijdstip van de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding of bij het indienen van een verklaring overeenkomstig artikel 61 van het verdrag het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht:

- a) een beschrijving van zijn wetgeving en procedures betreffende onderhoudsverplichtingen;
- b) een beschrijving van de maatregelen die hij zal nemen om aan de verplichtingen in de zin van artikel 6 te voldoen;

c) een beschrijving van de manier waarop hij verzoekers daadwerkelijk toegang zal verschaffen tot procedures, zoals voorgeschreven in artikel 14;

d) een beschrijving van zijn tenuitvoerleggingsvoorschriften en -procedures, met inbegrip van beperkingen ten aanzien van tenuitvoerlegging, in het bijzonder aangaande de voorschriften voor de bescherming van onderhoudsplichtigen en verjaringstermijnen;

e) nadere omschrijvingen bedoeld in artikel 25, lid 1, onder b), en lid 3.

2. De verdragsluitende staten kunnen bij het nakomen van hun verplichtingen uit hoofde van lid 1, gebruikmaken van een door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht aanbevolen en bekendgemaakt formulier voor een landprofiel (country profile form).

3. De inlichtingen worden geactualiseerd door de verdragsluitende staten.

HOOFDSTUK IX

SLOTBEPALINGEN

Artikel 58

Ondertekening, bekrachtiging en toetreding

1. Het verdrag staat open voor ondertekening door de staten die lid waren van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht op het tijdstip van haar eenentwintigste zitting en door de overige staten die aan die zitting deelnamen.

2. Het verdrag wordt bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd en de akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij het ministerie van Buitenlandse Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden, depositaris van het verdrag.

3. Elke andere staat of regionale organisatie voor economische integratie kan tot het verdrag toetreden nadat het overeenkomstig artikel 60, lid 1, in werking is getreden.

4. De akte van toetreding wordt nedergelegd bij de depositaris.

5. Deze toetreding heeft slechts gevolgen in de betrekkingen tussen de toetredende staat en die verdragsluitende staten die niet binnen twaalf maanden na de ontvangst van de in artikel 65 bedoelde kennisgeving bezwaar hebben gemaakt tegen de toetreding van deze staat. Een dergelijk bezwaar kan ook door een staat worden gemaakt op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van het verdrag na een toetreding. Van elk bezwaar wordt kennisgeving gedaan aan de depositaris.

Artikel 59

Regionale organisaties voor economische integratie

1. Een regionale organisatie voor economische integratie die alleen uit soevereine staten is samengesteld en die bevoegd is ter zake van sommige of alle aangelegenheden die in dit verdrag worden geregeld, kan dit verdrag ook ondertekenen, aanvaarden, goedkeuren of hiertoe toetreden. In dat geval heeft de regionale organisatie voor economische integratie de rechten en verplichtingen van een verdragsluitende staat, voor zover de organisatie bevoegd is ter zake van de aangelegenheden waarop het verdrag van toepassing is.

2. Op het tijdstip van ondertekening, aanvaarding, goedkeuring of toetreding stelt de regionale organisatie voor economische integratie de depositaris schriftelijk in kennis van de in dit verdrag geregelde aangelegenheden ter zake waarvan bevoegdheid aan die organisatie door haar lidstaten is overgedragen. De organisatie stelt de depositaris onverwijld schriftelijk in kennis van wijzigingen van haar bevoegdheid als vermeld in de meest recente kennisgeving krachtens dit lid.

3. Op het tijdstip van ondertekening, aanvaarding, goedkeuring of toetreding kan een regionale organisatie voor economische integratie in overeenstemming met artikel 63 verklaren dat zij bevoegdheid uitoefent ter zake van alle aangelegenheden waarop dit verdrag van toepassing is en dat haar lidstaten die hun bevoegdheid op dat gebied hebben overgedragen aan de regionale organisatie voor economische integratie, door dit verdrag gebonden zullen zijn krachtens de ondertekening, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door de organisatie.

4. Voor de inwerkingtreding van dit verdrag wordt een door een regionale organisatie voor economische integratie nedergelegde akte niet meegeteld, tenzij de regionale organisatie voor economische integratie een verklaring aflegt in overeenstemming met lid 3.

5. Elke verwijzing in dit verdrag naar een „verdragsluitende staat” of naar een „staat” is in voorkomend geval eveneens van toepassing op een regionale organisatie voor economische integratie die partij is bij het verdrag. In het geval dat een regionale organisatie voor economische integratie een verklaring in overeenstemming met lid 3 heeft afgelegd, zijn alle verwijzingen in dit verdrag naar een „verdragsluitende staat” of een „staat” in voorkomend geval eveneens van toepassing op de desbetreffende lidstaten van de organisatie.

Artikel 60

Inwerkingtreding

1. Het verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van drie maanden na de nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, bedoeld in artikel 58.

2. Vervolgens treedt het verdrag in werking:

- a) voor elke staat of in artikel 59, lid 1, bedoelde regionale organisatie voor economische integratie die dit verdrag daarna bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van drie maanden na de nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring;
- b) voor elke staat of in artikel 58, lid 3, bedoelde regionale organisatie voor economische integratie op de dag na het verstrijken van de termijn gedurende welke bezwaar kan worden gemaakt overeenkomstig artikel 58, lid 5;
- c) voor een territoriale eenheid waartoe het verdrag in overeenstemming met artikel 61 is uitgebreid, op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van drie maanden na de in dat artikel bedoelde kennisgeving.

Artikel 61

Verklaringen ten aanzien van niet-geünificeerde rechtsstelsels

1. Indien een staat twee of meer territoriale eenheden heeft waarin verschillende rechtsstelsels van toepassing zijn betref-

fende in dit verdrag geregelde aangelegenheden, kan hij op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding in overeenstemming met artikel 63 verklaren dat dit verdrag op al deze territoriale eenheden of slechts op een of meer daarvan van toepassing is en kan hij te allen tijde deze verklaring wijzigen door een nieuwe verklaring af te leggen.

2. Elke verklaring wordt de depositaris ter kennis gebracht en daarin worden uitdrukkelijk de territoriale eenheden vermeld waarop het verdrag van toepassing is.

3. Indien een staat geen verklaring aflegt uit hoofde van dit artikel, is het verdrag van toepassing op alle territoriale eenheden van die staat.

4. Dit artikel is niet van toepassing op regionale organisaties voor economische integratie.

Artikel 62

Voorbehouden

1. Elke verdragsluitende staat kan, uiterlijk op het tijdstip van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, of op het tijdstip waarop een verklaring bedoeld in artikel 61 wordt afgelegd, een of meer van de voorbehouden bedoeld in artikel 2, lid 2, artikel 20, lid 2, artikel 30, lid 8, artikel 44, lid 3, en artikel 55, lid 3, maken. Andere voorbehouden zijn niet toegestaan.

2. Elke staat kan te allen tijde een gemaakt voorbehoud intrekken. De intrekking wordt de depositaris ter kennis gebracht.

3. Het voorbehoud houdt op van kracht te zijn op de eerste dag van de derde kalendermaand na de in lid 2 bedoelde kennisgeving.

4. Met uitzondering van het in artikel 2, lid 2, bedoelde voorbehoud hebben voorbehouden uit hoofde van dit artikel geen wederkerige gevolgen.

Artikel 63

Verklaringen

1. De in artikel 2, lid 3, artikel 11, lid 1, onder g), artikel 16, lid 1, artikel 24, lid 1, artikel 30, lid 7, artikel 44, leden 1 en 2, artikel 59, lid 3, en artikel 61, lid 1, bedoelde verklaringen mogen worden afgelegd bij de ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding of op enig tijdstip daarna, en mogen te allen tijde worden gewijzigd of ingetrokken.

2. Verklaringen, wijzigingen en intrekkingen worden de depositaris ter kennis gebracht.

3. Een verklaring die op het tijdstip van ondertekening, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding is afgelegd, wordt gelijktijdig met de inwerkingtreding van dit verdrag voor de betrokken staat van kracht.

4. Een op een later tijdstip afgelegde verklaring en elke wijziging of intrekking van een verklaring, worden van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een tijdvak van drie maanden na de datum waarop de kennisgeving door de depositaris is ontvangen.

*Artikel 64***Opzegging**

1. Een staat die partij is bij het verdrag kan dit opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving gericht aan de depositaris. De opzegging kan worden beperkt tot bepaalde territoriale eenheden van een staat met meerdere eenheden waarop dit verdrag van toepassing is.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand volgend op het verstrijken van een termijn van twaalf maanden na de datum waarop de kennisgeving door de depositaris is ontvangen. Wanneer in de kennisgeving een langere opzegtermijn is aangegeven, wordt de opzegging van kracht na het verstrijken van deze langere termijn, na de datum waarop de kennisgeving door de depositaris is ontvangen.

*Artikel 65***Kennisgeving**

De depositaris stelt de leden van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, en andere staten en regionale organisaties voor economische integratie die in overeenstemming met de artikelen 58 en 59 hebben ondertekend, bekrachtigd, aanvaard, goedgekeurd of zijn toetreden, in kennis van het volgende:

a) de in de artikelen 58 en 59 bedoelde ondertekeningen, bekrachtigingen, aanvaardingen en goedkeuringen;

b) de toetredingen en de bezwaren tegen toetredingen bedoeld in artikel 58, leden 3 en 5, en in artikel 59;

c) de datum waarop het verdrag in werking treedt in overeenstemming met artikel 60;

d) de verklaringen bedoeld in artikel 2, lid 3, artikel 11, lid 1, onder g), artikel 16, lid 1, artikel 24, lid 1, artikel 30, lid 7, artikel 44, leden 1 en 2, artikel 59, lid 3, en artikel 61, lid 1;

e) de in artikel 51, lid 2, bedoelde verdragen;

f) de voorbehouden bedoeld in artikel 2, lid 2, artikel 20, lid 2, artikel 30, lid 8, artikel 44, lid 3, en artikel 55, lid 3, en de intrekkingen bedoeld in artikel 62, lid 2;

g) de opzeggingen bedoeld in artikel 64.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe naar behoren gemachtigd, dit verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te 's Gravenhage, de drieëntwintigste november tweeduizend zeven, in de Engelse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd in het archief van de regering van het Koninkrijk der Nederlanden, en waarvan een gewaarmerkt afschrift langs diplomatieke weg zal worden toegezonden aan elk van de leden van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht ten tijde van haar eenentwintigste zitting, alsmede aan alle andere staten die aan die zitting hebben deelgenomen.

BIJLAGE 1

Verzendformulier in de zin van artikel 12, lid 2

MEDEDELING MET BETREKKING TOT DE VERTROUWELIJKHEID EN DE BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS

Persoonsgegevens die op grond van het verdrag zijn verzameld of verzonden, mogen slechts worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of verzonden. Elke autoriteit die dergelijke gegevens verwerkt, waarborgt de vertrouwelijkheid daarvan in overeenstemming met het recht van haar staat.

Autoriteiten maken geen informatie die voor de toepassing van dit verdrag is verzameld of verzonden, bekend noch bevestigen zij deze, indien zij vaststellen dat zulks ten koste zou kunnen gaan van de gezondheid, veiligheid of vrijheid van een persoon, in overeenstemming met artikel 40.

Een centrale autoriteit is in overeenstemming met artikel 40 tot een vaststelling van niet-bekendmaking gekomen.

1. Verzoekende centrale autoriteit

- a. Adres .....
- b. Telefoonnummer .....
- c. Fax .....
- d. E-mail .....
- e. Referentienummer .....

2. Contactpersoon in de verzoekende staat

- a. Adres (indien verschillend) .....
- b. Telefoonnummer (indien verschillend) .....
- c. Fax (indien verschillend) .....
- d. E-mail (indien verschillend) .....
- e. Ta(a)l(en) .....

3. Aangezochte centrale autoriteit .....

Adres .....

4. Gegevens van de verzoeker

- a. Achterna(a)m(en): .....
- b. Voorna(a)m(en): .....
- c. Geboortedatum: ..... (dd/mm/jjjj)
- of

a. Naam van het overheidslichaam: .....

5. Gegevens van de perso(o)n(en) voor wie om levensonderhoud wordt verzocht of voor wie levensonderhoud is verschuldigd

a. De persoon is dezelfde als de verzoeker vermeld onder punt 4

- b. i. Achterna(a)m(en): .....
- Voorna(a)m(en): .....
- Geboortedatum: .....(dd/mm/jjjj)
- ii. Achterna(a)m(en): .....
- Voorna(a)m(en): .....
- Geboortedatum: .....(dd/mm/jjjj)
- iii. Achterna(a)m(en): .....
- Voorna(a)m(en): .....
- Geboortedatum: .....(dd/mm/jjjj)

6. Gegevens van de onderhoudsplichtige ⁽¹⁾

a. De persoon is dezelfde als de verzoeker vermeld onder punt 4

⁽¹⁾ Krachtens artikel 3 van het Verdrag wordt onder „onderhoudsplichtige” verstaan een persoon die levensonderhoud is verschuldigd of ten aanzien van wie wordt gesteld dat hij levensonderhoud is verschuldigd.

b. Achterna(a)m(en): .....

c. Voorna(a)m(en): .....

d. Geboortedatum: ..... (dd/mm/jjjj)

7. Dit verzendformulier betreft en gaat vergezeld van een verzoek ingevolge:

Artikel 10, lid 1, onder a)

Artikel 10, lid 1, onder b)

Artikel 10, lid 1, onder c)

Artikel 10, lid 1, onder d)

Artikel 10, lid 1, onder e)

Artikel 10, lid 1, onder f)

Artikel 10, lid 2, onder a)

Artikel 10, lid 2, onder b)

Artikel 10, lid 2, onder c)

8. De volgende stukken worden bij het verzoek gevoegd:

a. Ten behoeve van een verzoek krachtens artikel 10, lid 1, onder a), en:

in overeenstemming met artikel 25:

De volledige tekst van de beslissing (artikel 25, lid 1, onder a))

Samenvatting of uittreksel van de beslissing opgesteld door de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst (artikel 25, lid 3, onder b)) (indien van toepassing)

Een stuk waarin wordt verklaard dat de beslissing uitvoerbaar is in de staat van herkomst en, in het geval van beslissingen door administratieve autoriteiten, een stuk waarin wordt verklaard dat aan de vereisten van artikel 19, lid 3, is voldaan, tenzij die staat in overeenstemming met artikel 57 heeft aangegeven dat beslissingen van zijn administratieve autoriteiten altijd voldoen aan die vereisten (artikel 25, lid 1, onder b)) of indien artikel 25, lid 3, onder c), van toepassing is

Indien de verweerder niet is verschenen en niet was vertegenwoordigd in de procedure in de staat van herkomst, een stuk of stukken, naargelang van het geval, waaruit blijkt dat de verweerder naar behoren in kennis is gesteld van de procedure en in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord of dat de verweerder naar behoren in kennis is gesteld van de beslissing en in de gelegenheid is gesteld bezwaar of beroep aan te tekenen op grond van de feiten of het recht (artikel 25, lid 1, onder c))

Indien noodzakelijk, een stuk met het bedrag aan achterstallige betalingen en de datum waarop dat bedrag is berekend (artikel 25, lid 1, onder d))

Indien noodzakelijk, in het geval van een beslissing die in een automatische indexering voorziet, een stuk met de vereiste inlichtingen voor het maken van de desbetreffende berekeningen (artikel 25, lid 1, onder e))

Indien noodzakelijk, stukken waaruit blijkt in welke mate de verzoeker kosteloze rechtsbijstand heeft ontvangen in de staat van herkomst (artikel 25, lid 1, onder f))

in overeenstemming met artikel 30, lid 3:

De volledige tekst van de regeling inzake levensonderhoud (artikel 30, lid 3, onder a))

Een stuk waarin wordt verklaard dat de desbetreffende regeling inzake levensonderhoud in de staat van herkomst uitvoerbaar is als een beslissing (artikel 30, lid 3, onder b))

Elk ander stuk dat bij het verzoek is gevoegd (bv. indien voorgeschreven, een stuk ten behoeve van artikel 36, lid 4):

.....
 .....

b. Ten behoeve van een verzoek krachtens artikel 10, lid 1, onder b), c), d), e) of f), en lid 2, onder a), b) of c), het volgende aantal bewijsstukken (exclusief het verzendformulier en het verzoek zelf) in overeenstemming met artikel 11, lid 3:

Artikel 10, lid 1, onder b) .....

- Artikel 10, lid 1, onder c) .....
- Artikel 10, lid 1, onder d) .....
- Artikel 10, lid 1, onder e) .....
- Artikel 10, lid 1, onder f) .....
- Artikel 10, lid 2, onder a) .....
- Artikel 10, lid 2, onder b) .....
- Artikel 10, lid 2, onder c) .....

Naam: ..... (in blokletters)

Datum: .....(dd/mm/jjjj)

Gemachtigde vertegenwoordiger van de centrale autoriteit

_____

BIJLAGE 2

Ontvangstbevestigingsformulier in de zin van artikel 12, lid 3

MEDEDELING MET BETREKKING TOT DE VERTROUWELIJKHEID EN DE BESCHERMING VAN PERSOONSGEGEVENS

Persoonsgegevens die op grond van het verdrag zijn verzameld of verzonden, mogen slechts worden gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij zijn verzameld of verzonden. Elke autoriteit die dergelijke gegevens verwerkt, waarborgt de vertrouwelijkheid daarvan in overeenstemming met het recht van haar staat.

Autoriteiten maken geen informatie die voor de toepassing van dit verdrag is verzameld of verzonden, bekend noch bevestigen zij deze, indien zij vaststellen dat zulks ten koste zou kunnen gaan van de gezondheid, veiligheid of vrijheid van een persoon, in overeenstemming met artikel 40.

Een centrale autoriteit is in overeenstemming met artikel 40 tot een vaststelling van niet-bekendmaking gekomen.

1. Aangezochte centrale autoriteit

- a. Adres .....
- b. Telefoonnummer .....
- c. Fax .....
- d. E-mail .....
- e. Referentienummer .....

2. Contactpersoon in de aangezochte staat

- a. Adres (indien verschillend) .....
- b. Telefoonnummer (indien verschillend) .....
- c. Fax (indien verschillend) .....
- d. E-mail (indien verschillend) .....
- e. Ta(a)l(en) .....

3. Verzoekende centrale autoriteit .....

Contactpersoon .....

Adres .....

.....

4. De aangezochte centrale autoriteit bevestigt ontvangst op ..... (dd/mm/jjjj) van het verzendformulier van de verzoekende centrale autoriteit (referentienummer .....); d.d. .... (dd/mm/jjjj) betreffende het volgende verzoek ingevolge:

- Artikel 10, lid 1, onder a)
- Artikel 10, lid 1, onder b)
- Artikel 10, lid 1, onder c)
- Artikel 10, lid 1, onder d)
- Artikel 10, lid 1, onder e)
- Artikel 10, lid 1, onder f)
- Artikel 10, lid 2, onder a)
- Artikel 10, lid 2, onder b)
- Artikel 10, lid 2, onder c)

Achterna(a)m(en) van de verzoeker: .....

Achterna(a)m(en) van de perso(o)n(en) voor wie om levensonderhoud wordt verzocht of voor wie levensonderhoud is verschuldigd: .....

.....

Achterna(a)m(en) van de onderhoudsplichtige: .....

5. Eerste stappen genomen door de aangezochte centrale autoriteit:

- Het dossier is volledig en in behandeling genomen
- Zie bijgevoegd verslag over de status van het verzoek
- Een verslag over de status van het verzoek volgt
- Gelieve de volgende aanvullende informatie en/of stukken te verstrekken:

.....

- De aangezochte centrale autoriteit weigert dit verzoek te behandelen aangezien kennelijk niet aan de vereisten van het verdrag is voldaan (artikel 12, lid 8). De redenen:

- zijn uiteengezet in een bijgevoegd document
- zullen in een nog toe te zenden document worden uiteengezet

De aangezochte centrale autoriteit verzoekt de verzoekende centrale autoriteit haar in kennis te stellen van elke wijziging in de status van het verzoek.

Naam: ..... (in blokletters)

Datum: .....(dd/mm/jjjj)

Gemachtigde vertegenwoordiger van de centrale autoriteit

Abonnementsprijzen 2011 (excl. btw, incl. verzendkosten voor normale verzending)

<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	1 100 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, papieren versie + dvd (jaarlijks)	22 officiële talen van de Europese Unie	1 200 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	770 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, dvd (maandelijks) (cumulatief)	22 officiële talen van de Europese Unie	400 EUR per jaar
<i>Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie</i> (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen), dvd, verschijnt één keer per week	Meertalig: 23 officiële talen van de Europese Unie	300 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , C-serie „Vergelijkende onderzoeken”	Taal (talen) van het (de) vergelijkende onderzoek(en)	50 EUR per jaar

Het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, dat in de officiële talen van de Europese Unie verschijnt, is verkrijgbaar in 22 verschillende taalversies. Het abonnement omvat de L-serie (Wetgeving) en de C-serie (Mededelingen en bekendmakingen).

Ieder abonnement geldt slechts voor één enkele taalversie.

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 920/2005 van de Raad, bekendgemaakt in *Publicatieblad L 156* van 18 juni 2005, waarin is bepaald dat de instellingen van de Europese Unie tijdelijk niet verplicht zijn om alle rechtsbesluiten in het lers te redigeren en in die taal bekend te maken, worden de in het lers opgestelde nummers van het *Publicatieblad* apart verkocht.

Het abonnement op het *Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie* (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen) omvat alle 23 officiële taalversies op één meertalige dvd.

Op verzoek kunnen de abonnees op het *Publicatieblad van de Europese Unie* eveneens de verschillende bijlagen van het *Publicatieblad* ontvangen. De abonnees worden op de hoogte gebracht van het verschijnen van bijlagen door middel van een „Bericht aan de lezer” in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Verkoop en abonnementen

Abonnementen op verscheidene niet-kosteloze publicaties, zoals het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, zijn verkrijgbaar bij onze verkoopkantoren. Een lijst met verkoopkantoren is te vinden op het volgende internetadres:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_nl.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) heeft u direct en gratis toegang tot het recht van de Europese Unie. Op deze website kunt u het *Publicatieblad van de Europese Unie* raadplegen. U vindt er eveneens de verdragen, de wetgeving, de jurisprudentie en de voorbereidende wetgevende besluiten.

Meer informatie over de Europese Unie is te vinden op de volgende website: <http://europa.eu>

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL